
คำนำ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับนี้เรียบเรียงไว้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ใช้เป็นแนวเดียวกันของผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ เนตรนารี) ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก จึงหวังว่าคู่มือการจัดกิจกรรมฯ เล่มนี้ คงจะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กำกับลูกเสือของโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(นายประยูร คำเต็ม)

งานลูกเสือ

พระบรมราโชวาท

ในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๖
ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี
วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

“ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวแก่คณะลูกเสือในโอกาสอื่นมาแล้วว่า การลูกเสือนั้นเป็นกิจการที่ผู้ใหญ่จัดขึ้นสำหรับเด็ก เพื่อชักจูงและฝึกฝน ให้เติบโตเป็นคนดีมีความซื่อสัตย์และเป็นผู้สามารถเหมาะสม ที่จะอยู่ในสังคม ดังนั้นจึงเป็นที่เข้าใจและเป็นที่หวังว่า ต่อไปข้างหน้า ลูกเสือจะเป็นคนสำคัญของชาติคือจะเป็นผู้บริหารปกครองบ้านเมือง ได้ขอให้ลูกเสือทราบถึงสิ่งสำคัญในการปกครองไว้ว่า ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดีไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคน เป็นคนดีหากแต่อยู่ที่ การส่งเสริมคนดีให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้ ลูกเสือทุกคนจงหมั่นฝึกฝนตนเองให้มาก เพื่อให้พร้อมและให้เหมาะแก่ ภาระหน้าที่อันจะมีมาข้างหน้า”

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลูกเสือ เนตรนารี

ลูกเสือมาจากคำว่า SCOUT ซึ่งมีความหมายดังนี้

S : Sincerity	หมายถึง	ความจริงใจ มีน้ำใสใจจริงต่อกัน
C : Courtesy	หมายถึง	ความสุภาพอ่อนโยน เป็นผู้มีมารยาทดี
O : Obedience	หมายถึง	การเชื่อฟัง อ่อนน้อมถ่อมตน อยู่ในโอวาท
U : Unity	หมายถึง	ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รู้รักสามัคคี
T : Thrifty	หมายถึง	ความมัธยัสถ์ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1. หมวก

ทรงอ่อน (เบเร่ท์) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

2. เสื้อ

คอพับสีกากี แขนสั้นเหนือศอกผ่าออกตลอด ออกเสื้อทำเป็นสอบกว้าง 3.5 เซนติเมตร มีดุมเหนือเข็มขัด 4 ดุม ออกมีกระเป๋าช้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกลางตามทางดิ่ง ปกคลุม ชายกลางแหลม เจาะรังคัมกึ่งกลางกระเป๋าละ 1 ดุม มีอินทรีธนส์เดียวกับเสื้อด้านคอกว้าง 2.5 เซนติเมตร ปลายมน มีดุมที่ปลายอินทรีธนส์ทางด้านคอด้านละ 1 ดุม ดุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ให้ชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

3. ผ้าผูกคอ

รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 100 เซนติเมตร ด้านตั้ง 75 เซนติเมตร สีตามสีประจำภาคการศึกษา และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ สำหรับสีประจำจังหวัดพิษณุโลก คือ สีม่วง

4. กางเกง

สีกากี ขาสั้นเหนือเข่าประมาณ 5 เซนติเมตร ส่วนกว้างของกางเกงเมื่อยืนตรงห่างจากขาตั้งแต่ 8 - 12 เซนติเมตร ปลายขาพับเข้ากว้าง 5 เซนติเมตร ผ่าตรงส่วนหน้ามีกระเป๋าด้านแนวตะเข็บข้างละ 1 กระเป๋าและมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน 6 เซนติเมตร กว้าง 1 เซนติเมตร

5. เข็มขัด

หนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 เซนติเมตร หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะสีทอง มีลวดนูนรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อชัยพฤกษ์

6. ถุงเท้า

ยาวสีกาก็ พับซ้อนไว้ใต้เข่า ติดฟุ่สีเลือดหมูข้างละ 2 ฟุ่ โพล่ออกมาจากขอบถุงเท้าประมาณ ครึ่ง นิ้ว หรือ 1.5 เซนติเมตร

7. รองเท้า

หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลแก่ไม่มีลวดลาย หุ้มสันชนิดผูก

8. เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ

8.1 เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามกฎหมายกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบกำหนดติดที่ มุมผ้าผูกคอตรงข้ามกับด้านฐาน

เครื่องหมายผ้าผูกคอประจำจังหวัดพิษณุโลก

8.2 เครื่องหมายสังกัด ทำด้วยผ้าสีแดงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 เซนติเมตร กว้าง 1.5 เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว มีชื่อกลุ่ม หรือกอง (ชื่อโรงเรียน) สีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

8.3 เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 เซนติเมตร อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 เซนติเมตร อยู่ ข้างล่างติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

9. กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ให้มีเลขกองอย่างเดียว

9.1 เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร มีรูปสามเหลี่ยม 2 รูป สีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขลิบริมสีเลือดหมู ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บประมาณ 1 เซนติเมตร

9.2 อินทรธนูสีเลือดหมู ปลายอินทรธนูมีอักษร “ล.ญ.” ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทองปลายอินทรธนูมี ดุมเช่นเดียวกับดุมเสื้อ (ดุมทองไม่ถูกต้อง)

หมายเหตุ

1. ถ้าเป็นนายหมู่หรือรองนายหมู่ให้สวมสายนกหวีดเหลืองทับผ้าผูกคอ นกหวีดใส่กระเป๋าเสื้อ ข้างซ้าย
2. ถ้าสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษได้ให้ติดแขนเสื้อข้างขวาเรียงเป็นสามแถว ถ้าเกิน 9 วิชา ให้ติดที่ สายสะพายสีเหลืองขลิบสีน้ำเงิน

เครื่องผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1. เครื่องแบบชาย

- 1.1 หมวก เสื้อ กางเกง ถุงเท้า รองเท้า พู่ เช่นเดียวกับลูกเสือ
- 1.2 เข็มขัด เหมือนลูกเสือ แต่ขนาดกว้าง 4 เซนติเมตร
- 1.3 ผ้าผูกคอ เหมือนลูกเสือ แต่มีขลิบสีน้ำเงินขนาด 2 เซนติเมตร 2 ด้าน

2. เครื่องแบบหญิง

- 2.1 หมวก เสื้อ รองเท้า เหมือนลูกเสือ
- 2.2 กระโปรงสีทึบยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน
- 2.3 ผ้าผูกคอเหมือนผู้กำกับชาย
- 2.4 เข็มขัดเหมือนลูกเสือ แต่กว้าง 3 เซนติเมตร
- 2.5 ถุงเท้าสีทึบสีกากี เวลาสวมพับลงไปแค่ตาตุ่ม (ไม่มีพู่)

3. เครื่องประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

- 3.1 อินทหรณสีเลือดหมู ปลายอินทหรณมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง
- 3.2 ถ้ายังไม่ได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตรเมื่อสวมผ้าผูกคอแล้วให้สวมสายนกหวีด (สีเหลืองสลัดดำ) ทับผ้าผูกคอ นกหวีดใส่กระเป๋าซ้าย
- 3.3 ป้ายชื่อติดเหนือกระเป๋าขวา
- 3.4 เครื่องหมายตำแหน่งทำด้วยโลหะรูปโล่ยาว 5.5 เซนติเมตร กว้าง 3 เซนติเมตร มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นและขอบเครื่องหมายมีสีดังนี้ (ติดกึ่งกลางกระเป๋าเสื้อด้านข้างขวา)

3.4.1 ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน	พื้นสีม่วง
3.4.2 ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ	พื้นสีเขียว ขอบขาว
3.4.3 รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ	พื้นสีแดง ขอบขาว
3.4.4 ผู้กำกับลูกเสือ	พื้นสีเขียว
3.4.5 รองผู้กำกับลูกเสือ	พื้นสีแดง

หมายเหตุ ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีอักษรย่อ “ล.ญ.”

- 3.5 เครื่องหมายสังกัด (ชื่อโรงเรียน) ติดเหมือนลูกเสือ
- 3.6 ผู้กำกับกลุ่มและรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือติดเฉพาะเลขกลุ่ม (เลขกองไม่ต้องติด)
- 3.7 ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือ ติดทั้งเลขกลุ่มและเลขกอง
- 3.8 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประดับได้เหมือนเครื่องแบบข้าราชการ

การแต่งกายของลูกเสือ เนตรนารี โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร

ตารางกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1			
ลำดับ ที่	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	หมายเหตุ
1	-	พิธีเปิดกอง	
2	1	พิธีเข้าประจำกอง	
3	2	กิจการขององค์การลูกเสือโลก	
4	3	กิจการคณะลูกเสือแห่งชาติ	
5	4	การบริการ 1 (ประวัติ B.P.)	
6	5	การบริการ 2 (ประวัติรัชกาลที่ 6)	
7	6	สัญญาณนกหวีด	
8	7	คำปฏิญาณ กฎและคติพจน์	
9	-	บำเพ็ญประโยชน์	
10	สอบวัดผลกลางภาคเรียน		
11	8	ระเบียบแถว 1 (แถวหน้ากระดาน แถวตอน หมู่เปิด - ปิดระยะ)	
12	9	ระเบียบแถว 2 (แถววงกลม ครึ่งวงกลม รัศมี)	
13	10	ระเบียบแถว 3 (ท่าบุคคลมือเปล่า)	
14	11	ระเบียบแถว 4 (ท่าถอด - สวมหมวก ถวายราชสดุดี)	
15	12	ระเบียบแถว 5 (ท่าเดินแบบต่างๆ)	
16	13	ระเบียบแถว 6 (ท่าบุคคลประกอบอาวุธ)	
17	13	ระเบียบแถว 6 (ท่าบุคคลประกอบอาวุธ)	(ต่อ)
18	-	สันทนาการและเกม	
19	-	พิธีปิดกอง	
20	สอบวัดผลปลายภาคเรียน		

ตารางกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 2			
ลำดับ ที่	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	หมายเหตุ
1	14	เงื่อนไข 1 (พินิจ ชัดสมาธิ ประมง ผูกซุง)	
2	15	เงื่อนไข 2 (กระหวัดไม้ ผูกกรัง บ่วงสายธนู ตะกรุดเบ็ด)	
3	16	การผูกแน่น	
4	17	แผนที่ (ประเภท สัญลักษณ์และวิธีอ่านแผนที่)	
5		แผนที่ (กิจกรรมเข้าเรียนตามฐานการอ่านแผนที่)	(ต่อ)
6	18	เข็มทิศ (ชนิด ส่วนประกอบ วิธีใช้และข้อควรระวังการใช้)	
7		เข็มทิศ (กิจกรรมเข้าเรียนตามฐานการใช้เข็มทิศ)	(ต่อ)
8	-	สนทนากลุ่มและเกม	
9	-	บำเพ็ญประโยชน์	
10	สอบวัดผลกลางภาคเรียน		
11	19	การปฐมพยาบาล 1 (การผายปอด คนเป็นลมและข้อเท้าแพลง)	
12	20	การปฐมพยาบาล 2 (คนถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย พยาบาล บาดแผล)	
13	21	การปฐมพยาบาล 3 (แขนหัก เลือดกำเดาออก กินหรือถูกยา พิษ)	
14	22	การปฐมพยาบาล 4 (การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย)	
15	23	ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ	
16	24	นักสะสม 1 (วิวัฒนาการของแสตมป์ คำศัพท์เกี่ยวกับแสตมป์)	
17	25	นักสะสม 2 (ให้ลูกเสือเสนองานสะสมของตนเอง)	
18	-	สนทนากลุ่มและเกม	
19	-	บำเพ็ญประโยชน์	
20	สอบวัดผลปลายภาคเรียน		

สารบัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่	หน้า
1 พิธีเข้าประจำกอง	1
2 กิจการขององค์การลูกเสือโลก	5
3 กิจการคณะลูกเสือแห่งชาติ	11
4 การบริการ 1 (ประวัติ B.P.)	23
5 การบริการ 2 (ประวัติรัชกาลที่ 6)	26
6 สัญญาณนกหวีด	32
7 คำปฏิญาณ กฎและคติพจน์	35
8 ระเบียบแถว 1 (แถวหน้ากระดาน แถวตอน หมู่เปิด - ปิดระยะ)	38
9 ระเบียบแถว 2 (แถววงกลม ครึ่งวงกลม รัศมี)	40
10 ระเบียบแถว 3 (ท่าบุคคลมือเปล่า)	42
11 ระเบียบแถว 4 (ท่าถอด - สวมหมวก ถวายราชสดุดี)	44
12 ระเบียบแถว 5 (ท่าเดินแบบต่างๆ)	46
13 ระเบียบแถว 6 (ท่าบุคคลประกอบอาวุธ)	48
14 เงื่อน 1 (พิรอด ขัดสมาธิ ประมง ผูกซุง)	63
15 เงื่อน 2 (กระหวัดไม้ ผูกกร่น บ่วงสายธนู ตะกรุดเบ็ด)	65
16 การผูกแน่น	67
17 แผนที่ (ประเภท สัญลักษณ์และวิธีอ่านแผนที่)	81
18 เข็มทิศ (ชนิด ส่วนประกอบ วิธีการใช้และข้อควรระวังการใช้)	83
19 การปฐมพยาบาล 1 (การผายปอด คนเป็นลมและข้อเท้าแพลง)	89
20 การปฐมพยาบาล 2 (คนถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย พยาบาลบาดแผล)	91
21 การปฐมพยาบาล 3 (แขนหัก เลือดกำเดาออก กินหรือถูกยาพิษ)	93
22 การปฐมพยาบาล 4 (การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย)	95
23 ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ	106
24 นักสะสม 1 (วิวัฒนาการของแสตมป์ คำศัพท์เกี่ยวกับแสตมป์)	112
25 นักสะสม 2 (ให้ลูกเสือเสนองานสะสมของตนเอง)	114
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก (หลักสูตรลูกเสือขั้นพิเศษ เพลงลูกเสือ เกมลูกเสือ เรื่องสั้นลูกเสือ)	121

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 1 เรื่อง พิธีเข้าประจำกองลูกเสือ

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือเป็นพิธีการที่สำคัญ เนื่องจากการที่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้น จะยังเป็นลูกเสือไม่เต็มตัว เนื่องจากลูกเสือสามัญจะเป็นลูกเสือที่สมบูรณ์ได้นั้น หลังจากที่ผ่านมาการเรียนวิชาหลักสูตรลูกเสือโลกแล้ว จะต้องผ่านพิธีเข้าประจำกองก่อน จึงจะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่สมบูรณ์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถอธิบาย พิธีเข้าประจำกองลูกเสือได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 นักเรียนบอกวิธีการเข้าแถวในพิธีประจำกองลูกเสือได้

2.2.2 นักเรียนบอกคำกล่าวที่ใช้ในการเข้าพิธีประจำกองลูกเสือได้

2.2.3 นักเรียนบอกขั้นตอนของการทำพิธีเข้าประจำกองลูกเสือได้

3. เนื้อหา

พิธีการเข้าประจำกองลูกเสือ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจจวินทรธนู แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ เรียกลูกเสือเก่าเข้าแถวเป็นรูปครึ่งวงกลม โดยผู้กำกับฯ ยืนอยู่ในครึ่งวงกลม

4.3.2 ให้ลูกเสือใหม่ยืนอยู่นอกครึ่งวงกลมหลังหมู่ของตนที่จะเข้าไปอยู่

4.3.3 ผู้กำกับฯ เรียกลูกเสือใหม่มายืนตรงหน้าผู้กำกับฯ แล้วถามว่า “(ออกชื่อลูกเสือใหม่) เต็มใจที่จะปฎิญาณตนเป็นลูกเสือหรือ”

4.3.4 ลูกเสือใหม่ ตอบ “ข้าเต็มใจ”

4.3.5 ผู้กำกับฯ ถาม “เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่าการที่เข้ามาเป็นลูกเสือ จะต้องปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่ลูกเสือรุ่นน้องในกลุ่มลูกเสือของเรา ต้องแสดงให้เห็นความก้าวหน้า ในชีวิตของลูกเสือเจ้าและ ต้องปฏิบัติตามกฎและคำปฎิญาณของลูกเสือทุกเมื่อ”

4.3.6 ลูกเสือใหม่ ตอบ “ข้าทราบและปฏิบัติได้”

4.3.7 ผู้กำกับฯ ถาม “ขอให้เจ้าทบทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง”

4.3.8 ลูกเสือใหม่ ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

(ลูกเสือที่อยู่ในพิธีต้องแสดงรหัสของลูกเสือเอง และเออลงเมื่อลูกเสือ กล่าวจบ)

4.3.9 ผู้กำกับฯ กล่าว “ข้าเชื่อในเกียรติของเจ้าว่าเจ้าจะปฏิบัติตามคำสัญญาที่เจ้าได้กล่าวไว้”

4.3.10 ผู้กำกับฯ ติดอินทธรณูให้กับลูกเสือใหม่ แล้วกล่าวว่า “บัดนี้เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือ และเป็นสมาชิกหนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว ขอให้เจ้าปฏิบัติหน้าที่ของลูกเสือและมีความสุข ความเจริญตลอดกาล”

4.3.11 ลูกเสือใหม่หันไปทำความเคารพต่อกองลูกเสือ ด้วยท้าววันทยหัตถ์แล้วเข้าประจำหมู่ของตน

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 พานใส่อินทธรณู

5.2 ธงประจำกองลูกเสือ

5.3 อินทธรณูลูกเสือ

5.4 พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง พิธีเข้าประจำกองลูกเสือ

ลูกเสือที่สมัครใหม่ จะเป็นลูกเสือโดยสมบูรณ์จะต้องกระทำพิธีเข้าประจำกองซึ่งเป็นพิธีการที่สำคัญของลูกเสือ

จะทำพิธีเข้าประจำกองเมื่อไร (When)

1. เมื่อลูกเสือยื่นใบสมัคร (ล.ส. 3) แล้ว
2. เมื่อลงทะเบียนใน ลส. 8 แล้ว
3. เมื่อลูกเสือฝึกอบรมตามหลักสูตรลูกเสือโลกแล้ว
4. เมื่ออนุญาตให้ตั้งกอง (ได้รับ ล.ส. 13) แล้ว

จะทำพิธีเข้าประจำกองที่ไหน (Where)

ในร่มหรือกลางแจ้งที่ไหนก็ได้ ที่มีบริเวณพอที่ลูกเสือจะเข้าแถวได้

ทำพิธีเข้าประจำกองทำไม (Why)

1. เพื่อให้ลูกเสือยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. เพื่อให้ลูกเสือเกิดความภาคภูมิใจในเกียรติ
3. เพื่อให้ลูกเสือปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี
4. เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยแก่ลูกเสือ
5. เพื่อให้ลูกเสือได้ปฏิบัติตนต่อหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือ
6. เพื่อให้ลูกเสือได้รู้จักรักษานับธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม

จะทำพิธีเข้าประจำกองอย่างไร (How)

กรณีตั้งกองใหม่ ให้ปฏิบัติดังนี้

ลูกเสือใหม่แต่งเครื่องแบบครบ (ไม่ติดอินทราวุธ) อินทราวุธของลูกเสือใส่พานให้รองผู้กำกับถือไว้ ยืนอยู่ข้างผู้กำกับลูกเสือ

1. รองผู้กำกับลูกเสือเรียกลูกเสือใหม่เข้าแถวตอนหมู่
2. ผู้กำกับลูกเสือ ยืนอยู่ห่างจากแถวพอสมควร (พร้อมที่จะให้ลูกเสือมาเข้าแถวเป็นรูปครึ่งวงกลมได้)
3. เมื่อพร้อมแล้ว ผู้กำกับลูกเสือเรียกชื่อลูกเสือใหม่ ทีละหมู่มาเข้าแถวหน้ากระดานหน้าผู้กำกับ

ผู้กำกับถามว่า

ผู้กำกับ : “...(ออกชื่อลูกเสือใหม่)... เติมใจที่จะปฏิบัติตนเป็นลูกเสือหรือ”

ล.ส.ใหม่ : “ข้าเต็มใจ”

ผู้กำกับ : “เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่า การที่เจ้าเข้ามาเป็นลูกเสือ จะต้องปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่

ลูกเสือรุ่นน้องในกลุ่มลูกเสือของเรา ต้องแสดงให้เห็นความก้าวหน้าในชีวิตลูกเสือของเจ้าและต้องปฏิบัติตามกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือทุกเมื่อ”

ล.ส.ใหม่ : “ข้าทราบและปฏิบัติได้”

ผู้กำกับ : “เจ้าพร้อมที่จะยืนย่นและปฏิบัติตามคำปฏิญาณแล้วหรือ”

ล.ส.ใหม่ : “ข้าพร้อมแล้ว”

ผู้กำกับ : “ขอให้เจ้าทบทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง”

(ลูกเสือทุกคนที่อยู่ในพิธีต้องแสดงรหัสของลูกเสือและจะเอามือลงต่อเมื่อลูกเสือกล่าวจบ)

ล.ส.ใหม่ : แสดงรหัสกล่าว “ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า”

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

ผู้กำกับ : “ข้าเชื่อในเกียรติของเจ้าว่า เจ้าจะปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่เจ้าได้กล่าวไว้”

ผู้กำกับลูกเสือติดอินทธรณูให้กับลูกเสือใหม่ แล้วกล่าวว่า

ผู้กำกับ : “บัดนี้เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือ และเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้วขอให้เจ้าปฏิบัติหน้าที่ของลูกเสือและมีความสุขความเจริญตลอดกาล”

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแสดงความยินดีต่อลูกเสือใหม่ด้วยการสัมผัสมือ ลูกเสือใหม่ทำความเคารพผู้กำกับแล้วทำกลับหลังหัน แสดงความเคารพต่อกองลูกเสือด้วยทำวันทยหัตถ์ กองลูกเสือรับการเคารพแล้ววิ่งเข้าประจำหมู่โดยอยู่ด้านขวารองนายหมู่เป็นเสร็จพิธี

4. เมื่อผู้กำกับกล่าวจบแล้ว ผู้กำกับสั่ง “ลูกเสือใหม่เข้าประจำที่”

5. นายหมู่สั่ง “ขวา – หัน” ลูกเสือใหม่วิ่งเข้าไปเข้าแถว เมื่อครบทุกหมู่จะเป็นแถวรูป

ครึ่งวงกลมล้อมรอบผู้กำกับ

หมายเหตุ ตอนประดับอินทธรณู ผู้กำกับอาจเชิญผู้บังคับบัญชาลูกเสือหรือแขกรับเชิญ (แต่งเครื่องแบบลูกเสือ) ช่วยประดับอินทธรณูด้วยก็ได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 2 เรื่อง กิจกรรมขององค์การลูกเสือโลก

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การลูกเสือเกิดขึ้นที่ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2451 โดย ลอร์ดเบเต เพาเวลล์ โดยยึดหลักการของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นจุดบรรทัดภาพของลูกเสือ ในปัจจุบันกิจกรรมขององค์การลูกเสือโลก ประกอบด้วย สมัชชาลูกเสือโลก คณะกรรมการลูกเสือโลก และสำนักงานลูกเสือโลก ประกอบไปด้วย สมาชิกกว่า 132 ประเทศ โดยไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

สามารถบอกโครงสร้างการบริหารงานขององค์การลูกเสือโลกได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกโครงสร้างและการบริหารงานของสมัชชาลูกเสือโลกได้

2.2.2 บอกโครงสร้างและการบริหารงานของคณะกรรมการลูกเสือโลกได้

2.2.3 บอกความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติได้

3. เนื้อหา

3.1 โครงสร้างและการบริหารงานของสมัชชาลูกเสือโลกได้

3.2 โครงสร้างและการบริหารงานของคณะกรรมการลูกเสือโลกได้

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติได้

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทีลูกเสื่อดูภาพการจัดกิจกรรมของลูกเสือต่างประเทศแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับภาพกิจกรรมลูกเสือที่เห็น

4.3.2 แจกจุดประสงค์ให้ลูกเสือนำมาว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกโครงสร้างการบริหารงานขององค์การลูกเสือโลกได้

4.3.3 แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการรวมหมู่ลูกเสือ

4.3.4 จัดฐานกิจกรรม 3 ฐาน ดังนี้

- 1) ฐานที่ 1 โครงสร้างและการบริหารงานของสมัชชาลูกเสือโลก
- 2) ฐานที่ 2 โครงสร้างและการบริหารงานของคณะกรรมการลูกเสือโลก
- 3) ฐานที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

4.3.5 จัดลูกเสือเข้าประจำฐาน พร้อมทั้งแจกใบงาน เรื่อง กิจกรรมขององค์การลูกเสือโลก ดังนี้

- 1) กลุ่มที่ 1 เข้าประจำฐานที่ 1
- 2) กลุ่มที่ 2 เข้าประจำฐานที่ 2
- 3) กลุ่มที่ 3 เข้าประจำฐานที่ 3

4.3.6 ให้ลูกเสือเวียนฐานกิจกรรม เมื่อครบเวลา จนครบทั้ง 3 ฐาน

4.3.7 ลูกเสือและผู้กำกับฯช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้ศึกษามา

4.3.8 ลูกเสือบันทักเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับฯเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบลูกเสือ ชักธงลง, เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ภาพการจัดกิจกรรมของลูกเสือต่างประเทศ

5.2 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารของสมัชชาลูกเสือโลก

5.3 แผนภูมิการโครงสร้างและการบริหารงานของคณะกรรมการลูกเสือโลก

5.4 แผนภูมิความสัมพันธ์ของลูกเสือนานาชาติ

5.5 ใบงาน เรื่อง กิจกรรมขององค์การลูกเสือโลก

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง กิจกรรมขององค์การลูกเสือโลก

การลูกเสือโลก เป็นขบวนการทางการศึกษาสำหรับเยาวชน มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างบุคลิกภาพ และพัฒนาการทางด้านสังคม เป็นองค์การอาสาสมัคร ไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองเปิดโอกาสสำหรับคนทั่วไป โดยขึ้นอยู่กับพื้นฐาน ดังนี้

ปฏิบัติตามหลักการสำคัญของการลูกเสือที่ได้กำหนดขึ้น โดยผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกและยึดมั่นตาม คำสอนของศาสนาที่ตนเคารพนับถือ มีความจงรักภักดีต่อชาติบ้านเมือง ช่วยสร้างเสริมสันติภาพความ เข้าใจอันดีและให้ความร่วมมือ มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง เข้าร่วมในการพัฒนาสังคมด้วยการ ยกย่องและเคารพในเกียรติของบุคคลอื่น เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วโลก เป็นวิธีการพัฒนา เยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อบนพื้นฐานคำปฏิญาณตามกฎหมายของลูกเสือเรียนรู้โดยการกระทำ วิธีการระบบหมู่พัฒนาความก้าวหน้าของบุคคลโดยใช้หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือกิจกรรมกลางแจ้ง

องค์การลูกเสือโลก

องค์การลูกเสือโลก คือ องค์การนานาชาติที่มีชื่อองค์การของรัฐบาลใด มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ สมาชิกลูกเสือโลก คณะกรรมการลูกเสือโลก และสำนักงานลูกเสือโลกปัจจุบัน การลูกเสือได้ เจริญเติบโตและแพร่ขยายไปทั่วโลก ซึ่งมีสมาชิกกว่า 30 ล้านคน ใน 161 ประเทศ และเขตปกครอง อาณานิคมแคว้นต่างๆ ทั่วโลก มีองค์การลูกเสือโลก (World Organization of the Scout Movement) โดยสำนักงานลูกเสือโลก (World Scout Bureau) ซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการฯ ผู้ดูแลการดำเนินงานของประเทศสมาชิก ให้พัฒนาไปตามกรอบ นโยบาย และแนวทางขององค์การลูกเสือโลก และตามมติของที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก (World Scout Conference) ซึ่งจัดให้มีขึ้นในทุกๆ 4 ปี

นอกจากสำนักงานลูกเสือโลก (World Scout Bureau) กรุงเจนีวา แล้วยังมีสำนักงานลูกเสือ ภูมิภาคพื้นอยู่ในภูมิภาคทั่วโลก อีก 6 แห่ง ได้แก่

1. ภูมิภาคพื้นยุโรป (Europe) มีประเทศสมาชิก 41 ประเทศ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และกรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม
2. ภูมิภาคพื้น ยูเรเชีย (Eurasia) มีประเทศสมาชิก 9 ประเทศ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่สาธารณรัฐ ยูเครน และสำนักงานสาขา ที่กรุงมอสโก ประเทศรัสเซีย
3. ภูมิภาคพื้นอินเตอร์อเมริกา (Interamerica) มีประเทศสมาชิก 32 ประเทศ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ กรุงซานติเอโก ประเทศชิลี
4. ภูมิภาคพื้นอาหรับ (Arab) มีประเทศสมาชิก 18 ประเทศ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไคโร ประเทศอียิปต์

5. ภาคพื้นทวีปแอฟริกา (Africa) มีประเทศสมาชิก 37 ประเทศ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา สำนักงานสาขา 1 ตั้งอยู่ที่กรุงดakar ประเทศเซเนกัล

สำนักงานสาขา 2 ตั้งอยู่ที่ กรุงเคปทาวน์ ประเทศแอฟริกาใต้

6. ภาคพื้น เอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific) - มีประเทศสมาชิก 24 ประเทศ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

วัตถุประสงค์ หลักการสำคัญและวิธีการของลูกเสือ

การลูกเสือ เป็นขบวนการทางการศึกษาสำหรับเยาวชน ที่มีวัตถุประสงค์จะสร้างบุคลิกภาพ และพัฒนาการทางสังคมให้กับเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ โดยใช้วิธีการของลูกเสือ ยึดมั่นในกฎและคำปฏิญาณ (Scout Promise and Laws) การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) เน้นการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor Activities) การใช้ระบบหมู่ (Patrol System) และความก้าวหน้าของบุคคล โดยใช้หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ (Proficiency Badges)

การลูกเสือ เป็นการอาสาสมัครทำงานให้การศึกษาพัฒนาเยาวชนโดยทั่วไป ไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา วรรณะ ลัทธิทางศาสนาใดๆ และไม่อยู่ภายใต้อิทธิพล หรือเกี่ยวข้องกับการเมือง โดยยึดปฏิบัติตามอุดมการณ์ของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกอย่างมั่นคง วงการศึกษาทั่วโลกถือว่าการลูกเสือ เป็นขบวนการที่ให้การศึกษาแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education Movement) ภายใต้พื้นฐาน ดังนี้

1. มีหน้าที่ต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ
2. มีความจงรักภักดีต่อชาติบ้านเมือง
3. มีความรับผิดชอบในการพัฒนาดตนเอง
4. เข้าร่วมในการพัฒนาสังคมด้วยการยกย่องและเคารพในเกียรติของบุคคลอื่น
5. ช่วยเสริมสร้างสันติภาพความเข้าใจอันดี เพื่อความมั่นคงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วโลก

พันธกิจหลัก

พันธกิจหลักของการลูกเสือในการฝึกอบรมเยาวชนผ่านกระบวนการลูกเสือ มี 3 ประการคือ

1. ให้เด็กได้เป็นลูกเสือแต่เยาว์วัย - โดยจัดในรูปกิจกรรมอาสาสมัคร หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. ใช้วิธีการฝึกลูกเสือในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ 4 ประการ คือ
 - 2.1 เป็นผู้ที่เชื่อถือได้
 - 2.2 สามารถพึ่งตนเองได้
 - 2.3 มีความรับผิดชอบ
 - 2.4 กล้าสู้งานหนัก

3. ต้องพัฒนาระบบการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ ในการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน โดยใช้กฎลูกเสือเป็นหลัก

จากพันธกิจหลัก (Mission) ทั้ง 3 ประการนี้ นำไปสู่ยุทธศาสตร์หลัก (Strategy) ที่ใช้ในการพัฒนาการลูกเสือให้ตอบสนองสอดคล้องกับพันธกิจ

ยุทธศาสตร์

1. ให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ
2. ให้ผู้ใหญ่เข้ามาให้การสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือ
3. ฝึกอบรมลูกเสือชาย-หญิงอย่างเสมอภาค ให้เกิดความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
4. ให้ทุ่มเทงานหนัก
5. ใช้ระบบอาสาสมัคร
6. องค์กรลูกเสือต้องปรับตัวให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์
7. ปรับระบบลูกเสือให้เข้มแข็ง
8. ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การทำงานทันสมัย ทันคน ทันเหตุการณ์
9. ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน เพื่อรายงานความก้าวหน้าให้สังคมรับรู้
10. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันในองค์กรลูกเสือ ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
11. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับองค์กรเอกชนและองค์กรเยาวชนอื่นๆ
12. สนับสนุนให้มีประเทศสมาชิกใหม่ เข้าร่วมองค์การลูกเสือโลก และส่งเสริมการเพิ่มจำนวนสมาชิกลูกเสือในประเทศ
13. จัดตั้งกองทุนเพื่อหาเงินสนับสนุนกิจการลูกเสืออย่างเป็นระบบและมั่นคง

คณะกรรมการลูกเสือโลก มีหน้าที่โดยย่อดังนี้

1. ส่งเสริมกิจการลูกเสือทั่วโลก
2. แต่งตั้งเลขาธิการ และรองเลขาธิการของสำนักงานลูกเสือโลก
3. ควบคุมปฏิบัติงานของสำนักงานลูกเสือโลก
4. จัดหาเงินทุนสำหรับส่งเสริมกิจการลูกเสือ
5. ให้เครื่องหมายลูกเสือสถิติ Bronze Wolf ของคณะลูกเสือ แก่ผู้ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือกิจกรรมลูกเสืออย่างดีเด่น

คนไทยสองท่านที่เคยได้รับเลือกเป็นกรรมการลูกเสือโลก คือ

1. นายอภัย จันทวิมล (1965 - 1971)
2. นายแพทย์บุญสม มาร์ติน (1981 - 1987)

คนไทยคนที่ได้รับเครื่องหมายลูกเสือสดุดีบรอนซ์วูล์ฟ (Bronze Wolf Award)

ซึ่งเป็นรางวัลสูงสุดของ องค์การลูกเสือโลก

1. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พ.ศ.2551

2. นายอภัย จันทวิมล เมื่อปี พ.ศ. 2514 (ค.ศ. 1971) เข้า รับในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 พ.ศ.2514 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
3. นายจิตร ทังสุบุตร เมื่อปี พ.ศ. 2519 (ค.ศ. 1976) รับในการประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 10 พ.ศ.2519 ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศอิหร่าน
4. นายกอง วิสุทธารมณ เมื่อปี พ.ศ. 2523 (ค.ศ. 1980) รับในการประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 12 พ.ศ.2525 ณ ประเทศออสเตรเลีย
5. นายแพทย์ อมาตยกุล เมื่อปี พ.ศ. 2527 (ค.ศ. 1984) รับในการประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 14 ณ กรุงเวลลิงตัน ประเทศนิวซีแลนด์
6. นายแพทย์บุญสม มาร์ติน เมื่อปี พ.ศ. 2533 (ค.ศ. 1990) รับในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 32 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส
7. นางสุนน สมสาร เมื่อปี พ.ศ. 2539 (ค.ศ. 1996) รับในการประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 19 (พ.ศ. 2541) ณ ฮองกง
8. นายสุธรรม พันธศักดิ์ เมื่อปี พ.ศ. 2540 (ค.ศ. 1997) รับในการประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 19 (พ.ศ. 2541) ณ ฮองกง
9. นายแพทย์ยงยุทธ วัชรดุลย์ เมื่อปี พ.ศ. 2551 (ค.ศ. 2008) รับในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 38 พ.ศ. 2551 ณ เจจู ประเทศเกาหลี

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 3 เรื่อง กิจกรรมคณะลูกเสือแห่งชาติ

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

โครงสร้างคณะลูกเสือแห่งชาติประกอบด้วยสภาลูกเสือ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดและคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางร่างกาย จิตใจ ให้ความรู้รับผิดชอบต่อสังคม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกโครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

บอกโครงสร้างและการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติได้

3. เนื้อหา

โครงสร้างและการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทีลูกเสื่อดูภาพการแต่งกายของลูกเสือแล้ว ผู้กำกับฯ สนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสითราบายว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกโครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติและบทบาทของลูกเสือต่อชุมชนได้

4.3.3 แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการรวมหมู่ลูกเสือ

4.3.4 จัดฐานกิจกรรม 3 ฐาน ดังนี้

- 1) ฐานที่ 1 เรื่อง คณะลูกเสือแห่งชาติ วัตถุประสงค์ และสภาลูกเสือแห่งชาติ
- 2) ฐานที่ 2 เรื่อง คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- 3) ฐานที่ 3 เรื่อง คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดและอำเภอ

4.3.5 จัดลูกเสือเข้าประจำฐาน พร้อมทั้งแจกใบงานเรื่อง กิจการคณะลูกเสือแห่งชาติและ บทบาทของลูกเสือ ดังนี้

- 1) กลุ่มที่ 1 เข้าประจำฐานที่ 1
- 2) กลุ่มที่ 2 เข้าประจำฐานที่ 2
- 3) กลุ่มที่ 3 เข้าประจำฐานที่ 3

4.5.6 ให้ลูกเสือเวียนฐานการเรียนรู้ เมื่อครบเวลา จนครบทั้ง 3 ฐาน

- 1) ลูกเสือและผู้กำกับฯ ช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้ศึกษามา
- 2) ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ภาพการแต่งกายลูกเสือ	5.2 ภาพการแต่งกายลูกเสือสามัญ
5.3 ภาพการแต่งกายลูกเสือ	5.4 ภาพการแต่งกายลูกเสือวิสามัญ
5.5 แผนภูมิสภาลูกเสือแห่งชาติ	5.6 แผนภูมิคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
5.7 แผนภูมิคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด	5.8 แผนภูมิคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ
5.9 แผนภูมิการบริหารงานของกลุ่มลูกเสือโรงเรียนมัธยมสาธิตฯ	
5.10 แผนภูมิวัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ	
5.11 ใบงาน เรื่อง กิจการคณะลูกเสือแห่งชาติและบทบาทของลูกเสือ	
5.12 ใบความรู้ เรื่อง บทบาทของลูกเสือที่มีต่อชุมชน	

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
- 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม
- 6.4 ตรวจความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย
- 6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง กิจการคณะลูกเสือแห่งชาติ

กิจการลูกเสือไทย ในสมัยรัชกาลที่ 7

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อพระชนมายุได้ 13 พรรษา ได้เสด็จไปทรงศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ ทวีปยุโรป ระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่นั้น ได้ทรงทราบเรื่องการสู้รบเพื่อรักษาเมืองมาฟคิง (Mafeking) ของ ลอร์ดเบเดน โพเวลล์ (Lord Baden Powell) ซึ่งได้ตั้งกองทหารเด็กเป็นหน่วยสอดแนมช่วยรบในการรบกับพวกบัวร์ (Boar) จนประสบผลสำเร็จ และได้ตั้งกองลูกเสือขึ้นเป็นครั้งแรกของโลก ที่ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2450 เมื่อพระองค์เสด็จนิวัติสู่ประเทศไทย ก็ได้ทรงจัดตั้งกองเสือป่า (Wild Tiger Corps) ขึ้น เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2454 มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกหัดให้ข้าราชการและพลเรือนได้เรียนรู้วิชาทหาร เพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อบ้านเมือง รู้จักระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ต่อจากนั้นอีก 2 เดือน ก็ได้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทยขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 ด้วยทรงมีพระราชปรารภว่า เมื่อฝึกผู้ใหญ่เป็นเสือป่า เพื่อเตรียมพร้อมในการช่วยเหลือชาติบ้านเมืองแล้ว เห็นควรที่จะมีการฝึกเด็กชายปทุมวัยให้มีความรู้ทางเสือป่าด้วย เมื่อเติบโตขึ้นจะได้รู้จักหน้าที่และประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง

จากนั้น ทรงตั้งกองลูกเสือกองแรกขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (โรงเรียนวชิราวุธ ในปัจจุบัน) และจัดตั้งกองลูกเสือตามโรงเรียนต่างๆ ให้กำหนดข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือขึ้น รวมทั้งพระราชทาน คำขวัญให้ลูกเสือว่า “เสียชีพ อย่าเสียสัตย์” ผู้ที่ได้รับยกย่องว่าเป็นลูกเสือไทยคนแรกคือ นายชีพ บุนนาค ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “นายลิขิตสารสนอง”

ปี พ.ศ. 2463 ได้จัดส่งผู้แทนคณะลูกเสือไทย จำนวน 4 คน ไปร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 1 (1st World Scout Jamboree) ซึ่งจัดเป็นครั้งแรกของโลก ณ อาคารโอลิมเปีย กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

ปี พ.ศ. 2465 คณะลูกเสือไทย ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาชิกลูกเสือโลก ซึ่งขณะนั้นมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 31 ประเทศ ประเทศทั้ง 31 ประเทศนี้ นับเป็นสมาชิกรุ่นแรก หรือสมาชิกผู้ก่อการ

จัดตั้ง (Foundation Members) สมาชิกลูกเสือโลกขึ้นมา

ปี พ.ศ. 2467 ได้จัดส่งผู้แทนคณะลูกเสือไทย 10 คน ไปร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 2 ณ ประเทศเดนมาร์ก

ปี พ.ศ. 2468 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2468

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ลูกเสือไทยคนแรก คือ นายชัพท์ บุณนา

กิจการลูกเสือไทย ในสมัยรัชกาลที่ 7

ปี พ.ศ. 2470 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (1st National Jamboree) ขึ้น ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ และกำหนดให้มีการจัดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติในทุกๆ 3 ปี

ปี พ.ศ. 2473 มีการจัดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ขึ้น ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ ซึ่งมีคณะลูกเสือต่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่น เข้าร่วมงานด้วย

ปี พ.ศ. 2475 หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มี “ลูกเสือสมุทรเสนา” เกิดขึ้นอีกหนึ่งเหล่า โดยจัดตั้งกองลูกเสือสมุทรเสนาในจังหวัดแถบชายทะเล เพื่อให้เด็กในท้องถิ่น มีความรู้ความสามารถในวิทยาการทางทะเล

กิจการลูกเสือไทย ในสมัยรัชกาลที่ 8

ยุคนี้เป็นยุคที่กิจการลูกเสือซบเซา เนื่องจากวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ ด้วยเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 (World War II) ขึ้นในปี พ.ศ. 2482 และสงครามอื่นๆ อีกหลายครั้ง รัฐบาลได้จัดตั้ง “ยุวชนทหาร” ขึ้นมาซ้อนกับกิจการลูกเสือ ซึ่งมีความแตกต่างกันในการฝึกอบรม โดยเน้นในการฝึกเยาวชนเพื่อการทหารอย่างแท้จริง

ปี พ.ศ. 2478 มีการจัดทำตราสัญลักษณ์คณะลูกเสือแห่งชาติขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสากลที่คณะลูกเสือต่างประเทศทั่วโลกต่างก็มีตราคณะลูกเสือของตนเองทั้งสิ้น โดยจัดทำตราเป็นรูปเฟลอร์เดอริส หรือ “Fleur de lis” กับรูปหน้าเสือประกอบกัน มีตัวอักษรคำขวัญอยู่ข้างใต้ว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

ปี พ.ศ. 2482 ได้มีการออกพระราชบัญญัติลูกเสือขึ้น ที่สำคัญคือให้คณะลูกเสือแห่งชาติเป็นนิติบุคคล และมีพระราชบัญญัติให้ทรัพย์สินของกองเสือป่าตกเป็นของคณะลูกเสือแห่งชาติ

รัชกาลที่ 8

กิจการลูกเสือไทย ในสมัยรัชกาลที่ 9

กิจการลูกเสือในสมัยรัชกาลปัจจุบัน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ทั้งด้านการบริหาร วิชาการและกิจ

ปี พ.ศ. 2485 มีการออกพระราชบัญญัติลูกเสือ ฉบับปี พ.ศ. 2485 มีสาระสำคัญ คือ กำหนดให้พระมหากษัตริย์ ทรงดำรงตำแหน่งบรมราชูปถัมภ์คณะลูกเสือแห่งชาติ

ปี พ.ศ. 2507 ได้ออกพระราชบัญญัติลูกเสือ เพิ่มเติมขึ้นอีก มีหลักสำคัญคือ

มาตรา 5 ให้คณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย บรรดาลูกเสือทั้งปวง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

พ.ศ. 2508 (ค.ศ. 1965) จัดประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (1st National Scout Conference)

พ.ศ. 2514 (ค.ศ. 1971) เฉลิมฉลองครบรอบ 60 ปีการลูกเสือไทย

ทดลองเปิดอบรมลูกเสือชาวบ้านครั้งแรก ณ บ้านเหล่ากอหก กิ่งอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

พ.ศ. 2528 (ค.ศ. 1985) เป็นเจ้าภาพจัดงานชุมนุมลูกเสือภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 9/ งานชุมนุม ลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (9th A-P Jamboree/ 11th National Scout Jamboree)

พ.ศ. 2529 (ค.ศ. 1986) เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาลูกเสือภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 15 ณ เมืองพัทยา (15th Asia-Pacific Regional Scout Conference) เฉลิมฉลอง

75 ปี การลูกเสือไทย ด้านกิจกรรมลูกเสือต่างประเทศ คณะลูกเสือไทยมีความสัมพันธ์อันดียิ่ง กับสมาคมลูกเสือทั่วโลก โดยการส่งผู้แทนเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือระดับโลกและภาคพื้น เช่น งานชุมนุมลูกเสือโลก งานชุมนุมลูกเสือภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิกทุกครั้ง รวมทั้งงานชุมนุมของประเทศสมาชิกอื่นๆ ที่ได้

เชิญมา ร่วมด้วยการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก การประชุมสมัชชาลูกเสือ
ภาคพื้นเอเชีย - แปซิฟิกทุกครั้ง คณะลูกเสือไทยมีบทบาทสำคัญในเวทีกิจการ
ลูกเสือนานาชาติมาโดยตลอด จนได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมลูกเสือ
ระดับโลก ทั้งการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 36 ณ กรุงเทพฯ พ.ศ.2536
และงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ณ บริเวณหาดยาว ฐานทัพเรือสัตหีบ
จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2546 ซึ่งประสบความสำเร็จได้รับชื่อเสียงเป็นอย่างมาก

โครงสร้างของการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

โครงสร้างของการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีปรากฏในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 – 2530
และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. คณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยลูกเสือทั้งปวง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ
กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ (มาตรา 5)
2. คณะลูกเสือแห่งชาติเป็นนิติบุคคล (มาตรา 6)
3. พระมหากษัตริย์เป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ (มาตรา 8)
4. สภาลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยรัฐมนตรี เป็นสภานายก รองนายกรัฐมนตรี เป็นอุปนายก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวง
มหาดไทย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ
อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาแห่งชาติ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ผู้ว่าราชการจังหวัดและศึกษาธิการเขต เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าสี่สิบคน
แต่ไม่เกินแปดสิบคน ซึ่งทางพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ให้อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการรองอธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและ
รองเลขาธิการฯ และผู้อำนวยการกองลูกเสือ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

สภาลูกเสือแห่งชาติอาจมีสภานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
แต่งตั้ง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นตำแหน่งอาจทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ แต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 13)

สภาลูกเสือแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. วางนโยบายเพื่อความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือแห่งชาติ
2. พิจารณารายงานประจำปีของคณะลูกเสือแห่งชาติ
3. ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (มาตรา 12) โดยปกติ
มีการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติปีละ 1 ครั้ง ในต้นเดือนกรกฎาคมของทุกปี ใช้เวลาประชุมครั้งละ 3 – 5
วัน

5. คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินยี่สิบคนซึ่งสภานายกลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง

ให้อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการ รองอธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและรอง เลขาธิการ และผู้อำนวยการกองลูกเสือ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 15)

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่บริหารกิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ โดยทั่วไปมีรายละเอียดยึดปรากฏในมาตรา 18 ประธานคณะกรรมการบริหารฯ เป็นผู้กระทำการในนาม คณะลูกเสือแห่งชาติ และเพื่อการนี้จะมอบอำนาจให้กรรมการคนหนึ่งคนใดปฏิบัติกิจการเฉพาะอย่างแทน ก็ได้

6. สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่ศาลาวิชราวุธ ถนนพระราม 1 หน้า สนามกีฬาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร มีเลขาธิการคณะกรรมการบริหารฯ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และมีเจ้าหน้าที่ตามสมควร และเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้จัดตั้งผู้ตรวจการและ คณะอนุกรรมการขึ้น 9 คณะ เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

- 6.1 ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายบริหาร
- 6.2 ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายจัดหาทุน
- 6.3 ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายต่างประเทศ
- 6.4 ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายประชาสัมพันธ์
- 6.5 ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายวิชาการ
- 6.6 ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรม
- 6.7 ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายพัฒนาชุมชน
- 6.8 ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายกิจการพิเศษ
- 6.9 ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายลูกเสือชาวบ้าน

7. งานลูกเสือในระดับจังหวัด ให้มีคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการ จังหวัดเป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดและปลัดจังหวัดเป็นรองประธาน ผู้อำนวยการประถมศึกษา จังหวัดและนายอำเภอเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินสามสิบคน ซึ่ง ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง

ให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขาธิการ และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและ ผู้ช่วยเลขาธิการ

ประธานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด จะแต่งตั้งบุคคลผู้สนับสนุนกิจการลูกเสือเป็นกรรมการ ลูกเสือพิเศษประจำจังหวัดก็ได้ กรรมการลูกเสือพิเศษประจำจังหวัดมีสิทธิ์เข้าชี้แจง แสดงความเห็นในการ ประชุมคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงคะแนน

ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัดและศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดมีหน้าที่บริหารลูกเสือจังหวัด (มาตรา 26)

สำหรับกรุงเทพมหานครมีระเบียบการปกครองลูกเสือเป็นพิเศษ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง และวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 ข้อ 136 – 140 โดยอนุโลม

สโมสรลูกเสือแต่ละแห่งต้องจดทะเบียนเป็นสมาคม ในส่วนกลางอยู่ในความดูแลของเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่วนสโมสรลูกเสือในจังหวัดต่างๆ อยู่ในความดูแลของผู้ว่าราชการลูกเสือจังหวัด

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 25)

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

1. ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของการลูกเสือในจังหวัด
2. พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสือจังหวัด
3. ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดในการปฏิบัติงานลูกเสือ (มาตรา 24)

8. งานลูกเสือในระดับอำเภอ ให้มีคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ประกอบด้วยนายอำเภอเป็นประธาน ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบงานปกครองเป็นรองประธาน หัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบคน แต่ไม่เกิน ยี่สิบคน ซึ่งประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง (มาตรา 29)

ให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการและเลขาธิการและผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ประธานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดจะแต่งตั้งบุคคลผู้สนับสนุนกิจการลูกเสือเป็นกรรมการลูกเสือพิเศษประจำอำเภอก็ได้

ในอำเภอหนึ่งให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตอำเภอ (มาตรา 28)

ให้นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบงานปกครองและศึกษาธิการอำเภอเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ มีหน้าที่บริหารการลูกเสือในอำเภอ (มาตรา 32)

คณะกรรมการลูกเสืออำเภออยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 31)

คณะกรรมการลูกเสืออำเภอมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

1. ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของการลูกเสือในอำเภอ
2. พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสืออำเภอ
3. ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอในการปฏิบัติงานลูกเสือ (มาตรา 30)

สภาลูกเสือแห่งชาติ

นายกรัฐมนตรี

(สภานายก)

รองนายกรัฐมนตรี

(อุปนายก)

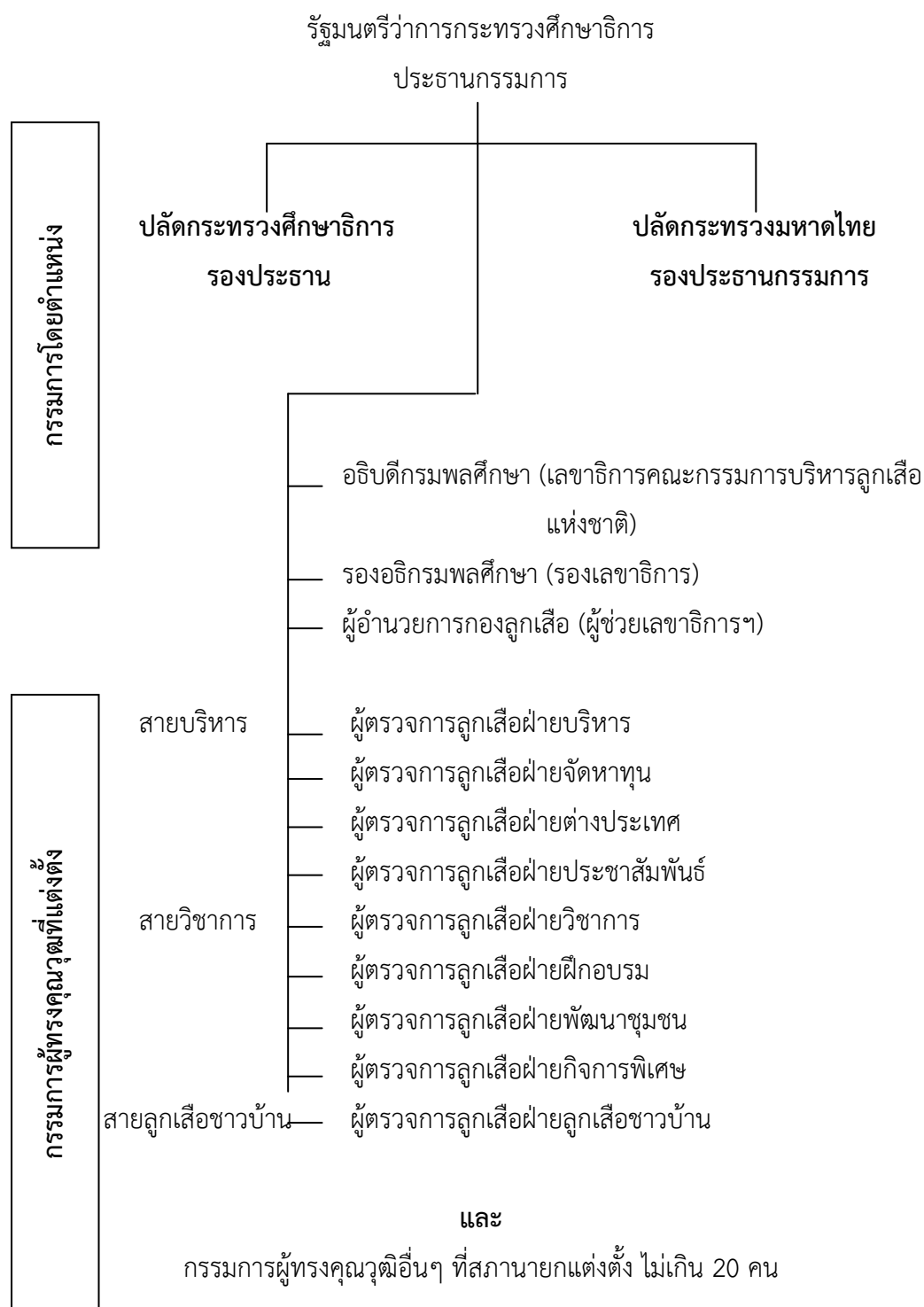
กรรมการโดยตำแหน่ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย
ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ทหารเรือ ทหาร
อากาศ อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดี
กรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน
เยาวชนแห่งชาติ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด และศึกษาธิการเขต
เป็นกรรมการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าสี่สิบคนแต่ไม่เกินแปดสิบคน
(ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง) 40 80 คน

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

กรรมการโดยตำแหน่ง

ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการลูกเสือจังหวัด
รองผู้ว่าราชการจังหวัด	รองประธานกรรมการ
ปลัดจังหวัด	รองประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด	กรรมการ
นายอำเภอ	กรรมการ
ศึกษาธิการจังหวัด	กรรมการและเลขาธิการ
ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

กรรมการอื่น ที่ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
แต่งตั้งไม่น้อยกว่า 15 แต่ไม่เกิน 30 คน

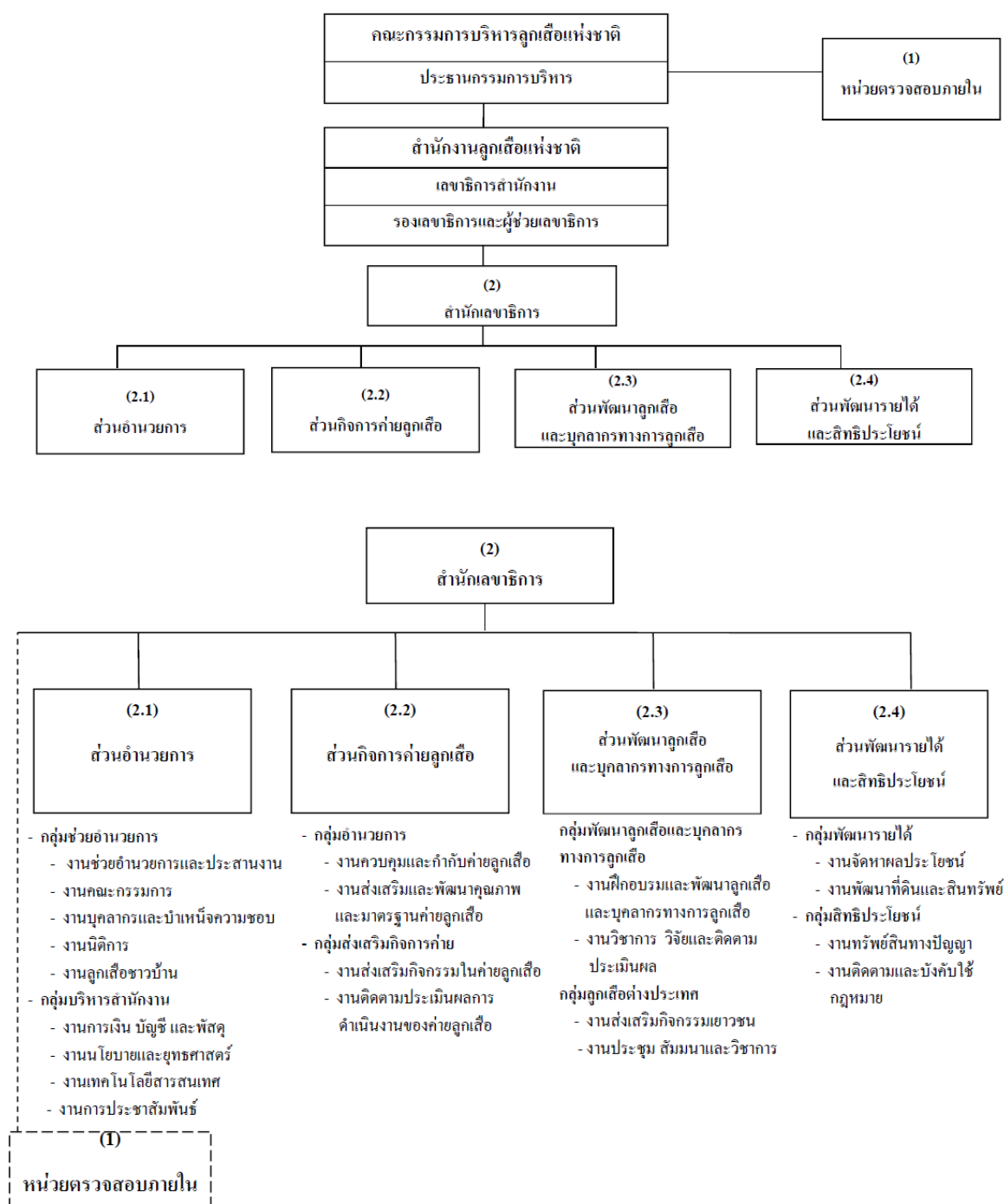
สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

กรรมการโดยตำแหน่ง

นายอำเภอ	ประธานกรรมการลูกเสืออำเภอ
ปลัดอำเภอ	รองประธานกรรมการ
หัวหน้าการศึกษาอำเภอ	กรรมการ
ศึกษาธิการอำเภอ	กรรมการและเลขานุการ
ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการอื่น ที่ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
แต่งตั้งไม่น้อยกว่า 10 คน แต่ไม่เกิน 20 คน

โครงสร้างของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 4 เรื่อง การบริการ 1 (ประวัติ ปี.พี.)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

ปี.พี. เกิดเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1857 (พ.ศ. 2400) เป็นคนที่ชอบวาดเขียน สามารถใช้มือขวาและมือซ้ายได้ถนัดทั้งสองมือ ปี.พี. เรียนรู้การใช้มีดและขวาน และวิธีการเคลื่อนไหวดำเนินการโดยมิให้มีเสียงเมื่อจบโรงเรียนมัธยมแล้ว ปี.พี. สอบเข้าโรงเรียนนายร้อยในกองทัพบกได้และได้รับการบรรจุเข้าเป็นนายทหารในกองร้อยที่ 13 ในประเทศอินเดีย ในปี ค.ศ. 1887 ปี.พี.ได้เข้าร่วมกับกองกำลังทหารอังกฤษ ล้อมจับหัวหน้าเผ่าซูลู และได้รับลูกปัดจากหัวหน้าเผ่าซูลู ต่อมากลายเป็นเครื่องหมายวูดแบดจ์ ต่อมาในปี ค.ศ. 1895 ปี.พี.ได้เดินทางไปเมืองอาซันติ และได้สิ่งที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือ อีก 3 ประการคือ หมวกปีก ไม้พลองและการจับมือซ้าย ปี.พี. ถึงแก่อนิจกรรมที่ประเทศเคนยา ค.ศ. 1940 ในทวีปแอฟริกา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกประวัติของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกและวิวัฒนาการขบวนการลูกเสือโลกได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ทาง

2.2.1 บอกประวัติของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกได้

2.2.2 บอกวิวัฒนาการขบวนการลูกเสือโลกได้

3. เนื้อหาสาระ

3.1 ประวัติของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก

3.2 วิวัฒนาการขบวนการลูกเสือโลก

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เพลง ลูกเสือไม่จับมือขวา

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับเรื่องการจับมือตามปกติเขานิยมจับมือกันข้างไหน

4.3.2 ผู้กำกับลูกเสือบรรยายประวัติของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก (ปี.พี.) การทำความเคารพ ขบวนการลูกเสือโลกและคติพจน์ของลูกเสือให้ลูกเสือฟัง

4.3.3 ผู้กำกับลูกเสือ ซักถามลูกเสือเกี่ยวกับเนื้อหาที่บรรยาย โดยการสุ่มถามลูกเสือประมาณ 5 – 8 คน พร้อมทั้งสาธิตการจับมือแบบลูกเสือ การทำความเคารพ

4.3.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้ลูกเสือแต่ละหมู่ บันทึกข้อมูลที่ถูกต้องไว้ศึกษา

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ให้ลูกเสือนำปากกาและสมุดมาด้วยในสัปดาห์ต่อไป
ตรวจเครื่องแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ชั้นความรู้เบื้องต้น

5.2 ภาพ ปี.พี.

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง ประวัติ บี.พี.

Load Baden Powell (ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์)

การลูกเสือเกิดขึ้นในประเทศอังกฤษเป็นแห่งแรกในโลก เมื่อ พ.ศ.2451 โดยพลโท ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (Lord Baden Powell) หรือ B-P มูลเหตุจูงใจที่ตั้งกองลูกเสือขึ้นมาก็คือ ท่านไปรับราชการทหารโดยไปรักษาเมืองมาฟิงคิง (Mafiking) อันเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษในสหภาพแอฟริกาใต้ ขณะนั้นเกิดสงครามขึ้นกับพวกบัวร์ (Boer)

ในการผจญศึกใหญ่คราวนั้น ท่านได้ฝึกเด็กขึ้นหน่วยหนึ่ง เพื่อช่วยราชการสงคราม เช่น เป็นผู้สื่อข่าว สอดแนม รักษาความสงบเรียบร้อยภายใน รับใช้ในงานต่างๆ เช่น ทำครัวเป็นต้น ปรากฏว่าได้ผลดีมาก เพราะเด็กที่ได้รับการฝึกเหล่านั้นสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเข้มแข็งว่องไว ได้ผลดีไม่แพ้ผู้ใหญ่และบางอย่างกลับทำได้ดีกว่าผู้ใหญ่เสียอีก

เมื่อท่านกลับจากราชการสงครามเมืองมาฟิงคิงแล้ว ท่านได้ร่างโครงการอบรมเด็กขึ้น มีหลักการคล้ายลูกเสือในปัจจุบัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2450 ท่านได้ทดลองตั้ง Boy Scout ขึ้นเป็นกองแรกที่เกาะบราวน์ซี ไอแลนด์ (Brown Sea Island) โดยเกลี้ยกล่อมเด็กที่เที่ยวเตร่อยู่นานที่ต่างๆ มาอบรมแล้ว ท่านได้คอยคุมการฝึกตามโครงการด้วยตนเอง และได้ผลดีสมความมุ่งหมายทุกประการจึงทำให้เกิดความบันเทิงใจ ในอันที่จะขยายกิจการให้กว้างขวางออกไปในวันข้างหน้า

พอถึงปี พ.ศ. 2455 รัฐบาลอังกฤษ ได้ประกาศรับรองฐานะของลูกเสืออังกฤษเป็นทางการพร้อมกับออกกฎหมายคุ้มครองให้ด้วย จากนั้นการลูกเสืออังกฤษก็เจริญแพร่หลายออกไปเป็นลำดับมา คิดพจน์ที่ท่านลอร์ดบาเดนเพาเวลล์ได้ให้ไว้แก่ลูกเสือก็คือ **BE PREPARED** (จงเตรียมพร้อม)

หนังสือ **Scouting for boys** พิมพ์ออกจำหน่ายทั้งหมด 6 เล่ม และประเทศต่างๆ ที่มีกิจการ Scout ก็มักเคยพิมพ์ออกเผยแพร่สำหรับผู้สนใจรวมทั้งประเทศไทยด้วย

ต่อมา พลโท โรเบิร์ต เบเดน โพเอลล์ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น **บารอน** ซึ่งบรรดาศักดิ์นี้พระราชทานโดยพระเจ้าจอร์จ ที่ 5 ในปี พ.ศ. 2472 ทำให้เขาเป็นสมาชิกสภาขุนนาง ซึ่งตามประเพณีของอังกฤษผู้ที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ ตั้งแต่บารอนขึ้นไป จะต้องมียี่ห้อสถานที่ต่อท้าย ซึ่งเขาเลือกเอา กิลเวลล์ (Gil Well Park) ที่เป็นชื่อของศูนย์ฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือนานาชาติ ทำให้เขาได้ชื่อตามบรรดาศักดิ์ว่า **บารอน เบเดน โพเอลล์ แห่งกิลเวลล์** แต่คนทั่วไปมักนิยมเรียก **ลอร์ด เบเดน โพเอลล์** ในการชุมนุม Scout ครั้งแรกของโลกในปี พ.ศ. 2463 ที่ประชุมผู้แทน Scout จากประเทศต่างๆ ก็ประกาศให้เขาเป็นประมุขของ Scout ตลอดกาล และทุกคนเรียกท่านอย่างย่อๆ ว่า **B-P**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 5 เรื่อง การบริการ 1 (ประวัติ รัชกาลที่ 6)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระราชโอรส ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าและสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ (สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี) ทรงพระราชสมภพเมื่อวันเสาร์ที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2423 ได้รับพระราชทานพระนามว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าวิชราวุธ เมื่อทรงพระเยาว์ได้ศึกษาวิชาหนังสือไทยกับพระยาศรีสุนทรโวหาร เมื่อพระชนมายุได้ 13 พรรษา ทรงเสด็จไปศึกษา ณ มหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ประเทศอังกฤษ และทรงศึกษาวิชาทหารที่โรงเรียนแซนด์เฮิสต์ พระองค์ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2453 ขณะนั้นมีพระชนมายุได้ 31 พรรษา ทรงอยู่ในราชสมบัติได้เพียง 16 ปี ก็เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2468 พระชนมายุ 46 พรรษา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกประวัติของผู้ให้กำเนิดลูกเสือไทยและวิวัฒนาการลูกเสือไทยได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกประวัติของผู้ให้กำเนิดลูกเสือไทยได้

2.2.2 บอกวิวัฒนาการของลูกเสือไทยได้

3. เนื้อหาสาระ

3.1 ประวัติของผู้ให้กำเนิดลูกเสือไทย

3.2 วิวัฒนาการลูกเสือไทย

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เพลง ลูกเสือธีรราช

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียนโดยการนำเสนอภาพของรัชกาลที่ 6 แล้ว
สนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับภาพที่เห็น

4.3.2 ผู้กำกับลูกเสือบรรยายประวัติของผู้ให้กำเนิดลูกเสือไทย (รัชกาลที่ 6) และ
วิวัฒนาการลูกเสือไทยให้ลูกเสือฟัง

4.3.3 ผู้กำกับลูกเสือ ซักถามลูกเสือเกี่ยวกับเนื้อหาที่บรรยาย โดยการสุ่มถามลูกเสือ
ประมาณ 5 – 8 คน

4.3.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้ลูกเสือแต่ละหมู่ บันทึกข้อมูลที่ต้องไว้อีกศึกษา

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมายให้ลูกเสือนำปากกาและสมุดมาด้วยในสัปดาห์ต่อไป ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ชั้นความรู้เบื้องต้น

5.2 ภาพพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน

เรื่อง ประวัติ ร. 6

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ภายหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานกำเนิดเสือป่าได้ 2 เดือน ซึ่งในระยเวลานั้น กิจการเสือป่าได้ดำเนินไปอย่างเป็นที่พอพระราชหฤทัยอย่างยิ่ง เห็นได้จากการเพิ่มจำนวนสมาชิกของเสือป่าที่มากขึ้น และกิจการเสือป่าถูกจำแนกออกไปเป็นกองเสือป่าประเภทต่างๆ อีกมาก แม้จะทรงพอพระราชหฤทัยเพียงใด พระองค์ก็ไม่เคยที่จะยุติในพระราชดำริที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ด้วยพระองค์ทรงเห็นว่ากิจการเสือป่านั้นแม้จะประสบผลสำเร็จเพียงใด แต่สมาชิกรุ่นนั้นเป็นผู้ใหญ่แต่ฝ่ายเดียวทุกๆ ที่บ้านเมืองนั้นประกอบด้วยพลเมืองหลายช่วงวัย เด็กผู้ชายทั้งหลายก็เป็นผู้ที่สมควรจะได้รับการฝึกฝน และปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติไปพร้อมๆ กับการฝึกฝนให้มีความรู้ และทักษะในทางเสือป่าด้วย เพื่อว่าในอนาคตเมื่อเติบโตขึ้น จะได้ประพฤติตัวให้เป็นประโยชน์แก่บ้านเกิดเมืองนอน

ดังนั้น ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ จึงได้ทรงพระราชทานกำเนิดกิจการเสือป่าสำหรับเด็กชายที่ทรงพระราชทานชื่อว่า ลูกเสือ

ในกิจการนี้พระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ที่ให้เกิดชายจดจำหลักสำคัญ 3 ประการคือ

1. ความจงรักภักดีต่อผู้ทรงดำรงรัฐสีมาอาณาจักร โดยต้องตามนิติธรรมประเพณี
2. ความรักชาติบ้านเมือง และนับถือพระศาสนา
3. ความสามัคคีในคณะ และไม่ทำลายซึ่งกันและกัน

การก่อตั้งกิจการลูกเสือในครั้งแรกนั้น พระองค์ทรงตั้งกองลูกเสือให้มีในโรงเรียนก่อน และกองลูกเสือกองแรกของสยามประเทศ คือ กองลูกเสือโรงเรียนมหาดเล็กหลวง หรือโรงเรียนวชิราวุธ ในปัจจุบันและถูกเรียกว่ากองลูกเสือหลวง หรือกองลูกเสือกรุงเทพที่ 1 และลูกเสือในโรงเรียนนี้ก็ถูกเรียกว่าลูกเสือหลวงเช่นกัน ก่อนที่กิจการลูกเสือจะขยายไปสู่โรงเรียนเด็กชายทั่วประเทศในเวลาไม่นาน โดยลูกเสือ คนแรก คือ นักเรียนโรงเรียนมหาดเล็กหลวงที่ชื่อ ชัพน์ บุนนาค การเป็นลูกเสือของนาย ชัพน์

บุญนาค นั้นเกิดจากการที่ได้แต่งเครื่องแบบลูกเสือและกล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือ ซึ่งเป็นการกล่าวต่อหน้าพระพักตร์ ซึ่งครั้งนั้นมีผู้ที่บันทึกเหตุการณ์เอาไว้ว่า

ร.6 “อ้ายซัพน์ ดอกหรือ เอ็งกล่าวคำสาบานของลูกเสือได้หรือเปล่า”

ซัพน์ “ข้าพระพุทธเจ้าท่องมาแล้วว่า

1. ข้าจะมีใจจงรักภักดีต่อพระเจ้าอยู่หัว
2. ข้าจะประพฤติตนให้สมควรเป็นลูกผู้ชาย
3. ข้าจะประพฤติตนตามข้อบังคับและแบบแผนของลูกเสือ”

ร.6 ในหน้าที่ซึ่งข้าได้เป็นผู้ประสิทธิประสาทลูกเสือของชาติขึ้นมา ข้าขอให้เจ้าเป็นลูกเสือคนแรก”

จากนั้นพระองค์ทรงมีพระราชดำรัสเพียงสั้นๆ ว่า “อ้าย ซัพน์ เอ็งเป็นลูกเสือแล้ว” และแล้วกิจการลูกเสือ ก็ได้ถือกำเนิดขึ้นมาอย่างสมบูรณ์แบบ

ต่อมาพระองค์ก็ทรงพระราชทานคติพจน์ให้กับลูกเสือ ที่ภายหลังลือลั่นไปทั่วทั้งแผ่นดินและเป็นที่กล่าวขาน รำลึก, พูดสอนกันอย่างติดปากในสังคม อีกทั้งยังปรากฏอยู่บนเครื่องหมายสำคัญของลูกเสือว่า เสียชีพอย่าเสียสัตย์

คำว่า ลูกเสือ ที่พระองค์ทรงพระราชทานชื่อนั้น มีนัยว่าพระองค์ทรงเล่นล้อคำกับคำว่า เสือป่า ที่บางครั้งทรงเรียกว่า พ่อเสือ และเมื่อมีกิจการแบบเดียวกันที่มีเหล่าสมาชิกเป็นเด็กชาย พระองค์จึงทรงใช้คำว่าลูกเสือ แต่ภายหลังทรงพระราชนิพนธ์ถึงที่มาของชื่อลูกเสืออย่างเป็นทางการเอาไว้ว่า

“ลูกเสือ บ่ ไซ้สัตว์เสือไพร เรายืมมาใช้ด้วยใจกล้าหาญปานกัน
 ใจกล้ามีไซ้กล้าอาธรรม เช่นเสืออริญสัตตชาติชนคนพาล
 ใจกล้าต้องกล้าอย่างทหาร กล้ากอปรกิจการแก่ชาติประเทศเขตคน”

เป็นเวลา 6 - 7 เดือน หลังจากที พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระราชทานกำเนิดลูกเสือในสยามประเทศ หากย้อนกลับไปทีประเทศอังกฤษ ที่เป็นต้นกำเนิดกิจการลูกเสือโลก ขณะนั้น ก็กำลังคึกคักและแพร่ขยายความนิยมไปยังพื้นที่ต่างๆ ทั่วเกาะอังกฤษ เด็กๆ รวมไปถึงผู้ใหญ่ต่างให้ความสนใจในกิจการนี้มาก นายซิดนีย์ ริชเชส ซึ่งอดีตเคยเป็นครูสอนศาสนาวันอาทิตย์ เป็นผู้ที่สนใจกิจการลูกเสือ และได้เข้ารับตำแหน่งเป็นผู้กำกับกองลูกเสือที่ 8 แห่งลอนดอนตะวันตกเฉียงใต้ นายริชเชส ซึ่งครั้งหนึ่งบิดาของเขาได้เคยทำงานอยู่ในสถานกงสุลไทย ซึ่งภายหลังได้เป็นถึงกงสุลใหญ่ประจำสถานทูตไทย ณ กรุงลอนดอนนั้นมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ เมื่อครั้งที่ยังทรงดำรงอิสริยยศเป็นมกุฎราชกุมาร สมัยที่ยังทรงศึกษาอยู่ที่ประเทศอังกฤษ และเมื่อความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือในอังกฤษนั้น ควบคู่ไปกับการเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือแห่งสยามประเทศ ข้าราชการของกิจการลูกเสือแห่งสยามประเทศ ก็แพร่กระจายเข้าสู่เกาะอังกฤษอย่างรวดเร็ว นายริชเชส เป็นผู้ที่ได้รับทราบข่าวนั้น และประกอบกับความสมพันธ์ของผู้เป็นบิดากับพระเจ้าแผ่นดินแห่งสยามประเทศ เขาจึงได้ทำหนังสือมากราบบังคมทูลอัญเชิญ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ให้ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์กองลูกเสือที่เขาเป็นผู้กำกับอยู่ และขอพระบรมราชานุญาตให้ชื่อลูกเสือกองนี้ว่า "King of Siam 's own boy scout group" ซึ่งแปลว่า กองลูกเสือในพระเจ้ากรุงสยาม หรือ กองลูกเสือแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม หรือ กองลูกเสือรักษาพระองค์พระเจ้าแผ่นดินสยาม โดยมีชื่อย่อว่า K.S.O.

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระราชกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งกองลูกเสือแห่งชาติขึ้นเพียง 5 เดือนเท่านั้น ก็ปรากฏว่า มีกองลูกเสือทั่วราชอาณาจักรอยู่ถึง 61 กอง

การดำเนินกิจการลูกเสือทั่วทั้งโลก มักมีลักษณะที่เหมือนกันอย่างหนึ่งคือ เริ่มจากกิจการลูกเสือสำหรับเด็กชายก่อนที่จะเริ่มแพร่เข้าไปในหมู่เด็กหญิง และสำหรับกิจการลูกเสือในไทยก็เช่นกัน เมื่อถึงระยะเวลาอันควร พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ก็ทรงมีพระราชดำริที่จะให้สตรีและเด็กหญิงได้มีส่วนร่วมในกิจการลูกเสือ โดยทรงเห็นว่าสามารถที่จะเป็นกำลังให้กับชาติบ้านเมืองได้ แม้จะไม่ใช่งานกำลังหลักก็ตามที ดังนั้นจึงทรงตั้งกลุ่มสตรีขึ้นมากลุ่มหนึ่ง ซึ่งพระองค์เรียกว่าสมาชิแม่เสือ ส่วนใหญ่เป็นบุตรและภรรยาเสือป่า โดยแม่เสือมีหน้าที่หลักในการจัดหาเสบียงและเวชภัณฑ์ ให้กับกองเสือป่าในขณะเดียวกัน ก็ทรงจัดตั้งกองลูกเสือสำหรับเด็กหญิง และพระราชทานชื่อว่า เนตรนารี ซึ่งเนตรนารีกองแรก คือ กองเนตรนารีโรงเรียนกุลสตรีวังหลัง ต่อมาได้เป็นชื่อ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

นางสาวหนูย โขติกเสถียร 1 ในเนตรนารีกองแรก ได้เขียนถึงกิจกรรมสำหรับเนตรนารีในสมัยนั้นไว้ว่า “ในปี พ.ศ. 2457 โรงเรียนกุลสตรีวังหลัง จัดตั้งกองเนตรนารีขึ้น และให้เราเป็นกลุ่มแรกที่ได้รับการฝึกหัด ข้าพเจ้ายังจำและรู้สึกถึงความสนุกสนานของเวลานั้นได้จนบัดนี้ เราช่วยกันจัดข้าวของและห้องหลับ หอนอน ตลอดจนช่วยครัว ห่าโม่เย็นก็ลงมือรับประทานอาหาร สองทุ่มก็เข้านอนกันหมด เข้าเรียนเวลา สามโมงเช้า และเรียนกันตามไต่ร่มไม้ วิชาที่เรียนคือ

1. วิชาพฤกษศาสตร์ เป็นวิชาที่พวกเราชอบมาก เพราะได้ลงมือเพาะเมล็ดพืช ผัก ดอกไม้ มันฝรั่ง และหัวหอม
2. วิชาปฐมพยาบาล หัดช่วยคนเป็นลม วิธีพันผ้าพันแผลและเข้าเฝือก เราจับเด็กชวานามาชำระล้างและพันแผลให้
3. วิธีทำกับข้าว หุงข้าว วิชานี้เป็นงานไปในตัว เพราะเราต้องผลัดเวรกันไปตลาดและทำกับข้าวเวลาบ่ายๆ เราต้องเรียนและฝึกซ้อมกฎของเนตรนารี คือพยายามหาความงามในทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนประพาส โดยมีความสุภาพอ่อนโยน ต้องพยายามหาความรู้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม และส่วนตัวของตนในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เวลาเรียกเข้าประชุมอาจารย์มักจะทักว่า โว วิลโล่ (คำที่ใช้เป็นเสียงร้องเรียก แทนการใช้สัญญาณนกหวีด) หลายๆ ครั้ง พวกเราก็รีบวิ่งมาทันที”

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 6 เรื่อง สัญญาณนกหวีด

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

สัญญาณนกหวีดคือสัญญาณที่ใช้เป็นเครื่องบอกเหตุการณ์และสั่งการ สำหรับลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกความหมายของสัญญาณนกหวีดได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ นำทาง

บอกความหมายของสัญญาณนกหวีดได้

3. เนื้อหา

ความหมายและวิธีการเป่านกหวีดในคำสั่งต่างๆ เช่น รวมกอง เรียกนายหมู่ สัญญาณขอความช่วยเหลือ ให้หยุดปฏิบัติกิจกรรม ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปและเป่านกหวีดขณะชักธงชาติลงจากยอดเสา เป็นต้น

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากฟังลูกเสือฟังเสียงนกหวีดที่ผู้กำกับลูกเสือเป่าให้ฟังแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับความหมายของสัญญาณนกหวีด

4.3.2 แจกจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกความหมายของสัญญาณนกหวีดได้

4.3.3 จัดฐานกิจกรรม เรื่อง สัญญาณนกหวีด

4.3.4 จัดลูกเสือเข้าประจำฐาน พร้อมทั้งแจกใบงาน เรื่อง สัญญาณนกหวีด

4.3.5 ลูกเสือและผู้กำกับฯ ช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้ศึกษามา

4.3.6 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 นกหวีด
- 5.2 ใบความรู้เรื่องสัญญาณนกหวีด
- 5.3 ใบงาน เรื่อง สัญญาณนกหวีด

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
- 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม
- 6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย
- 6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง สัญญาณนกหวีด

เมื่อลูกเสืออยู่รวมกันในกรณีพิเศษหลายกอง หรืออยู่ปะปนกับประชาชน หรือเมื่อไปเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรมแต่ลำพัง อาจใช้สัญญาณแตรหรือนกหวีด

สำหรับการฝึกประจำวัน และในโอกาสที่อยู่ห่างไกลจากลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสืออาจใช้สัญญาณนกหวีดบังคับแถวลูกเสือ ดังนี้

1. เป่ายาว 1 ครั้ง (-----) ถ้าเคลื่อนที่ให้หยุด ถ้าหยุดอยู่เตือน เตรียมตัวคอย ฟังคำสั่ง
2. เป่ายาว 2 ครั้ง (---- ----) เดินต่อไป เคลื่อนที่ต่อไป ทำงานต่อไป
3. เป่าสั้นหนึ่งครั้ง หวีดยาวหนึ่งครั้ง สลับกันไป (- --- - ---- - ----) เกิดเหตุ
4. เป่าสั้น 3 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง สลับกันไป (- - - --- - - - --- - - - ---)

เรียกนายหมู่

5. เป่าสั้นติดกันหลายๆ ครั้ง (- - - - -) ประชุมกอง
6. เป่ายาว 3 ครั้ง เป่าสั้น 1 ครั้ง (--- --- --- -) ชักธงชาติลงเวลาเย็น

หมายเหตุ จะใช้สัญญาณนกหวีดใดๆ ควรให้ใช้สัญญาณ เป่ายาว 1 ครั้งก่อนเสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 7 เรื่อง คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ ของลูกเสือ เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการลูกเสือที่ลูกเสือทุกคนจะต้องยอมรับและปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุตามอุดมการณ์ของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกความหมายของคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกความหมายของคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือได้

2.2.2 นำคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. เนื้อหา

ความหมายของคำปฏิญาณ กฎ และ คติพจน์สำหรับลูกเสือ

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกลูกเสือท่องคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญให้เพื่อนฟัง แล้วสนทนาถึงการนำเอาคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกความหมายของคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.3.3 แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่มตามหมู่ลูกเสือ

4.3.4 แจกใบงาน เรื่อง แนวทางการนำเอาคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ ของลูกเสือไปใช้ในชีวิตประจำวัน และใบความรู้เรื่อง คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ สำหรับลูกเสือ

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ศึกษาใบความรู้ เรื่อง คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ และร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางการนำเอาคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งบันทึกลงในใบงานที่ได้รับมอบหมาย โดยผู้กำกับลูกเสือคอยดูแล แนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง

4.3.6 ลูกเสือและผู้กำกับฯ ช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้ศึกษามา

4.3.7 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผนภูมิ คำปฎิญาณ กฎ และคติพจน์สำหรับลูกเสือ

5.2 ใบความรู้ เรื่อง คำปฎิญาณ กฎ และคติพจน์สำหรับลูกเสือ

5.3 ใบงาน เรื่อง คำปฎิญาณ กฎ และคติพจน์สำหรับลูกเสือ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์

คำปฏิญาณลูกเสือ

“ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า”

- ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
- ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

กฎของลูกเสือ

- ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้
- ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
- ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
- ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
- ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
- ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตา กรุณาต่อสัตว์
- ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
- ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
- ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มีมรรยาธ
- ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

คติพจน์ของลูกเสือทั่วไป

“เสียชีพ อย่าเสียสัตย์”

คติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

“มองไกล”

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 8 เรื่อง ระเบียบแถว 1

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีงาม รู้จักฟัง คำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้ลูกเสือเกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าและท่าบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ทาง

2.2.1 บอกคำสั่งในการฝึกปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือและแสดงท่าสัญญาณมือ ในการเรียกแถวได้

2.2.2 ปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือ รูปแถวลูกเสือแบบต่างๆ ได้

3. เนื้อหา

3.1 การบอกคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ดังนี้

3.1.1 แถวหน้ากระดานแถวเดียว 3.1.2 แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ

3.1.3 แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ 3.1.4 แถวตอนหมู่

3.2 วิธีการปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแถวลูกเสือแบบต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.2.1 แถวหน้ากระดานแถวเดียว 3.2.2 แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ

3.2.3 แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ 3.2.4 แถวตอนหมู่

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทีลูกเสื่อดูภาพการจัดรูปแถวลูกเสือ แถวตอนหมู่ แถวหน้ากระดานแถวเดียว แล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับภาพที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกคำสั่ง แสดงท่าสัญญาณมือในการเรียกแถว และปฏิบัติการจัดรูปแบบแถวลูกเสือตามที่กำหนดให้ได้

4.3.3 แบ่งกลุ่มลูกเสือตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.4 ลูกเสือผู้กำกับลูกเสือ สาธิตการบอกคำสั่ง การแสดงสัญญาณมือในการเรียกแถว และวิธีปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งปฏิบัติตาม ตามลำดับรูปแบบแถว ดังต่อไปนี้

- 1) แถวหน้ากระดานแถวเดียว 2) แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ
- 3) แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ 4) แถวตอนหมู่

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ โดยไม่มีแบบอย่าง

4.3.6 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่จนเกิดความชำนาญ

4.3.7 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันฝึกปฏิบัติการออกคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ ในรูปของกองลูกเสือ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่

4.3.8 หลังจากทีลูกเสือเข้าแถวตามหมู่ของตนเองแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกนายหมู่ลูกเสือออกคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ ประมาณ 3 – 5 คน

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.2 ภาพรูปแบบแถวลูกเสือแถวหน้ากระดานแถวเดียว แถวตอนหมู่

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 9 เรื่อง ระเบียบแถว 2

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีงาม รู้จักฟัง คำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้ลูกเสือเกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าและท่าบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ทาง

2.2.1 บอกคำสั่งในการฝึกปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือและแสดงท่าสัญญาณมือในการเรียกแถวได้

2.2.2 ปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือ รูปแถวลูกเสือแบบต่างๆ ได้

3. เนื้อหา

3.1 การบอกคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ดังนี้

3.1.1 แถวรูปวงกลม

3.1.2 แถวรูปครึ่งวงกลม

3.1.3 แถวรัศมี

3.1.4 แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง

3.2 วิธีการปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแถวลูกเสือแบบต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.2.1 แถวรูปวงกลม

3.2.2 แถวรูปครึ่งวงกลม

3.2.3 แถวรัศมี

3.2.4 แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทีลูกเสื่อดูภาพการจัดรูปแถวลูกเสือ แถวรูปครึ่งวงกลม แถวรัศมีแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับภาพที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกคำสั่งแสดงท่าสัญญาณมือในการเรียกแถวและปฏิบัติการจัดรูปแบบแถวลูกเสือตามที่กำหนดให้ได้

4.3.3 แบ่งกลุ่มลูกเสือตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.4 ลูกเสือผู้กำกับลูกเสือ สาธิตการบอกคำสั่ง การแสดงสัญญาณมือในการเรียกแถว และวิธีปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งปฏิบัติตาม ตามลำดับรูปแบบแถว ดังต่อไปนี้

1) แถวรูปวงกลม	2) แถวรูปครึ่งวงกลม
3) แถวรัศมี	4) แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ โดยไม่มีแบบอย่าง

4.3.6 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่จนเกิดความชำนาญ

4.3.7 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันฝึกปฏิบัติการออกคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ ในรูปของกองลูกเสือ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่

4.3.8 หลังจากทีลูกเสือเข้าแถวตามหมู่ของตนเองแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกนายหมู่ลูกเสือ ออกคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ ประมาณ 3 – 5 คน

4.3.9 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.2 ภาพรูปแบบแถวลูกเสือ แถวรูปครึ่งวงกลม แถวรัศมี

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 10 เรื่อง ระเบียบแถว 3

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีงาม รู้จักฟัง คำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้ลูกเสือเกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญ ตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าและท่าบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกคำสั่งในการฝึกปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าได้

2.2.2 ปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าเป็นหมู่และกองได้

3. เนื้อหา

3.1 การบอกคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่า ดังนี้

3.1.1 ท่าตรง

3.1.2 ท่าพักปรกติ

3.1.3 ท่าตามระเบียบพัก

3.1.4 ท่าตามสบายพัก

3.1.5 ท่าพักแถว

3.1.6 ท่าวันทยหัตถ์ (ตรงหน้า ทางซ้าย ทางขวา)

3.2 วิธีการปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่า ดังต่อไปนี้

3.2.1 ท่าตรง

3.2.2 ท่าพักปรกติ

3.2.3 ท่าตามระเบียบพัก

3.2.4 ท่าตามสบายพัก

3.2.5 ท่าพักแถว

3.2.6 ท่าวันทยหัตถ์ (ตรงหน้า ทางซ้าย ทางขวา)

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทีลูกเสือดูภาพท่าตรงท่าตามระเบียบพัก และท่าวันทยหัตถ์แล้ว ผู้กำกับลูกเสือ สนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับภาพที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบคาบเรียนนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกคำสั่ง และปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าที่กำหนดให้ได้

4.3.3 แบ่งกลุ่มลูกเสือตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.4 ลูกเสือดูผู้กำกับลูกเสือ สาธิตการบอกคำสั่ง และวิธีปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่า พร้อมทั้งปฏิบัติตาม ตามลำดับทำดังต่อไปนี้

1) ทำตรง	2) ทำพักปรกติ
3) ทำตามระเบียบพัก	4) ทำตามสบายพัก
5) ทำพักแถว	6) ทำวันทยหัตถ์ (ตรงหน้า ทางซ้าย ทางขวา)

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ โดยไม่มีแบบอย่าง

4.3.6 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่จนเกิดความชำนาญ

4.3.7 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันฝึกปฏิบัติการออกคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถว ลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ ในรูปของกองลูกเสือ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่

4.3.8 หลังจากทีลูกเสือเข้าแถวตามหมู่ของตนเองแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกนายหมู่ลูกเสือ ออกคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่า ประมาณ 3 – 5 คน

4.3.9 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.2 ภาพทำบุคคลมือเปล่า ทำตรง ทำตามระเบียบพัก ทำวันทยหัตถ์

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 11 เรื่อง ระเบียบแถว 4

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีงาม รู้จักฟัง คำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้ลูกเสือเกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญ ตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าและท่าบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหา

2.2.1 บอกคำสั่งในการฝึกปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าได้

2.2.2 ปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าเป็นหมู่และกองได้

3. เนื้อหา

3.1 การบอกคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่า ดังนี้

3.1.1 ท่าถอดหมวก

3.1.2 ท่าสวมหมวก

3.1.3 ท่าถวายราชสดุดี

3.1.4 ท่าขวาหันอยู่กับที่

3.1.5 ท่าซ้ายหันอยู่กับที่

3.1.6 ท่ากลับหลังหันอยู่กับที่

3.2 วิธีการปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่า ดังต่อไปนี้

3.2.1 ท่าถอดหมวก

3.2.2 ท่าสวมหมวก

3.2.3 ท่าถวายราชสดุดี

3.2.4 ท่าขวาหันอยู่กับที่

3.2.5 ท่าซ้ายหันอยู่กับที่

3.2.6 ท่ากลับหลังหันอยู่กับที่

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากที่ถูกเสือดูภาพลูกเสือใส่หมวกแล้ว ผู้กำกับฯ สนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับ ภาพที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกคำสั่ง และปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าที่กำหนดให้ได้

4.3.3 แบ่งกลุ่มลูกเสือตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.4 ลูกเสือดูผู้กำกับลูกเสือ สาธิตการบอกคำสั่ง และวิธีปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่า พร้อมทั้งปฏิบัติตาม ตามลำดับทำดังต่อไปนี้

1) ทำถอดหมวก	2) ทำสวมหมวก
3) ทำถวายราชสดุดี	4) ทำขวาหันอยู่กับที่
5) ทำซ้ายหันอยู่กับที่	6) ทำกลับหลังหันอยู่กับที่

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ โดยไม่มีแบบอย่าง

4.3.6 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่จนเกิดความชำนาญ

4.3.7 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันฝึกปฏิบัติการออกคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถว ลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ ในรูปของกองลูกเสือ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่

4.3.8 จากที่ลูกเสือเข้าแถวตามหมู่ของตนเองแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกนายหมู่ลูกเสือ ออกคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่า ประมาณ 3 – 5 คน

4.3.9 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.2 ภาพลูกเสือใส่หมวก

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 12 เรื่อง ระเบียบแถว 5

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดียิ่ง รู้จักฟัง คำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้ลูกเสือเกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญ ตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าและท่าบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกคำสั่งในการฝึกปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าได้

2.2.2 ปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าเป็นหมู่และกองได้

3. เนื้อหา

3.1 การบอกคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่า ดังนี้

3.1.1 ท่าเดินตามปกติ

3.1.2 ท่าเดินตามสบาย

3.1.3 ท่าขอยเท้า

3.1.4 ท่าเปลี่ยนเท้า

3.1.5 ท่าเดินเฉียง

3.2 วิธีการปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่า ดังต่อไปนี้

3.2.1 ท่าเดินตามปกติ

3.2.2 ท่าเดินตามสบาย

3.2.3 ท่าขอยเท้า

3.2.4 ท่าเปลี่ยนเท้า

3.2.5 ท่าเดินเฉียง

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากที่ถูกเสือดูภาพ การเดินสวนสนามแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามลูกเสือ เกี่ยวกับภาพที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบคาบเรียนนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกคำสั่ง และปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือท่าบุคคลมือเปล่าที่กำหนดให้ได้

4.3.3 แบ่งกลุ่มลูกเสือตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.4 ลูกเสือดุผู้กำกับลูกเสือ สาธิตการบอกคำสั่ง และวิธีปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่า พร้อมทั้งปฏิบัติตาม ตามลำดับทำดังต่อไปนี้

- 1) ทำเดินตามปกติ
- 2) ทำเดินตามสบาย
- 3) ทำซอยเท้า
- 4) ทำเปลี่ยนเท้า
- 5) ทำเดินเฉียง

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ โดยไม่มีแบบอย่าง

4.5.6 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่จนเกิดความชำนาญ

4.3.7 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันฝึกปฏิบัติการออกคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถว ลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ ในรูปของกองลูกเสือ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่

4.3.8 หลังจากทีลูกเสือเข้าแถวตามหมู่ของตนเองแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกนายหมู่ลูกเสือ ออกคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าประมาณ 3 – 5 คน

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.2 ภาพลูกเสือสวนสนาม

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 13 เรื่อง ระเบียบแถว 6

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดียิ่ง รู้จักฟัง คำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้ลูกเสือเกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญ ตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าและทำบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ทาง

2.2.1 บอกคำสั่งในการฝึกปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2.2 ปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลประกอบอาวุธเป็นหมู่และกองได้

3. เนื้อหา

3.1 การบอกคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลประกอบอาวุธ ดังนี้

3.1.1 ท่าตรง	3.1.2 ท่าตามระเบียบพัก
3.1.3 ท่าทำวันทยาวุธ	3.1.4 ท่าเรียบอาวุธ
3.1.5 ท่าแบกอาวุธ	3.1.6 ท่าถอดหมวก - สวมหมวก
3.1.7 ท่าหันและการเคลื่อนไหวนั่งหรืออาวุธ	

3.2 วิธีการปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่า ดังต่อไปนี้

3.2.1 ท่าตรง	3.2.2 ท่าตามระเบียบพัก
3.2.3 ท่าทำวันทยาวุธ	3.2.4 ท่าเรียบอาวุธ
3.2.5 ท่าแบกอาวุธ	3.2.6 ท่าถอดหมวก - สวมหมวก
3.2.7 ท่าหันและการเคลื่อนไหวนั่งหรืออาวุธ	

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากที่ลูกเสือดูภาพ การเดินสวนสนามมีอาวุธประกอบแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับภาพที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบคาบเรียนนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกคำสั่งและปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลประกอบอาวุธที่กำหนดให้ได้

4.3.3 แบ่งกลุ่มลูกเสือตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.4 ลูกเสือผู้กำกับลูกเสือ สาธิตการบอกคำสั่ง และวิธีปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลประกอบอาวุธ พร้อมทั้งปฏิบัติตาม ตามลำดับทำดังต่อไปนี้

1) ทำตรง	2) ทำตามระเบียบปัก
3) ทำทำวันทยาวุธ	4) ทำเรียบอาวุธ
5) ทำแบกอาวุธ	6) ทำถอดหมวก - สวมหมวก
7) ทำหันและการเคลื่อนไหวขณะถืออาวุธ	

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลประกอบอาวุธต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ โดยไม่มีแบบอย่าง

4.3.6 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลประกอบอาวุธต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ จนเกิดความชำนาญ

4.3.7 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันฝึกปฏิบัติการออกคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลประกอบอาวุธต่างๆ ในรูปของกองลูกเสือ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่

4.3.8 หลังจากทีลูกเสือเข้าแถวตามหมู่ของตนเองแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกนายหมู่ลูกเสือออกคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลประกอบอาวุธ ประมาณ 3 – 5 คน

4.3.9 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.2 ภาพลูกเสือสวนสนามมีอาวุธ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม 6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน

เรื่อง ระเบียบแถว

1. การใช้สัญญาณมือในการเรียกแถวของลูกเสือสากล

1.1 แถวหน้ากระดานแถวเดียว

ผู้เรียก	ผู้เรียกเหยียดแขนทั้งสองไปด้านข้างเสมอแนวไหล่ มือแบหันทันฝ่ามือไปข้างหน้า
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวข้างหน้าผู้เรียกให้กึ่งกลางของแถวอยู่ห่างจากผู้เรียก ประมาณ 6 ก้าว หันเข้าหาผู้เรียก
การจัดแถว	ระยะเคียงระหว่างบุคคล ให้ยกมือซ้ายขึ้นแตะสะโพก ให้ฝ่ามือพักอยู่บนสะโพก นิ้วเหยียดชิดติดกันอยู่ประมาณตะเข็บกางเกง คออยู่เสมอแนวลำตัว ให้แขนขวาจดปลายศอกซ้ายของคนขวาทุกคน สะบัดหน้าแลขวา
ผู้เรียก	ตรวจแถว สั่ง "นิ่ง" ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงพร้อมกับสะบัดหน้าอยู่ในท่าตรง

1.2 แถวตอน

ผู้เรียก	ผู้เรียกเหยียดแขนทั้งสองไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ มือแบหันทันเข้าหากัน
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งข้างหน้าผู้เรียก นายหมู่ยืนเป็นหลักอยู่ตรงหน้าผู้เรียกห่างผู้เรียก ประมาณ 6 ก้าว
การจัดแถว	แถวตอนเรียงเดียว ให้นายหมู่วิ่งมายืนในท่าตรงเป็นหลักข้างหน้าผู้เรียก ประมาณ 6 ก้าวลูกเสือเข้าแถวหลังนายหมู่ยืนให้ตรงคือนายหมู่ข้างหน้า ระยะต่อสุดช่วงแขนของลูกเสือเมื่อยืนไปจดหลังท่อนบนของผู้อยู่ข้างหน้า ลูกเสือคนอื่น ก็เข้าแถวซ้อนไปข้างหลังตามลำดับ โดยให้รองนายหมู่เป็นคนสุดท้าย ให้นายหมู่หลักเข้าแถวตอนตรงหน้าผู้เรียกห่างจากผู้เรียก 6 ก้าว หมู่อื่นๆ เข้าแถวตอน เป็นแถวเดียวกันไปทางซ้ายและทางขวาของหมู่หลัก โดยมีระยะเคียงระหว่างหมู่ประมาณ 1 ศอก ระยะต่อ 1 ช่วงแขน
การตรวจแถว	เมื่อผู้เรียกตรวจการจัดแถวแล้วสั่ง "นิ่ง" ให้ลูกเสือทุกคนลดแขนลงอยู่ในท่าตรงและรอฟังคำสั่งต่อไป

1.3 แถวรูปครึ่งวงกลม

ผู้เรียก	ผู้เรียกแถวแบบมือทั้ง 2 ข้าง เหยียดตรงลงข้างล่าง คอฝ่ามือเข้าหาตัว โบกผ่านลำตัวไปประสานกันด้านหน้าซ้ายๆ เป็นรูปครึ่งวงกลม
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก โดยนายหมู่แรกยืนอยู่ในแนวเดียวกับผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อไป อยู่ห่างด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ จนคนสุดท้ายของหมู่สุดท้ายอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้เรียกและนายหมู่หมู่แรก

	โดยถือว่าผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลาง
การจัดแถว	ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนซ้ายมือสุด) ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา ระยะต่อระหว่างหมู่ต่อหมู่ประมาณ 3 ช่วงแขน (ยกเว้นนายหมู่หมู่แรก)
ผู้เรียก	จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลง พร้อมกับสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง

1.4 แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ

ผู้เรียก	ผู้เรียกกำมือทั้ง 2 ข้าง เหยียดตรงไปข้างหน้าขนานกับพื้น งอศอกขึ้นเป็นมุมฉาก หันหน้ามือเข้าหากัน
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือหมู่ที่ 1 มาเข้าแถวหน้าผู้เรียก นายหมู่อยู่ขวามือ ลูกหมู่อยู่ซ้ายมือ
เรียง	กันเป็นแถวหน้ากระดานโดยให้ตรงกึ่งกลางของหมู่อยู่ตรงหน้าผู้เรียกห่างจากผู้เรียก 6 ก้าว หมู่ต่อไปเข้าแถวหน้ากระดานข้างหลังหมู่แรกเช่นเดียวกันตามลำดับ ระยะหมู่ประมาณ 1 ช่วงแขน
การจัดแถว	ระยะเคียงระหว่างสมาชิกในหมู่ยกมือขึ้นทำสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา
ผู้เรียก	จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลง พร้อมกับสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง

1.5 แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ

ผู้เรียก	ผู้เรียกกำมือทั้ง 2 ข้าง งอศอกเป็นมุมฉาก แขนท่อนบนแบะออกจนเป็นแนวเดียวกับไหล่ หันหน้ามือไปข้างหน้า
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือทุกคนเข้าแถวเหมือนแถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ แต่ระยะต่อระหว่างหมู่ของทุกหมู่ขยายออกไปทางด้านหลังห่างกันหมู่ละประมาณ 3 ช่วงแขน
การจัดแถว	ให้ลูกเสือทุกคน ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา ระยะต่อระหว่างหมู่ต่อหมู่ประมาณ 3 ช่วงแขน
ผู้เรียก	จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลง พร้อมกับสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง

1.6 แถวรูปวงกลม

ผู้เรียก	ผู้เรียกแถวแบบมือทั้งสองข้าง เหยียดตรงลงข้างล่าง คว่ำฝ่ามือเข้าหาตัว โบกผ่านลำตัวไปประสานกันด้านหน้าจดด้านหลังเป็นรูปวงกลม
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก โดยนายหมู่แรกยืนอยู่ในแนวเดียวกับผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อไป ไปอยู่ทางด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ จนคน

การจัดแถว	สุดท้ายของหมู่สุดท้ายไปจัดกับนายหมู่ของหมู่แรก ถือผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลาง ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนซ้ายมือสุด) ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา ระยะต่อระหว่างหมู่ต่อหมู่ประมาณ 1 ช่วงแขน (ยกเว้นนายหมู่หมู่แรก)
ผู้เรียก	จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลง พร้อมกับสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง

1.7 แถวรูปวงกลมแบบผู้เรียกยืนอยู่ที่เส้นรอบวง

ผู้เรียก	ผู้เรียกแถวแบบมือขวาเหยียดแขนยกขึ้นไปข้างหน้า ขึ้นข้างบนและเลยไปข้างหลัง
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก โดยนายหมู่แรกยืนชิดกับผู้เรียกหมู่ที่ 2 และหมู่ต่อไปอยู่ห่างด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ จนคนสุดท้ายของหมู่
สุดท้าย	อยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้เรียก และนายหมู่แรกโดยถือว่าผู้เรียกเป็นเส้นรอบวงด้วย
การจัดแถว	ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนซ้ายมือสุด) ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา ระยะต่อระหว่างหมู่ต่อหมู่ประมาณ 3 ช่วงแขน (ยกเว้นนายหมู่หมู่แรก)
ผู้เรียก	จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลง พร้อมกับสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง

1.8 แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง

ผู้เรียก	ศอกองทั้งสองข้าง ยกแขนทั้งสองขึ้นข้างหน้า ให้นิ้วแขนไขว้กันตรงฝ่ามือทั้งสอง แขนเหยียดหันไปข้างหน้า ฝ่ามือขวาทับฝ่ามือซ้ายแล้วยกขึ้นห่างจากลูกศอกประมาณ 1 ฝ่ามือ
การเข้าแถว	(ถ้ามี 3 หมู่) ให้หมู่ที่ 1 เข้าแถวหน้ากระดานด้านซ้ายมือของผู้เรียก หันหน้าเข้าไปในรูปสี่เหลี่ยม ให้หมู่ที่ 3 เข้าแถว หน้ากระดาน ตรงกันข้ามกับหมู่ 1 หันหน้าเข้าหาหมู่ 1 หมู่ที่ 2 เข้าแถวหน้ากระดานตรงกันข้ามกับผู้เรียก หันหน้าเข้าหาผู้เรียก โดยนายหมู่ 2 อยู่ชิดกับคนสุดท้ายหมู่ 1 และคนสุดท้ายหมู่ 2 อยู่ชิดกับนายหมู่หมู่ 3 ถ้ามีลูกเสือมากกว่า 3 หมู่ ให้ผู้เรียกพิจารณา โดยให้จำนวนหมู่ด้านซ้ายมือ กับจำหมู่ด้านขวามือมีจำนวนเท่ากัน
การจัดแถว	ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเข้าแถวหน้ากระดานเรียง 1
ผู้เรียกแถว	ตรวจ แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสืออยู่ในท่าตรง

1.9 แกวร์คมี หรือ แกวล้อเกวียน

ผู้เรียก	มือขวาแบคว่า กางนิ้วออกทุกนิ้วชูไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา
การเข้าแถว	ให้ทุกหมู่เข้าแถวเข้าแถวตอนหมู่หน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว เป็นรูปรัศมี โดยให้หมู่ที่ 1 อยู่ทางซ้ายมือผู้เรียก ทำมุมออกไปประมาณ 45 องศา หมู่ 2 และหมู่ต่อไป อยู่ทางด้านซ้ายของหมู่ 1 ตามลำดับจนถึงหมู่สุดท้ายจะอยู่ทางขวามือของผู้เรียกทำมุมออกไปประมาณ 45 องศา ระยะต่อของหมู่ 1 ช่วง
แขน	ระยะเคียงของนายหมู่พอสมควร
การจัดแถว	ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเข้าแถวตอน
ผู้เรียกแถว	ตรวจแล้วสั่ง "นิ่ง" ลูกเสืออยู่ในท่าตรง

2. ท่ามือเปล่า

2.1 ท่าตรง

ท่าตรง เป็นท่าเบื้องต้น และเป็นรากฐานของการปฏิบัติในท่าอื่นๆ ต่อไปและยังใช้เป็นท่าสำหรับการแสดงความเคารพได้ท่าหนึ่งด้วย

คำบอก	"แถว-ตรง"
การปฏิบัติ	1) ลำตัวยืดตรง อกผาย ไหล่เสมอกัน ตามองตรง 2) ยืนให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าทั้ง 2 ข้าง สันเท้าชิดกัน ปลายเท้าแยกห่างกัน 1 คืบ เข่าเหยียดตึง 3) แขนทั้ง 2 ข้าง เหยียดตรงแนบลำตัว พลิกศอกไปข้างหน้าเล็กน้อย จนไหล่
ตั้ง	4) นิ้วมือเหยียดและชิดกัน นิ้วกลางแตะกึ่งกลางตะเข็บกระโปรง 5) นิ่ง ไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

2.2 ท่าพัก

เป็นท่าเปลี่ยนอิริยาบถจากท่าตรง เพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ท่า ดังนี้

2.2.1 ท่าพักตามปกติ ใช้พักในระหว่างการฝึกสอน

คำบอก	"พัก"
การปฏิบัติ	1. ให้หย่อนเข่าขวาก่อน ต่อไปจึงหย่อนเข่าซ้าย หรือเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย แต่ห้ามเคลื่อนไหวที่ 2. เมื่อได้ยินคำว่า "แถว" ให้ยืดตัวขึ้น สูดลมหายใจเข้าเต็มปอดและจัดทุกส่วนของร่างกายให้อยู่ในท่าตรง 3. เมื่อได้ยินคำว่า "ตรง" ให้กระตุกเข่าขวากลับไปอยู่ในท่าตรง

2.2.2 ทำพักตามระเบียบ ใช้พักในโอกาสรอพิธีการต่างๆ เช่น รอรับการตรวจพล สวนสนาม หรือรออยู่ในแถวกองเกียรติยศ

คำบอก	"ตามระเบียบ-พัก"
การปฏิบัติ	1. ลำตัวยืดตรง ขาทั้ง 2 ข้างตึง น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้ง 2 ข้างเท่าๆ กัน 2. แยกเท้าซ้ายออกไปข้างซ้ายประมาณครึ่งก้าว อย่างรวดเร็วและ
- เข้มแข็ง
3. เอามือไขว้หลัง โดยให้หลังมือซ้ายแนบติดลำตัวในแนวกึ่งกลางหลัง และอยู่ใต้เข็มขัดเล็กน้อย มือขวาทับมือซ้าย และยื่นนิ่งๆ
 4. เมื่อได้ยินคำว่า "แถว-ตรง" ก็ให้ชักเท้าซ้ายกลับมาชิดเท้าขวา พร้อมกับทิ้งมือทั้ง 2 ข้าง ลงแนบลำตัว กลับมาอยู่ในท่าเดิม

2.2.3 ทำพักตามสบาย ใช้พักในโอกาสที่รอรับคำสั่งเพื่อปฏิบัติต่อไป เป็นเพียงระยะเวลาสั้นๆ เช่น เมื่อผู้ควบคุมแถวต้องไปรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา

คำบอก	"ตามสบาย-พัก"
การปฏิบัติ	1. ให้หย่อนเข่าขวาก่อน ปฏิบัติเช่นเดียวกับทำพักตามปกติ 2. เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามสบาย แต่ต้องอยู่กับที่ เช่น จัดเครื่องแต่งกาย เรียบร้อย จัดหมวดหมู่ให้ตรง เช็ดหน้า ผูกเชือกกรองเท้า เป็นต้น 3. พูดคุยกันได้ แต่ห้ามเสียงดัง และห้ามนั่งหากผู้กำกับไม่อนุญาต 4. เมื่อได้ยินคำว่า "แถว-ตรง" ให้กลับมายืนตรงในท่าเดิมทันที โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับทำพักตามปกติ

2.2.4 ทำพักนอกแถว ใช้พักในโอกาสที่ต้องรอคำสั่ง เพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลานานๆ

คำบอก	"พักแถว"
การปฏิบัติ	1. ให้ทุกคนต่างแยกย้ายออกจากแถว แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งแถว เพื่อที่จะได้ยินเมื่อผู้กำกับเรียกเข้าแถวอีกครั้ง 2. ต้องไม่ส่งเสียงอีกทีก็ครึกโครม ให้เป็นที่รบกวนผู้อื่น 3. เมื่อได้ยินคำว่า "แถว" ให้รีบกลับมาเข้าแถวตรงที่เดิมโดยเร็วในรูปแถวเดิม และเมื่อจัดแถวเรียบร้อยแล้ว ให้อยู่ในท่าตรงจนกว่าจะมีคำสั่งต่อไป

3. ท่าหันอยู่กับที่

เป็นท่าที่ช่วยปรับเปลี่ยนทิศทางการหันหน้าของแถว แต่ก่อนที่จะมีคำบอกให้แถวหันไปยังด้านใด ต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน ท่าหันอยู่กับที่มี 3 ท่า ดังนี้

3.1 ท่าขวาหัน เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านขวา

คำบอก "ขวา-หัน"

การปฏิบัติ

- จังหวะที่ 1
1. เปิดปลายเท้าขวา และยกส้นเท้าซ้ายแล้วหันตัวไปทางขวา เป็นมุม 90 องศา
 2. หมุนเท้าทั้ง 2 ข้างตาม โดยให้ส้นเท้าและปลายเท้า ซึ่งเป็นหลัก ติดอยู่กับพื้น
 3. ให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา ขาซ้ายเหยียดตึงบิดส้นเท้าซ้าย ออกข้างนอกเล็กน้อย
 4. ลำตัวยืดตรง แขนแนบชิดกับลำตัว
- จังหวะที่ 2
- ให้ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง

3.2 ท่าซ้ายหัน เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านซ้าย

คำบอก "ซ้าย - หัน"

การปฏิบัติ

1. ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ เช่นเดียวกับท่าขวาหัน แต่เปลี่ยนหันไปทางซ้ายแทน
2. ให้เท้าซ้ายเป็นหลักอยู่กับที่ แล้วดึงเท้าขวามาชิด

3.3 ท่ากลับหลังหัน เป็นท่าที่เปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าเป็นด้านหลัง

คำบอก "กลับหลัง - หัน"

การปฏิบัติ

- จังหวะที่ 1
1. มีขั้นตอนเช่นเดียวกับท่าขวาหัน จังหวะที่ 1 แต่หันเลยไปจนกลับจากหน้าเป็นหลังครบ 180 องศา
 2. ปลายเท้าซ้ายหันไปหยุดอยู่ข้างหลัง เหนียงซ้ายประมาณ ครึ่งก้าวและอยู่ในแนวส้นเท้าขวา
- จังหวะที่ 2
- ให้ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง

4. ท่าเดิน

เป็นท่าที่ช่วยทำให้การเคลื่อนย้ายหรือการเดินขบวนของแถว ดูเป็นระเบียบสง่างาม ก่อนที่จะมีคำบอกให้เดิน ต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน

คำบอก "หน้า - เดิน"

- การปฏิบัติ
1. โน้มน้ำหนักร่างกายไปข้างหน้า พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายออกเดินก่อน
 2. ขาเหยียดตรง ปลายเท้าจุ่ม ส้นเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ
 3. เมื่อตบเท้าซ้ายลงกับพื้นแล้ว จึงเคลื่อนเท้าขวาตาม โดยเดินตบเท้าซ้ายและขวาสลับกันเป็นจังหวะอย่างต่อเนื่อง
 4. ลำตัวและศีรษะอยู่ในท่ายืนตรงเสมอ
 5. แขนเหยียดตึง ให้เฉียงไปข้างหน้าและข้างหลังพองาม โดยแกว่งแขนตามปกติ
 6. การเดินเป็นหมู่ ต้องเดินให้พร้อมกัน ถ้ามีจังหวะต้องเดินให้เข้าจังหวะ

5. ท่าหยุด

จะเป็นท่าที่ติดตตามาจากท่าเดิน ซึ่งช่วยทำให้การหยุดแถวของลูกเสือมีความพร้อมเพรียงกัน

คำบอก "แถว-หยุด"

การปฏิบัติ ในขณะที่กำลังเดินตามปกติ เมื่อได้ยินคำบอก "แถว-หยุด" ไม่ว่าเท้าข้างใดข้างหนึ่งจะตกถึงพื้นก็ตามให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ คือ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าต่อไปอีก 1 ก้าว

จังหวะที่ 2 ชักเท้าหลังชิดเท้าหน้าในลักษณะท่าตรง อย่างแข็งแรง

6. ท่าหมอบ

คำบอก "หมอบ"

การปฏิบัติ

1. ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าประมาณ 1 ก้าว น้ำหนักตัวให้อยู่บนเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองในขณะนี้ยังคงอยู่ที่เดิม
2. หดตัวคุกเข่าขวา และเข่าซ้ายตามลำดับ ลงจรดพื้น พร้อมกับก้มตัวลงไป ข้างหน้าและเหยียดแขน
3. เหยียดเท้าซ้ายให้ส้นเท้าชิดกัน ลดตัวลงนอนราบกับพื้น งอแขน แล้วใช้นิ้วมือขวามาทับนิ้วมือซ้าย (ถึงแค่นิ้วมือ) ฝ่ามือทั้งสองคว่ำลงกับพื้น แนวกึ่งกลางระหว่างมือทั้งสองอยู่ประมาณหน้าผาก (เวลาก้มหน้า) กางศอกทั้งสองออกเต็มที่

7. ลูก

คำบอก	“ลูก”
การปฏิบัติ	1. ชักมือทั้งสองเข้าหาตัว พร้อมกับยันพื้นยกตัวขึ้น แล้วชักเท้าขวาคुकเข้า 2. คูกเข้าซ้าย แล้วยกตัวขึ้นยืนโดยเร็ว และนำมือทั้งสองมาไว้ข้างขา 3. ชักเท้าขวามาชิดเท้าซ้าย ต่อกไปอยู่ในลักษณะท่าตรง ถ้าเป็นการเคลื่อนที่ในภูมิประเทศหรือจะต้องเดินต่อไปไม่ต้องชักเท้าขวาชิด คือเมื่อยืนขึ้นแล้วก็ออกเดินไปได้เลยทีเดียว
หมายเหตุ	1) ท่าหมอบมือเปล่า ใช้ในโอกาสเมื่อลูกเสือจะปฏิบัติ โดยมีได้ถือไม้พลองหรือไม้ง่ามกำหนดไว้ เพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกัน 2) การหัดในขั้นแรก ควรทำเป็นตอนๆ เมื่อลูกเสือมีความเข้าใจดีแล้วจึงหัดโดยเปิดตอน และให้ปฏิบัติด้วยความรวดเร็ว

8. การนับ

คำบอก	“นับ”
การปฏิบัติ	ลูกเสือที่อยู่หัวแถวสะบัดหน้าไปทางซ้ายพร้อมกับนับ “หนึ่ง” แล้วสะบัดหน้ากลับท่าทำตรง คนอื่นนับต่อกันไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้าย ยกเว้นคนสุดท้ายที่ต้องสะบัดหน้ามาทางขวา
นับสอง	(สาม สี่ ฯลฯ)
คำบอก	“นับสอง (สาม สี่ ฯลฯ)”
การปฏิบัติ	ลูกเสือจำนวนตามที่บอก เริ่มจากหัวแถว นับ หนึ่ง สอง หนึ่งสอง ไปเรื่อยๆ จนถึงแถว

9. ทำถอดหมวก

9.1 ถอดหมวก

คำบอก	“ถอดหมวก”
การปฏิบัติ	1. มือซ้ายแบมือออก งอศอกจนตั้งฉากกับแขนท่อนบน หัวแม่มือตั้งขึ้น มือขวาจับที่หมวกด้านขวา ปลายนิ้วหัวแม่มืออยู่บริเวณหางคิ้วขวา 2. ถอดหมวก วางครอบหัวแม่มือซ้าย 3. ลดมือขวาลงมาในท่าตรง และใช้มือซ้ายจับหมวกไว้

9.2 สวมหมวก

คำบอก	“สวมหมวก”
การปฏิบัติ	1. ใช้มือขวาจับหมวกที่มือซ้าย 2. ยกหมวกขึ้นสวมศีรษะ ใช้มือซ้ายช่วยจัดหมวก 3. ลดมือทั้งสองลงมาอยู่ในท่าตรงให้แข็งแรง

10. การถวายราชสดุดี

คำบอก	“ถอดหมวก – นั่ง”
การปฏิบัติ	สั่ง ถอดหมวก ให้ลูกเสือถอดหมวกให้เรียบร้อยก่อน
สั่ง	“นั่ง”
การปฏิบัติ	ให้ลูกเสือก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าครึ่งก้าว ก้มหน้าลง ตั้งเข่าซ้าย นั่งลงบน ส้นเท้าขวา มือขวาแบคว่ำลงบนเข่าขวา ส่วนมือซ้ายถือหมวกวางพาดลงบน เข่าซ้าย โดยตั้งฉากกับเข่าซ้าย ก้มหน้าลงเล็กน้อยเมื่อร้องเพลงราชสดุดี เยหน้าเมื่อร้องเพลงจบ
การลูก คำบอก	“ลูก”
การปฏิบัติ	ให้ลูกเสือทุกคนลุกขึ้น ตั้งเข่าซ้ายกลับมาชิดเท้าขวา เมื่อสั่งสวมหมวก ให้ทุกคนสวมหมวกโดยเร็วแล้วยืนท่าตรง

11. ท่าบุคคลประกอบอาวุธ

11.1 ท่าตรง - พัก ในเวลาถือไม้ง่าม

ท่าตรงและท่าพักในเวลาถือไม้ง่าม เหมือนกับท่ามือเปล่า โดยเราเรียกท่าตรง - ท่าพัก ในเวลาถือไม้ง่ามอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท้าขวา และชิดกับเท้าขวา ไม้ง่ามอยู่ในระหว่างนิ้ว หัวแม่มือกับนิ้วชี้ นิ้วหัวแม่มือจับไม้ง่ามชิดขา นิ้วอื่นอีก 4 นิ้วจับไม้ง่ามเฉียงลงไปเบื้องล่าง นิ้วเรียงชิดกัน ปลายไม้ง่ามอยู่ในร่องไหล่ขวา ลำไม้ง่ามตั้งตรงแนบตัว

สำหรับ "พักตามระเบียบ" เหมือนกับท่ามือเปล่า มือขวาที่ถือไม้ง่ามให้เลื่อนขึ้นมาเสมอแล้ว ยื่นไม้ง่ามไปข้างหน้า เียงไปข้างขวาประมาณ 45 องศา มือซ้ายไหล่หลัง โดยมีมือแบตามธรรมชาติ นิ้วเรียงชิดติดกัน

11.2 ทำวันทยาอวรุ - เรียบอาวรุ ในเวลาถือไม้ง่าม

ทำวันทยาอวรุ

คำบอก "วันทยา - วรุ"

การปฏิบัติ ให้ลูกเสือทำจิ้งหะเดียว โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ คอกลงไปข้างหน้า ให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่ำ รวบหัวแม่มือนิ้วก้อยจดกันคงเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนาง ให้เหยียดตรงและชิดกัน และให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะไม้ง่าม ในร่องไหล่ขวา ถ้าผู้รับการเคารพทางขวา (ซ้าย) หรือตรงหน้า จะบอกโดยกล่าว ทิศทางที่มาเสียก่อน ก็ได้ว่า "ขวา (ซ้าย หรือตรงหน้า) ระวัง - วันทยา - วรุ" ให้ ลูกเสือทำวันทยาอวรุพร้อมกับหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ ตาแลจับตาผู้รับการ เคารพ หันศีรษะตามจนผู้รับการเคารพผ่านหน้าตน ไปแล้ว 2 ก้าว จึงหันกลับมา อยู่ในท่าตรง

ทำเรียบอาวรุ

คำบอก "เรียบ - อาวรุ"

การปฏิบัติ ให้ลูกเสือลดแขนซ้ายลงมาที่เดิมโดยเร็ว

11.3 ทำแบกอวรุ - เรียบอาวรุ ในเวลาถือไม้ง่าม

แบกอวรุ

คำบอก "แบก - อาวรุ"

การปฏิบัติ ให้ลูกเสือทำเป็น 2 จังหวะ

จังหวะ 1 ยกไม้ง่ามด้วยมือขวาผ่านหน้าเฉียงลำตัวไปข้างซ้ายให้ต้นไม้ง่ามอยู่ใน อุ้งมือซ้าย ลำไม้ง่ามตั้งอยู่ตรงร่องไหล่ซ้าย มือขวาคงจับไม้ง่ามอยู่ที่ เดิม คอกลงไปข้างหน้าแนวเดียวกับไหล่

จังหวะ 2 ดันไม้ง่ามด้วยมือซ้าย พร้อมกับส่งไม้ง่ามด้วยมือขวาให้ไม้ง่ามพาดขึ้น ไปบนว่าซ้าย แขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว คอซ้ายงดหน้าแขนตั้งทำมุม 100 องศากับลำตัว ขณะเดียวกันลดมือขวาลงในท่าตรงโดยเร็ว

หมายเหตุ ขณะที่ลูกเสือทำท่าแบกอวรุจังหวะ 2 ระวังอย่าให้ศีรษะเคลื่อนหลบไม้ง่าม ทรง ศีรษะให้คงที่เหมือนอยู่ในท่าตรงเสมอ ให้แขนซ้ายอยู่ในลักษณะที่ถูกต้อง และไม่ เคลื่อนไหว ปลายไม้ง่ามจึงจะได้ระดับและไม่เฉไปเฉมา

ท่าเรียบอาวุธ

คำบอก "เรียบ - อาวุธ"

การปฏิบัติ ให้ลูกเสือทำเป็น 3 จังหวะ ดังนี้

จังหวะ 1 ยกมือขวาขึ้นจับไม้ง่าม คอกลงไปข้างหน้าแนวเดียวกับไหล่ พร้อมกับเหยียดแขนซ้ายโดยลดไม้ง่ามลงชิดกับลำตัว

จังหวะ 2 นำไม้ง่ามด้วยมือขวามาไว้ข้างลำตัวในร่องไหล่ขวา (แขนขวาเหยียดเกือบสุดระยะที่มือขวาจับไม้ง่ามในท่าเรียบอาวุธ) ขณะเดียวกันยก

มือ

ซ้ายไม้ง่ามที่ร่องไหล่ขวาคอกลงไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่

จังหวะ 3 ลดแขนซ้ายอยู่ในท่าเรียบอาวุธตามเดิม (ในจังหวะนี้เหยียดแขนขวาลงสุดระยะที่มือขวาจับไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอาวุธ ต้นไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอาวุธ ต้นไม้ง่ามจรดพื้น)

หมายเหตุ ตอนเหยียดแขนขวาจากจังหวะ 2 ลงสุดระยะที่มือขวาจับไม้ง่ามในท่าเรียบอาวุธในจังหวะ 3 จะรู้สึกว่ ต้นไม้ง่ามจรดพื้น

12. การทำความเคารพของผู้ถือธง

ธงต่างๆ หมายถึงธงลูกเสือแห่งชาติ ธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงประจำกลุ่มหรือกองลูกเสือ (เว้นธงประจำหมู่ลูกเสือ)

12.1 เวลาอยู่กับที่

ให้ผู้ถือธงด้วยมือขวา โคนคันธงจรดกับพื้นประมาณโคนนิ้วก้อยขวา คันธงแนบกับตัว อยู่ในร่องไหล่ขวา เวลาทำความเคารพ เมื่อเพลงสรรเสริญพระบารมีเริ่มบรรเลง ให้ผู้ถือธงทำความเคารพด้วยท่าธงติดต่อกันไปดังนี้

1. เอามือซ้ายไปจับคันธงเหนือมือขวาและชิดมือขวา แล้วยกคันธงขึ้นด้วยมือซ้ายให้เสมอแนวบ่า จนข้อศอกซ้ายตั้งได้มุมฉาก ขณะเดียวกันมือขวาก็จับที่โคนคันธง และเหยียดตรงแล้วทำกึ่งขวาหัน

2. ค่อยๆ ลดคันธงช้าๆ ตามจังหวะเพลง จนคันธงขนานกับพื้น มือซ้ายอยู่เสมอนวบ่าห่างตัวพอสมควร มือขวาจับโคนคันธงค่อยๆ โยงธงลง แขนเหยียดตรงไปตามคันธง (เมื่อบรรเลงเพลงไปได้ครึ่งของเพลง)

3. ครั้นแล้วให้ยกปลายคันธงขึ้นในท่าเคารพช้าๆ ให้ได้จังหวะเช่นเดียวกันข้างลงเมื่อเพลงสรรเสริญพระบารมีจบก็ให้ลดธงลงในท่าตรงตามเดิม

4. แล้วให้ลดมือซ้ายกลับที่ และทำกึ่งขวาหันกลับที่เดิม

12.2 เวลาเคลื่อนที่

ให้แบกรงด้วยบ่าขวา มือขวาจับด้ามธง ห่างจากโคนพอสสมควร ศอกขวาแนบลำตัวทำมุม 90 องศากับลำตัว

เวลาทำความเคารพในขณะสวนสนาม ให้ปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อมาถึงธงที่ 1 (ธงระวาง) ให้ลดธงลงจากท่าแบกรงมาแนบลำตัว ให้คันธงตั้งตรงมือขวากำโคนธงมือซ้ายจับคันธงในแนวเสมอบ่ายกข้อศอกซ้ายให้ตั้งฉากกับลำตัว
2. เมื่อเดินถึงธงที่ 2 (ธงทำความเคารพ) ให้เหยียดแขนซ้ายดันคันธงตรงออกไปข้างหน้าให้คันธงเอนไปข้างหน้าประมาณ 45 องศา มือขวาแนบลำตัว ตาแลตรงออกไปข้างหน้าขนานกับพื้น (ไม่ต้องสละบัดหน้าแลไปยังผู้รับการเคารพ)
3. เมื่อเดินถึงธงอันที่ 3 (เป็นธงให้เลิกทำความเคารพ) ให้ยกธงขึ้นมาในท่าแบกรงตามเดิม แล้วลดมือซ้ายลงแล้วเดินแกว่งแขนตามปกติ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 14 เรื่อง เงื่อน 1

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

เงื่อน เป็นการใช้เชือกผูกเป็นรูปในลักษณะต่างๆ ตามจุดประสงค์ที่จะนำไปใช้ เช่น หากต้องการต่อเชือกสองเส้นเข้าด้วยกัน ก็ผูกเป็นเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ หรือเงื่อนประมง นอกจากเงื่อนที่กล่าวมาแล้ว ก็ยังมีเงื่อนที่จำเป็นสำหรับลูกเสืออีกมากมาย เช่น เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนกระหวัดไม้ เงื่อนบุกเบิก เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ว เป็นต้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกประโยชน์และปฏิบัติการผูกเงื่อนที่ใช้สำหรับลูกเสือได้อย่างน้อย 3 เงื่อน

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกวิธีการผูกเงื่อนสำหรับลูกเสือได้

2.2.2 บอกประโยชน์และการนำเอาเงื่อนสำหรับลูกเสือไปใช้ได้

2.2.3 ปฏิบัติการผูกเงื่อนสำหรับลูกเสือได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการผูกและประโยชน์ของเงื่อนลูกเสือ ได้แก่

3.1.1 เงื่อนพิรอด

3.1.2 เงื่อนขัดสมาธิ

3.1.3 เงื่อนประมง

3.1.4 เงื่อนผูกซุง

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจเชือก แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากที่ถูกเสียดูแผนภูมิการผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนผูกซุง และเงื่อนตะกรุดเบ็ดแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามเกี่ยวกับชื่อ วิธีการผูกและประโยชน์ของเงื่อนที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือนำว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกประโยชน์และผูกเงื่อนสำหรับลูกเสือได้อย่างน้อย 3 เงื่อน

4.3.3 แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม โดยรวมหมู่ลูกเสือ จัดฐานกิจกรรมเป็น 4 ฐาน ได้แก่

- 1) ฐานที่ 1 เงื่อนพิรอด
- 2) ฐานที่ 2 เงื่อนขัดสมาธิ
- 3) ฐานที่ 3 เงื่อนกระหวัดไม้
- 4) ฐานที่ 4 เงื่อนผูกซุง

4.3.4 ให้ลูกเสือเปลี่ยนฐานกิจกรรมเมื่อครบเวลาที่กำหนด และเวียนฐานจนครบทั้ง 4 ฐาน

4.3.5 ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแข่งขันกันผูกเงื่อนต่อเชือก หมู่ไหนยาวที่สุดและใช้เงื่อนมากที่สุดเป็นหมู่ที่ชนะ ตัวแทนหมู่กล่าวคำชมเชยให้กับหมู่ที่ชนะ

4.3.6 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง

(นัดหมาย ให้นำเชือกมาด้วยในสัปดาห์ต่อไป ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แผนภูมิการผูกเงื่อนผูกซุง
- 5.2 แผนภูมิการผูกเงื่อนพิรอด
- 5.3 แผนภูมิการผูกเงื่อนขัดสมาธิ
- 5.4 แผนภูมิการผูกเงื่อนประมง
- 5.5 เชือก

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
- 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม
- 6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย
- 6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 15 เรื่อง เงื่อน 2

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

เงื่อน เป็นการใช้เชือกผูกเป็นรูปในลักษณะต่างๆ ตามจุดประสงค์ที่จะนำไปใช้ เช่น หากต้องการต่อเชือกสองเส้นเข้าด้วยกัน ก็ผูกเป็นเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ หรือเงื่อนประมง นอกจากเงื่อนที่กล่าวมาแล้ว ก็ยังมีเงื่อนที่จำเป็นสำหรับลูกเสืออีกมากมาย เช่น เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนกระหวัดไม้ เงื่อนบุกเบิก เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ว เป็นต้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกประโยชน์และปฏิบัติการผูกเงื่อนที่ใช้สำหรับลูกเสือได้อย่างน้อย 3 เงื่อน

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกวิธีการผูกเงื่อนสำหรับลูกเสือได้

2.2.2 บอกประโยชน์และการนำเอาเงื่อนสำหรับลูกเสือไปใช้ได้

2.2.3 ปฏิบัติการผูกเงื่อนสำหรับลูกเสือได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการผูกและประโยชน์ของเงื่อนลูกเสือ ได้แก่

3.1.1 เงื่อนกระหวัดไม้

3.1.2 เงื่อนผูกกร่น

3.1.3 เงื่อนบ่วงสายธนู

3.1.4 เงื่อนตะกรุดเบ็ด

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจเชือก แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากที่ลูกเสือดูแผนภูมิการผูกเงื่อนกระหวัดไม้ เงื่อนผูกกร่น เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนคนลาก เงื่อนบุกเบิกแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามเกี่ยวกับชื่อ วิธีการผูกและประโยชน์ของเงื่อนที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกประโยชน์และผูกเงื่อนสำหรับลูกเสือได้อย่างน้อย 3 เงื่อน

4.3.3 แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม โดยรวมหมู่ลูกเสือ จัดฐานกิจกรรมเป็น 4 ฐาน ได้แก่

1) ฐานที่ 1 เงื่อนกระหวัดไม้

2) ฐานที่ 2 เงื่อนผูกกร่น

3) ฐานที่ 3 เงื่อนตะกรุดเบ็ด

4) ฐานที่ 4 เงื่อนบ่วงสายธนู

4.3.4 ให้ลูกเสือเปลี่ยนฐานกิจกรรมเมื่อครบเวลาที่กำหนด และเวียนฐานจนครบทั้ง 4 ฐาน

4.3.5 ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแข่งขันกันผูกเงื่อนต่อเชือก หมูไหนดยาวที่สุดและใช้เงื่อนมากที่สุดเป็นหมู่ที่ชนะ ตัวแทนหมู่กล่าวคำชมเชยให้กับหมู่ที่ชนะ

4.3.6 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผนภูมิการผูกเงื่อนผูกกร่น

5.2 แผนภูมิการผูกเงื่อนกระหวัดไม้

5.3 แผนภูมิการผูกเงื่อนตะกรุดเบ็ด

5.4 แผนภูมิการผูกเงื่อนบ่วงสายธนู

5.5 เชือก

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 16 เรื่อง การผูกแน่น

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การผูกแน่น คือการนำเอาเงื่อนต่างๆ มาทำการผูกกับไม้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่างๆ เช่น ทำนั้งร้านในการก่อสร้าง สร้างสะพานข้ามแม่น้ำ ในวิชาบุกเบิก เป็นต้น การผูกแน่นที่จำเป็นสำหรับลูกเสือนี้นี้ คือ การผูกกากบาท การผูกทแยง การผูกประกบ 2 และการผูกประกบ 3

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกประโยชน์ และปฏิบัติการผูกแน่นได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ทาง

2.2.1 บอกวิธีการผูก ประโยชน์ และปฏิบัติการผูกกากบาทได้

2.2.2 บอกวิธีการผูก ประโยชน์ และปฏิบัติการผูกทแยงได้

2.2.3 บอกวิธีการผูก ประโยชน์ และปฏิบัติการผูกประกบ 2 ประกบ 3 ได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการผูก และประโยชน์ การผูกกากบาท

3.2 วิธีการผูก และประโยชน์ การผูกทแยง

3.3 วิธีการผูก และประโยชน์ การผูกประกบ 2 ประกบ 3

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจเชือก แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากที่ลูกเสื่อดูแผนภูมิ การผูกกากบาท ผูกทแยง และผูกประกบแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับชื่อของการการผูกแน่น เงื่อนที่ใช้

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกประโยชน์และปฏิบัติการผูกแน่นได้

4.3.3 แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการรวมหมู่ลูกเสือ โดยจัดฐานกิจกรรมเป็น 3 ฐาน ดังนี้

1) ฐานที่ 1 เรื่อง การผูกกากบาท

2) ฐานที่ 2 เรื่อง การผูกทแยง

3) ฐานที่ 3 เรื่อง การผูกประกบ 2 และ ผูกประกบ 3

4.3.4 จัดลูกเสือเข้าเรียนตามฐาน ดังนี้

- 1) ฐานที่ 1 ลูกเสือกลุ่มที่ 1
- 2) ฐานที่ 2 ลูกเสือกลุ่มที่ 2
- 3) ฐานที่ 3 ลูกเสือกลุ่มที่ 3

4.3.5 ให้ลูกเสือเวียนฐานกิจกรรม เมื่อครบเวลา จนครบทั้ง 3 ฐาน

4.3.6 ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือทุกหมู่แข่งขันกันทำเสาธงลอย โดยใช้การผูกแน่นที่เรียนมา หมู่ใดต่อได้เร็วก่อนเป็นหมู่ที่ชนะ ตัวแทนนายหมู่กล่าวชมเชยหมู่ที่ชนะ

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แผนภูมิการผูกประภ 2 และ ประภ 3
- 5.2 แผนภูมิการผูกทแยง
- 5.3 แผนภูมิการผูกกากบาท
- 5.4 เชือก
- 5.5 ไม้จิ้ม
- 5.6 รูปภาพเสาธงลอย

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
- 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม
- 6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย
- 6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน

เรื่อง เจื่อน

การเรียนรู้เรื่องเจื่อนเชือกจะต้องจดจำ ทำให้ได้ผิดพลาดไป หลุดหรือขาดก็จะเป็นอันตรายต่อชีวิตและสิ่งของเสียหาย ขอแนะนำให้ทุกคนที่ต้องการนำไปใช้ต้องหมั่นฝึกฝน ศึกษาหาความรู้ผูกให้เป็นนำไปใช้งานให้ได้ ถึงคราวจำเป็นจะได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ วิธีการผูกเจื่อนเชือก ตามลักษณะการใช้งานได้ 3 หมวด 10 เจื่อน ดังนี้

1. หมวดต่อเชือก ไว้สำหรับการต่อเชือก เพื่อต้องการให้ความยาวของเชือกเพิ่มขึ้น แต่เนื่องจากเชือกนั้นมีลักษณะและขนาดที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีวิธีการผูกเจื่อนที่แตกต่างกันจำนวน 3 เจื่อน ดังนี้

1.1 เจื่อนพืรอด (Reef Knot หรือ Square Knot)

1.2 เจื่อนขัดสมาธิ (Sheet Bend)

1.3 เจื่อนประมง (Fisherman's Knot)

2. หมวดผูกแน่น จุดลากรั้ง ไว้สำหรับการผูกวัสดุที่ต้องการจะเคลื่อนย้ายหรือยึดตรึงอยู่กับที่ แต่เนื่องจากวัสดุที่ต้องการจะผูกนั้นมีลักษณะรูปทรงและขนาดที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีวิธีการผูกเจื่อนที่แตกต่างกันจำนวน 3 เจื่อน ดังนี้

2.1 เจื่อนผูกกร่น (Sheep Shank)

2.2 เจื่อนตะกรุดเบ็ด (Clove Hitch)

2.3 เจื่อนผูกซุง (Timber Hitch)

3. หมวดช่วยชีวิต ไว้สำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในกรณีต่างๆ ขึ้นอยู่กับสถานที่ และสถานการณ์ จึงต้องมีวิธีการผูกเจื่อนให้เหมาะสมกับงานจำนวน 4 เจื่อน ดังนี้

3.1 เจื่อนเก้าอี้ (Fireman's Chair Knot)

3.2 เจื่อนบ่วงสายธนู (Bowline Bend)

3.3 เจื่อนขโมย (Knot steal)

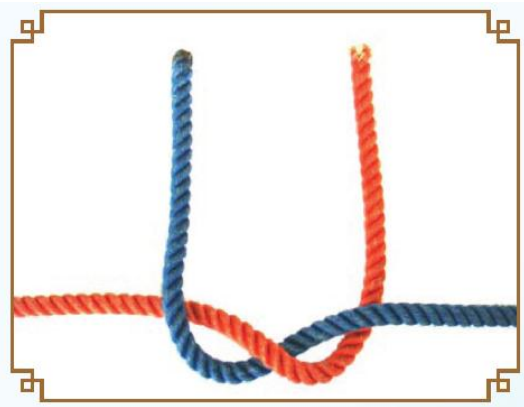
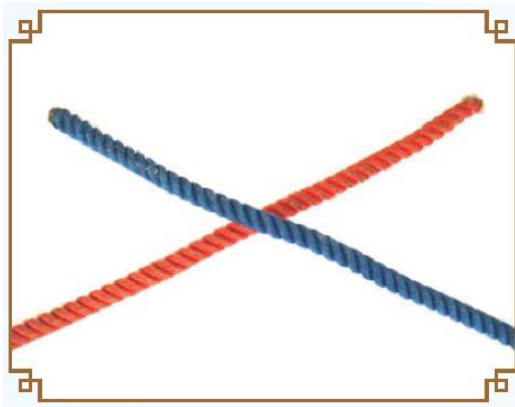
3.4 เจื่อนบันไดปม (Ladder knot)

การผูกเจื่อนเชือกในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นั้น มีความยากง่ายที่แตกต่างกันออกไป ในบาง เจื่อนนั้นเป็นการประยุกต์เอาเจื่อนในกลุ่มดังกล่าวมาเป็นเจื่อนเริ่มต้นของการผูก ดังนั้นเมื่อถึงคราวที่จะฝึกผูกผู้เรียน จะต้องฝึกตั้งแต่เจื่อนง่ายๆ ที่เริ่มต้นให้ได้เสียก่อน เพื่อจะได้ต่อยอดไปถึงเจื่อนต่อไปที่ยากกว่าได้

1. เชือกพิริอด (Reef Knot หรือ Square Knot)

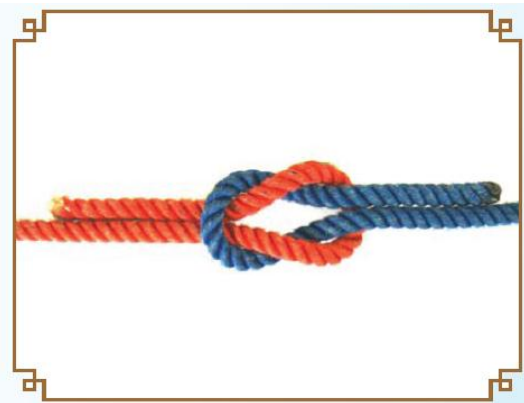
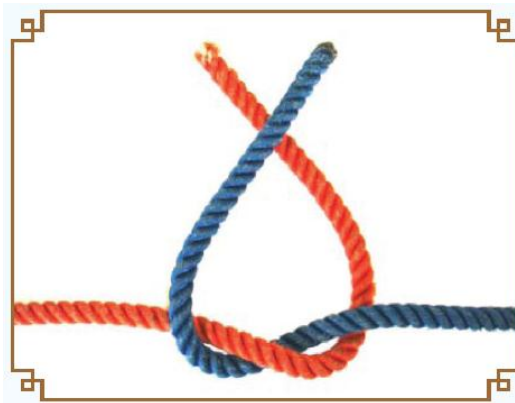
เป็นเงื่อนที่ใช้ในการต่อเชือกที่มีขนาดเท่ากัน เช่น ต่อเชือกทัวๆ ไปหรือใช้ผูกเงื่อนบุคคล ในการโรยตัว ในการใช้งานจริงควรลือคปลายเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดชั้นเดียว (หักคอไก่/ลือคเชือก) ด้วยทุกครั้ง เพื่อป้องกันการหลุดของเงื่อน หากเป็นเชือกที่ทำมาจากวัสดุต่างประเภทกัน เช่น ลวดสลิงกับมะนิลา ควรต่อด้วยเงื่อนอื่น เงื่อนพิริอดมีลักษณะการต่อ ดังนี้

- 1) นำ เชือกที่จะต่อมาทับกันดังรูป (ขวาทับซ้าย) 2) พันอ้อมเส้นใดเส้นหนึ่ง 1 รอบ

- 3) นำ ปลายเชือกด้านซ้ายมาทับด้านขวา

- 4) พันอ้อมเส้นใดเส้นหนึ่ง 1 รอบแล้วดึงให้แน่น

- 5) การใช้งานจริงควรลือคปลายเชือกด้วยทุกครั้ง

2. เงื่อนขัดสมาธิ (Sheet Bend)

เป็นเงื่อนที่ใช้ในการต่อเชือกที่มีขนาดไม่เท่ากัน หรือเชือกที่ทำมาจากวัสดุต่างประเภทกัน เช่น ลวดสลิง กับมะนิลาลวดสลิงกับไนลอน ในการต่อเชือกนั้นให้ใช้เส้นใหญ่เป็นเส้นหลักและใช้เส้นเล็กเป็นตัวสอดและการต่อเป็น เงื่อนขัดสมาธิที่มากกว่าหนึ่งชั้นให้สอดด้านในของเงื่อนเหมือนชั้นเดียว ทุกครั้งเงื่อนขัดสมาธิมีลักษณะการต่อดังนี้

- 1) พบเส้นใหญ่ให้เป็นบ่วงแล้วนำ เส้นเล็กมาสอด 2) ปล่อย้ออมลงไปด้านหลังให้มีช่องว่างด้านบน

- 3) สอดปลายเส้นเล็กเข้าไปในช่องว่างด้านบน

- 4) ดึงเส้นเล็กให้แน่น

- 5) เงื่อนขัดสมาธิสามชั้น

3. เงื่อนประมง (Fisherman's Knot)

เป็นเงื่อนที่ใช้ในการต่อเชือกที่มีขนาดเท่ากันหรือต่างกันเล็กน้อยแต่มีลักษณะลื่น ในกรณีที่ลูกเสื่อมีเชือก คนละเส้นและอยู่คนละฝั่งกัน แต่จำ เป็นต้องต่อเชือกทั้งสองเส้นเข้าด้วยกัน เงื่อนประมงมีลักษณะการต่อ ดังนี้

1) นำ เชือกที่จะต่อกันวางขนานกัน

2) นำปลายเชือกด้านขวาผูกเชือกเส้นด้านซ้าย

3) นำปลายเชือกด้านซ้ายผูกเชือกเส้นด้านขวา

4) ปลายเชือกทั้งสองเส้นต้องหันออกจากกัน

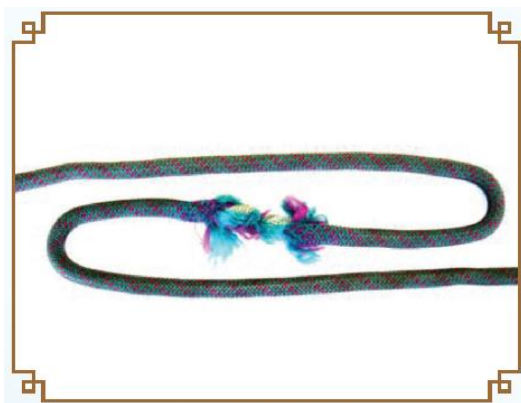
5) ดึงบ่วงทั้งสองให้แนบกัน

4. เงื่อนผูกกร่น (Sheep Shank)

เป็นเงื่อนที่ใช้ในการผูกเชือกที่ยาวเกินความจำเป็นให้สั้นลง หรือใช้ผูกกร่นตรงเชือกที่มีตำหนิชำรุดเล็กน้อย เพื่อให้เชือกใช้งานได้และยังสามารถใช้ทำ เป็นรอกเชือกในการกู้ภัยก็ได้ในการทำ งานจริงต้องใช้ไม้ขีดที่ป่วง ทั้งสองข้างด้วย เพื่อความปลอดภัย มีวิธีการผูก ดังนี้

- 1) พับเชือกเป็นสามตอนให้ส่วนที่มีตำหนิอยู่กลาง 2) ทำตะกรุดเบ็ดชั้นเดียวที่ปลายข้างหนึ่ง

- 3) ทำตะกรุดเบ็ดชั้นเดียวที่ปลายข้างที่เหลือ

- 4) นำกกเชือกเข้ามาในป่วงแล้วใช้ไม้สอด

- 5) การใช้เงื่อนผูกกร่นทำ เป็นรอกเชือก

5. เงื่อนตะกรุดเบ็ด (Clove Hitch)

เป็นเงื่อนที่ใช้ในการผูกสำ หรับผูกเชือกโรยตัวผูกวัสดุทรงกระบอกเช่น ท่อดูด ท่อส่งน้ำ และ หัวฉีดยาดับเพลิง ในการใช้งานจริงเพื่อป้องกันการหลุดของเงื่อน ควรล็อคลายเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด ชั้นเดียว (หักคอไก่/ล็อกเชือก) ด้วยทุกครั้ง มีวิธีการผูก ดังนี้

1) ทำบ่วงเลขหกให้ปลายเชือกอยู่ด้านล่าง

2) ทำบ่วงเลขหกให้กลับข้างกับบ่วงแรก

3) นำบ่วงทั้งสองมาซ้อนกัน

4) ดึงปลายเชือกทั้งสองให้แน่น

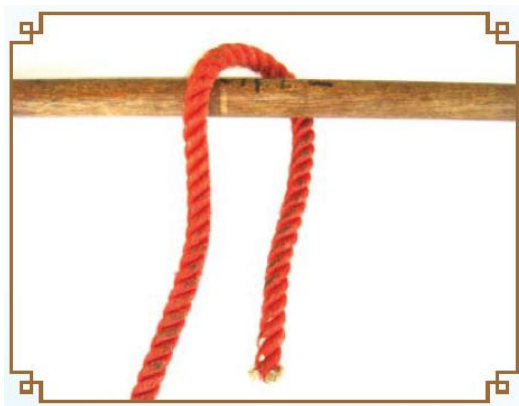
5) การใช้งานจริงควรล็อคลายเชือกด้วยทุกครั้ง

6. เงื่อนผูกซุง (Timber Hitch)

เป็นเงื่อนที่ใช้ผูกกับวัตถุทรงกระบอก ทรงยาวเช่น ท่อดูดน้ำ ท่อส่งน้ำ หัวฉีดน้ำดับเพลิง ในการใช้งานจริง ต้องล๊อคเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดชั้นเดียว (หักคอไก่/ล๊อคเชือก) 2 ครั้งขึ้นไป เพื่อป้องกันการหลุดและการแกว่ง ของวัตถุที่ต้องการจะยก มีวิธีการผูก ดังนี้

1) นำ เชือกพันอ้อมวัตถุที่จะผูก

2) ใช้ปลายเชือกพันอ้อมเส้นยาว

3) ใช้ปลายเชือกพันรอบตัวเองหลายๆ รอบ

4) ดึงปวงให้แน่น

5) ล๊อคเชือก 2 ครั้งขึ้นไปเพื่อความมั่นคง

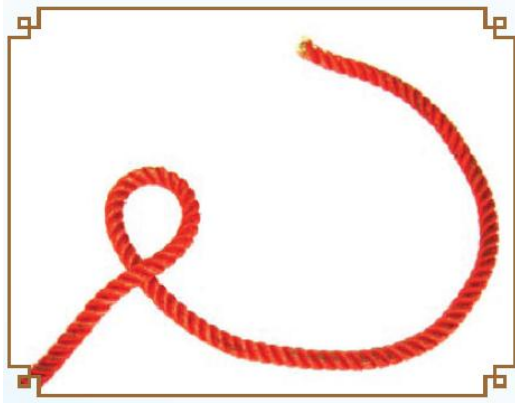

7. เงื่อนบ่วงสายธนู (Bowline Bend)

เป็นเงื่อนที่ใช้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ เพราะในน้ำ นั้นผู้ประสบภัยจะมีน้ำ หนักเบาจึงใช้ได้ดี และรวดเร็ว ต่อการผูกแต่ไม่นิยมใช้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยประเภทอื่น เพราะบ่วงสายธนูนั้นเชือกจะรัด บริเวณหน้าอกเพียงเส้นเดียว และผู้ประสบภัยอาจได้รับบาดเจ็บจากการรัดได้มีวิธีการผูก ดังนี้

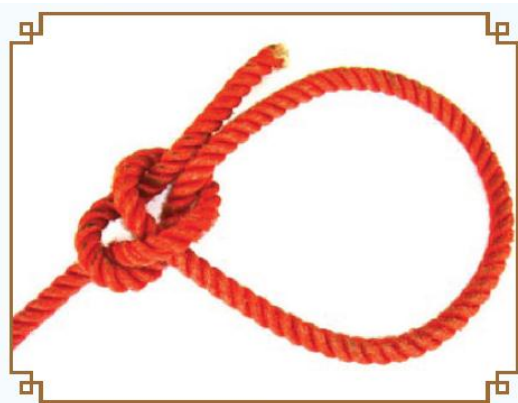
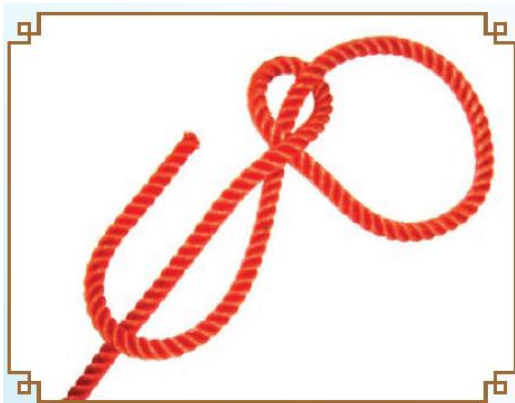
1) จับเชือกยาว 1 เมตร แล้วทำบ่วงเลขหก

2) นำปลายเชือกสอดบ่วงเลขหก

3) นำปลายเชือกอ้อมเชือกเส้นยาว

4) สอดปลายเชือกเข้าช่องเลขหกแล้วดึงให้แน่น

5) ล็อคบ่วงทุกครั้งเพื่อความมั่นคง

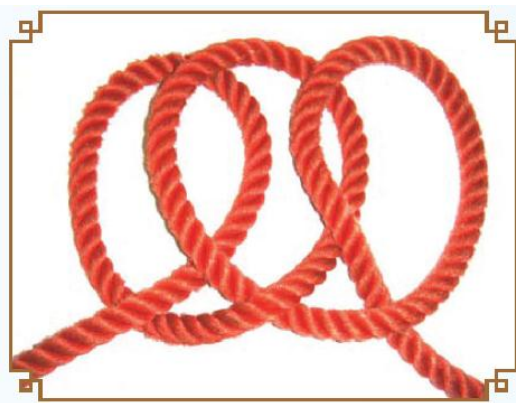
8. เงื่อนบันไดปม (Ladder knot)

เป็นเงื่อนที่ใช้สำหรับขึ้นหรือลงที่สูงด้วยเชือกเส้นเดียว ที่ต้องการจะทำปมแต่ไม่ต้องเสียเวลาผูกที่ละปม เพื่อความรวดเร็วใช้สำหรับช่วยเหลือคนที่ได้รับบาดเจ็บไม่มากนัก ที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีวิธีการผูก ดังนี้

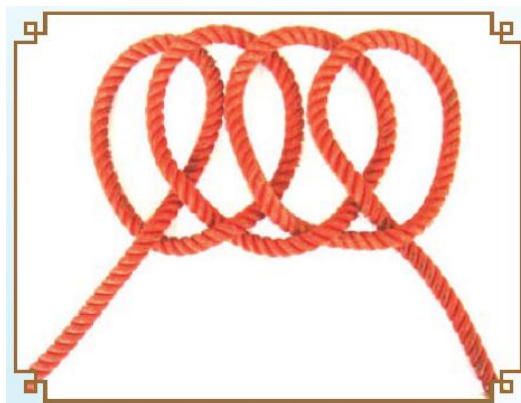
1) ทำบ่วงสองบ่วงสลับกัน

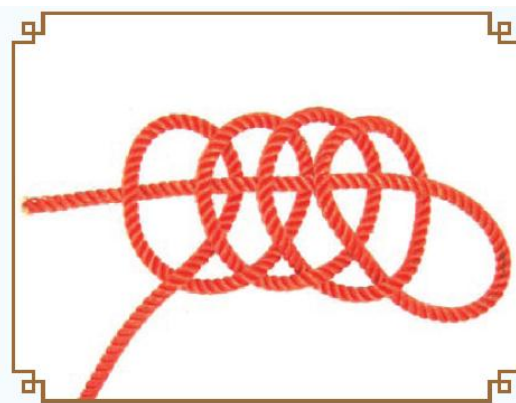
2) นำมาซ้อนกันเป็นตะกรุดเบ็ดหลายๆ ชั้น

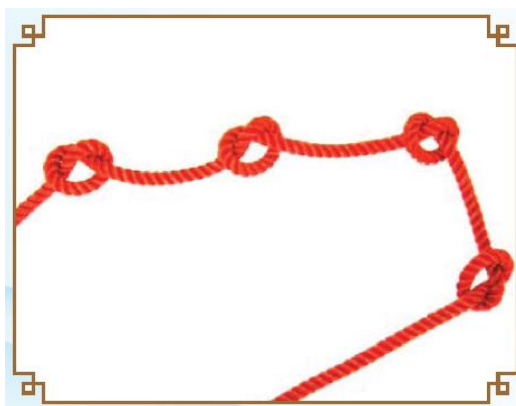
3) ทำตะกรุดเบ็ดชั้นเดียวเท่ากับจำนวนปม

4) สอดปลายเชือกเข้าไปในบ่วงด้านเดียวกัน

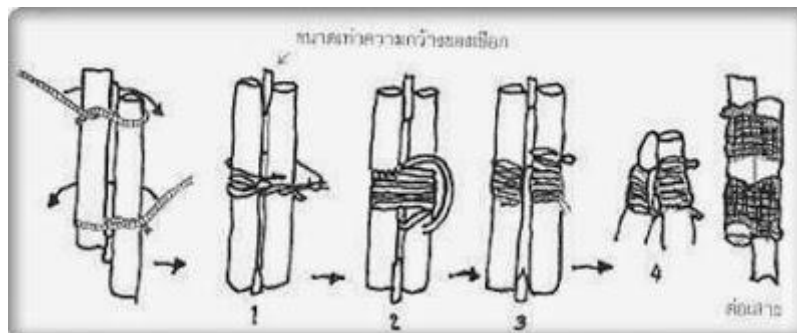
5) ดึงปลายเชือกออกทีละปม

9. เงื่อนผูกแน่น (Lashing) มี 3 ชนิด ได้แก่

9.1 ผูกประกบ (Sheer Lashing) มีหลายวิธี เช่น ผูกประกบ 2 ประกบ 3

9.1.1 ผูกประกบ 2 ใช้ต่อเสาหรือไม้ 2 ท่อนเข้าด้วยกัน

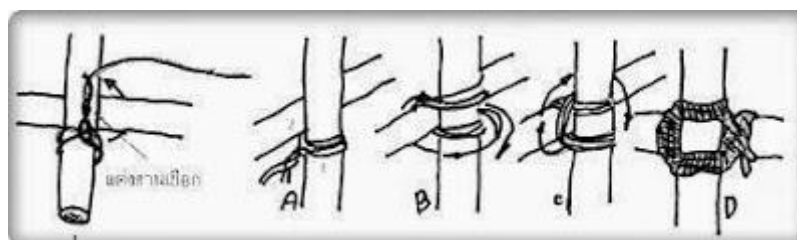
วิธีผูก เอาไม้ที่จะต่อกันวางขนานกัน ให้ส่วนที่จะผูกวางซ้อนกันประมาณ $\frac{1}{4}$ ของความยาว (ต่อแล้วเสาจะตรง) เอาเชือกที่จะผูกผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่เสาด้านหนึ่งเอาปลายเชือกพันบิดเข้ากับตัวเชือก (แต่งงานกัน) เอาลิ้มหนาเท่าเส้นเชือกคั่นระหว่างเสาทั้งสองรูป จัดให้เงื่อนอยู่ใกล้ๆ ปลายเสาด้านที่ซ้อนกันแล้วจับตัวเชือกพันรอบเสาทั้งสองจากปลายเสาเข้าใน เรียงเส้นเชือกให้เรียบพันให้เท่าความกว้างของเสาทั้ง 2 ต้น ดังรูป 2 เสร็จแล้วพันสอดเชือกเข้าระหว่างไม้เสาทั้งสองพันหักคอไก่ พันรอบเชือกที่พันเสาทั้ง 2 ต้น ดึงรัดให้แน่น รูป 3 แล้วผูกด้วยตะกรุดเบ็ดบนเสาอีกต้นหนึ่ง (คนละต้นกับอันขึ้นต้น) เหน็บซ่อนปลายเชือกให้เรียบร้อย

9.1.2 ผูกประกบ 3 เอาไม้ 3 ท่อนมาเรียงขนานกัน

วิธีผูก เริ่มผูกตะกรุดเบ็ดที่เสาอันกลาง เอาปลายเชือกแต่งงานกันกับตัวเชือกแล้วเอาเชือกพันรอบเสาทั้ง 3 ต้น เรียงเส้นเชือกให้เรียบร้อย พันให้มีความกว้างเท่าเสาทั้ง 3 ต้น (ก่อนพันอย่าลิ้มเอาลิ้มขนาดเส้นเชือกคั่นระหว่างเสา) พันเสร็จแล้วหักคอไก่ระหว่างซอกเสาทั้ง 3 ต้นให้แน่นแล้วผูกลงท้ายด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่เสาด้านริมต้นใดต้นหนึ่งเก็บซ่อนปลายเชือกให้เรียบร้อย

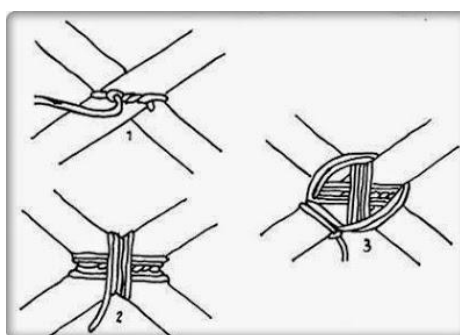
9.2 ผูกกากบาท (Square Lashing)

9.2.1 วิธีที่ 1 กากบาทแบบ GILWELL และแบบ THURMAN

วิธีผูก เอาไม้หรือเสามาวางซ้อนกันเป็นรูปกากบาท (กางเขน) เอาเชือกผูกตะกรุดเบ็ดที่เสาอันตั้งใต้เสาอันขวาง เอาปลายเชือก แต่งงานกับตัวเชือก รูป 1 เอาเชือกอ้อมใต้เสาอันขวางทางด้านขวา (ซ้ายก่อนก็ได้) ของไม้ตั้งตั้งขึ้นเหนือไม้อันขวางพันอ้อมไปด้านหลังไม้อันตั้งไปทางซ้ายของไม้อันตั้ง ดึงเชือกอ้อมมาทางด้านหน้าพันลงใต้ไม้อันขวาง ดึงอ้อมไปด้านหลังไม้อันตั้งผ่านมาทางด้านขวาของไม้อันตั้งดึงเชือก ขึ้นพาดบนไม้อันขวางทางขวาไม้อันตั้งแล้วพันตั้งต้นใหม่เหมือนเริ่มแรก ทุกรอบต้องดึงให้เชือกตึง เรียงเส้นเชือกให้เรียบร้อยแล้วพันวนเรื่อยๆ ไปประมาณ 3 – 4 รอบ (หรือเส้นเชือกด้านกลัดกัน) จึงพันหักคอไก่ 2 – 3 รอบ แล้วเอาปลายเชือกผูกตะกรุดเบ็ดที่ ไม้อันขวาง (คนละอันกับขึ้นต้นผูก)

9.3 ผูกทแยง (Diang Lashing)

วิธีผูก เอาเชือกพันรอบเสาทั้ง 2 ต้น ตรงระหว่างมุมตรงข้ามด้วยเงื่อนผูกซุงแล้วดึงตัวเชือกไม้เสาทั้ง 2 ต้น ตามมุมตรงข้ามคู่แรก (มุมทแยง) ประมาณ 3 รอบ (ทุกรอบดึงให้เชือกตึง) แล้วดึงเชือกพันเปลี่ยนมุมตรงข้ามคู่ที่ 2 อีก 3 รอบ แล้วดึงเชือกพันหักคอไก่ (พันรอบเชือกระหว่างไม้เสาทั้งสอง) สัก 2 – 3 รอบ พันเสร็จเอาปลายเชือกผูกตะกรุดเบ็ดที่ไม้เสาต้นใดต้นหนึ่งเก็บซ่อนปลายเชือกให้เรียบร้อย

ประโยชน์

1. ใช้ในงานก่อสร้าง
2. ให้ผูกเสาหรือไม้ค้ำยัน ป้องกันล้ม
3. ทำต่อม่อสะพาน

ผูกต่อม่อสะพาน (TRESTLE)

อุปกรณ์ทำต่อม่อสะพาน ด้วยไม้พลองหรือเสาเข็ม

1. เสายาวพอสมควร จำนวน 6 ต้น (ใช้พลองฝัก)
2. เชือกมณิลาสำหรับผูก 9 เส้นขนาดโตพอสมควร (ฝักด้วยพลองเชือกยาว 3 เมตร)

วิธีสร้าง ผีกล้วยไม้พลอง

1. วางไม้พลอง 2 อันขนานกันห่างกันประมาณ 2 ใน 3 ของความยาวเป็นเสาดั้ง (leg)
2. เอาไม้พลองอีก 2 อันวางทับลงบนไม้พลองคู่แรก (leg) ให้ปลายยื่นออกไปด้านละ $\frac{1}{6}$ หรือ $\frac{1}{8}$
3. เอาเชือกวัดความยาวของพลอง ทบเชือกแบ่งเป็น 8 และ 16 ส่วน เลื่อนหัวเสาทั้ง 2 อันเข้าหากันอีกข้างละ $\frac{1}{16}$ เพื่อให้หัวเสาสอดเข้าหากัน
4. เเงื่อนที่ใช้ผูกใช้เงื่อนผูกกากบาทและผูกทแยง (ตรงกลาง)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 17 เรื่อง แผนที่

จำนวน 2 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

แผนที่ คือ สิ่ง que แสดงถึงรายละเอียดของภูมิประเทศบนผืนผิวโลก ซึ่งมอยู่ตามธรรมชาติและสิ่ง que มนุษย์สร้างขึ้น โดยจำลองไว้บนพื้นที่มีพื้นที่ระนาบตามมาตราส่วน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกความหมายสัญลักษณ์บนแผนที่และอ่านแผนที่ได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกความหมายของแผนที่และความหมายของสัญลักษณ์บนแผนที่ได้

2.2.2 บอกชนิดและประเภทของแผนที่ได้

2.2.3 ปฏิบัติการอ่านแผนที่ได้

3. เนื้อหา

3.1 ความหมายของแผนที่และความหมายของสัญลักษณ์บนแผนที่

3.2 ชนิดและประเภทของแผนที่

3.3 วิธีการอ่านแผนที่

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกาและสมุด แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทูลูกเสือดูแผนที่แล้ว ผู้กำกับลูกเสือนทนาซักถามเกี่ยวกับรายละเอียดของแผนที่ ที่ลูกเสือเห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือดทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือดต้องสามารถบอกความหมายของสัญลักษณ์บนแผนที่และอ่านแผนที่ได้

4.3.3 แบ่งลูกเสือดออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม โดยรวมหมู่ลูกเสือด จัดฐานกิจกรรมเป็นฐาน ได้แก่

1) ฐานที่ 1 ชนิดและประเภทของแผนที่

2) ฐานที่ 2 ความหมายสัญลักษณ์บนแผนที่

3) ฐานที่ 3 วิธีการอ่านแผนที่

4.3.4 จัดลูกเสือเข้าเรียนตามฐาน พร้อมทั้งแจกใบงานเรื่อง การอ่านแผนที่ดังนี้

1) ฐานที่ 1 ลูกเสือกลุ่มที่ 1

2) ฐานที่ 2 ลูกเสือกลุ่มที่ 2

3) ฐานที่ 3 ลูกเสือกลุ่มที่ 3

4.3.5 ให้ลูกเสือเปลี่ยนฐานกิจกรรม เมื่อครบเวลาที่กำหนด จนครบทั้ง 3 ฐาน

4.3.6 ลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียนมา

4.3.7 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผนที่

5.2 ใบความรู้ เรื่อง วิธีการอ่านแผนที่

5.3 ใบความรู้ เรื่อง ชนิดและประเภทของแผนที่

5.4 ใบความรู้ เรื่อง ความหมายของแผนที่และสัญลักษณ์บนแผนที่

5.5 ใบงาน เรื่อง การอ่านแผนที่

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 18 เรื่อง เข็มทิศ

จำนวน 2 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

เข็มทิศ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการหาแนวทิศเหนือ (ทิศเหนือแม่เหล็ก) โดยการทำงานของเข็มทิศจะสัมพันธ์กับการทำงานของแม่เหล็ก คือ ปลายข้างหนึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ มีหลายชนิดแต่ที่นิยมในทางลูกเสือคือ เข็มทิศแบบซิลวา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกส่วนประกอบของเข็มทิศและใช้เข็มทิศได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกส่วนประกอบของเข็มทิศซิลวาได้

2.2.2 บอกชนิดและประเภทของแผนที่ได้

2.2.3 บอกวิธีการใช้เข็มทิศซิลวาได้

2.2.4 บอกข้อควรระวังการใช้เข็มทิศได้

2.2.5 ปฏิบัติการใช้เข็มทิศซิลวาได้

3. เนื้อหา

3.1 ส่วนประกอบของเข็มทิศซิลวา

3.2 ชนิดและประเภทของเข็มทิศ

3.2 วิธีการใช้เข็มทิศซิลวา

3.4 ข้อควรระวังในการใช้เข็มทิศ

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกาและสมุด แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทีลูกเสือดูแผนภูมิส่วนประกอบของเข็มทิศซิลวาแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามเกี่ยวกับรายละเอียดของแผนภูมิส่วนประกอบของเข็มทิศ ที่ลูกเสือเห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกส่วนประกอบของเข็มทิศและใช้เข็มทิศได้

4.3.3 แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม โดยรวมหมู่ลูกเสือ จัดฐานกิจกรรม 3 ฐาน ได้แก่

- 1) ฐานที่ 1 ชนิดและประเภทของเข็มทิศ
- 2) ฐานที่ 2 ส่วนประกอบของเข็มทิศซิลวา
- 3) ฐานที่ 3 วิธีการใช้เข็มทิศซิลวาและข้อควรระวังในการใช้เข็มทิศ

4.3.4 จัดลูกเสือเข้าเรียนตามฐาน พร้อมทั้งแจกใบงาน เรื่อง การใช้เข็มทิศดังนี้

- 1) ฐานที่ 1 ลูกเสือกลุ่มที่ 1
- 2) ฐานที่ 2 ลูกเสือกลุ่มที่ 2
- 3) ฐานที่ 3 ลูกเสือกลุ่มที่ 3

4.3.4 ให้ลูกเสือเปลี่ยนฐานกิจกรรมเมื่อครบเวลาที่กำหนด และให้เข้าเรียนจนครบทั้ง 3 ฐาน

4.3.5 ลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียนมา

4.3.6 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง

(นัดหมายให้นำปากกาและสมุดมาด้วยในสัปดาห์ต่อไป ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 เข็มทิศ

5.2 ใบความรู้ เรื่อง วิธีการใช้เข็มทิศและข้อควรระวังในการใช้เข็มทิศ

5.4 ใบความรู้ เรื่อง ชนิดและประเภทของเข็มทิศ

5.5 ใบความรู้ เรื่อง ส่วนประกอบของเข็มทิศซิลวา

5.6 ใบงาน เรื่อง การใช้เข็มทิศ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง แผนที่และเข็มทิศ

1. แผนที่

1.1 ความหมายของแผนที่

แผนที่ คือ สิ่ง que แสดงรายละเอียดของภูมิประเทศบนพื้นผิวโลก ทั้งที่มี อยู่ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยจำลองไว้บนวัตถุพื้นระนาบด้วย มาตราส่วน ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้อาจแสดงด้วยเส้นสี และสัญลักษณ์ต่างๆ

1.2 การแบ่งชนิดของแผนที่โดยทั่วไป

1.2.1 แผนที่แบบแนวราบ แสดงพื้นผิวโลกความสูงต่ำ ใช้แสดงตำแหน่ง ระยะทาง และเส้นทาง

1.2.2 แผนที่ภูมิประเทศ แสดงพื้นผิวโลกในทางราบ ไม่แสดงความสูงต่ำ ละเอียดกว่าใช้ประโยชน์ได้มากกว่าแผนที่แบบราบ

1.2.3 แผนที่ภาพถ่าย ทำขึ้นจากภาพถ่ายทางอากาศ มีความละเอียดและ ความถูกต้องมากกว่าแผนที่ชนิดอื่นมาก สามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ตามธรรมชาติ และสิ่ง queมนุษย์ สร้างขึ้นอย่างชัดเจน

1.3 สีที่ใช้ในแผนที่

สีดำ ใช้แทนรายละเอียดที่เกิดจากแรงงานมนุษย์ ยกเว้น ถนน

สีแดง ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นถนน

สีน้ำ เงิน ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นน้ำ หรือทางน้ำ เช่น ทะเลแม่น้ำ บึง ฯลฯ

สีเขียว ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นป่าไม้ และบริเวณที่ทำการเพาะปลูก

สีน้ำตาล ใช้แทนลักษณะทรวดทรงความสูง

1.4 คำอธิบายสัญลักษณ์เป็นจุด

	ที่ตั้งจังหวัด		โรงเรียน
	ที่ตั้งอำเภอ		ศาลเจ้าหรือศาลเทพารักษ์
	ที่ตั้งกิ่งอำเภอ		สำนัก
	วัดไม่มีโบสถ์		บ่อ สระ
	วัดมีโบสถ์		น้ำพุ
	ศาลาที่พัก		เจดีย์ พระปรางค์หรือสถูป
	โบสถ์มุสลิม		กระ โจนไฟ
	โบสถ์คริสต์ศาสนา		

1.5 คำอธิบายสัญลักษณ์เป็นเส้น

	พื้นถนนแข็ง กว้าง 4.8 ม. ขึ้นไป
	พื้นถนนอ่อน กว้าง 4.8 ม. ขึ้นไป
	พื้นถนนแข็ง กว้าง 2.4 ม. ถึง 4.8 ม.
	พื้นถนนอ่อน กว้าง 2.4 ม. ถึง 4.8 ม.
	พื้นถนนอ่อน กว้าง 4.8 ม. ใช้ได้ในฤดูแล้ง
	พื้นถนนอ่อน กว้าง 2.4 ม. ถึง 4.8 ม.
	ทางเกวียน กว้าง 1.5 ถึง 2.4 ม.
	ทางคนเดิน กว้างน้อยกว่า 1.5 ม.
	ทางรถไฟ ชนิดทางเดียวรางกว้างธรรมดา (1 ม.)
	ชนิดทางคู่
	เขตจังหวัด
	เขตอำเภอ

1.6 ระบบที่ใช้ในการหาที่ตั้งในแผนที่

ระบบที่ใช้ในการหาที่ตั้งของสิ่งต่างๆ ในแผนที่หลายระบบ แต่ที่แพร่หลายที่สุดคือ

1) ระบบพิกัดภูมิศาสตร์ (Geographic Coordinates) เป็นระบบที่กำหนดที่ตั้ง (Location) ของสิ่งต่างๆ ในแผนที่ด้วยค่าของละติจูด โดยมีเส้นศูนย์สูตรเป็นหลักในการกำหนดของเส้นละติจูดว่าสิ่งนั้นอยู่ห่างไป ทางเหนือหรือใต้ของเส้นศูนย์สูตร และเส้นเมริเดียนเริ่มแรก (Prime Meridian) เป็นหลักในการกำหนดเส้นลองจิจูด ว่าสิ่งนั้นอยู่ห่างไปทางตะวันออกหรือตะวันตกของเส้น เมริเดียนเริ่มแรกเท่าไร

2) ระบบพิกัดตาราง (Grid Coordinates) ระบบนี้เป็นระบบที่ กำหนดที่ตั้งของสิ่งต่างๆ ในแผนที่โดยอาศัยเส้นตรง 2 ชุด คือ

– เส้นตรงขนานกันในแนวตะวันออก – ตก

– เส้นตรงขนานกันในแนวเหนือ – ใต้

เส้นตรงทั้ง 2 ชุด จะตัดกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือเรียกว่า พิกัดกริด ซึ่งพิมพ์ ไว้บนแผนที่ พร้อมทั้งมีตัวเลขสีดำ แสดงกำกับ เส้นกริด แต่ละเส้น

1.7 ระยะทางในแผนที่ (Distance)

ระยะทางในแผนที่เป็นมาตราส่วนที่ย่อ ขนาดลงคืออัตราส่วนระหว่าง ระยะทางในแผนที่กับระยะทางในภูมิประเทศ มาตราส่วน (Scale) คืออัตราส่วนระหว่างระยะในแผนที่กับระยะใน ภูมิประเทศ เราสามารถคำนวณหรือวัดหาระยะทางได้โดยใช้สูตร มาตราส่วน = ระยะในแผนที่ / ระยะในภูมิประเทศ

เช่น 1 : 50,000 หมายความว่า 1 หน่วยของระยะในแผนที่เท่ากับ 50,000 หน่วย ของระยะในภูมิประเทศ (ต้องเป็นหน่วยเดียวกัน ตัวอย่าง : 1 เซนติเมตรในแผนที่ เท่ากับระยะทาง 500 เมตรในพื้นที่)

1.8 การระวางรักษาแผนที่

ส่วนมากแล้วแผนที่มักจะพิมพ์ด้วยกระดาษ จึงจำเป็นต้องมีการป้องกันไม่ให้แผนที่นั้นถูกน้ำโคลน และฉีกขาดได้ควรนำแผนที่เก็บไว้ในซองที่ ป้องกันน้ำ ได้เมื่อมีความจำเป็นต้องขีดเขียนเครื่องหมายลงไปในแผนที่ จงใช้ ดินสอเขียนด้วยเส้นเบาๆ สามารถลบออกได้ง่ายๆ โดยไม่มีรอยเปื้อนหรือเป็นรอยต่างเพื่อป้องกัน มิให้เกิดความสับสนในการใช้แผนที่ในภายหลังได้

2. เข็มทิศ

เข็มทิศเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการหาทิศเหนือ เข็มทิศที่นิยมใช้ในกิจการลูกเสือคือ เข็มทิศแบบซิลวาของสวีเดน เป็นเข็มทิศที่มีไมโครเมตรเตอร์ติดอยู่ด้วย

2.1 การใช้เข็มทิศซิลวา

2.1.1 เมื่อทราบค่ามุมอาซิมุท ต้องการรู้ว่าจะต้องเดินทางไปทางทิศใด สมมุติว่าบอก

ค่ามุมอาซิมุท 80 องศา

- 1) เอาเข็มทิศวางบนฝ่ามือ หรือปอกสมุดในแนวราบขนานกับพื้น
- 2) หมุนกรอบหน้าปัด (5) ของตลับเข็มทิศให้เลข 80 อยู่ตรงปลายลูกศรชี้ทิศทาง
- 3) จับฐานเข็มทิศหันไป จนแม่เหล็กสีแดงในตลับเข็มทิศชี้ตรงกับอักษร N บนกรอบหน้าปัด

4) ดูลูกศรชี้ทิศทางไปทางใดก็เดินไปตามทิศทางนั้น การเดินตามทิศทางที่ลูกศรชี้ขึ้นให้มองหาจุดเด่น เช่น ต้นไม้ ก้อนหิน บ้าน เสาร์ว เป็นหลักแล้วเดินตรงไปยังจุดนั้น

2.1.2 กรณีที่จะหาค่ามุมอาซิมุท จากจุดที่เรายืนอยู่ไปยังจุดที่เราเดินไป

- 1) วางเข็มทิศบนฝ่ามือหรือปอกสมุดในแนวราบ
- 2) หันลูกศรชี้ทิศทางไปยังจุดที่เราจะเดินไป
- 3) หมุนกรอบหน้าปัดเข็มทิศไปจนกว่าอักษร N บนกรอบหน้าปัดอยู่ตรงปลายเข็มแม่เหล็กสีแดงในตลับระวังอย่าให้ฐาน (ลูกศรชี้ทิศทาง) เคลื่อนที่
- 4) ตัวเลขบนกรอบหน้าปัดที่อยู่ตรงปลายลูกศรชี้ทิศทาง คือค่ามุมที่เราต้องการทราบ

2.2 การหาทิศโดยใช้เข็มทิศ

ทิศเหนือ เป็นเพียงทิศหนึ่งของทิศทั้งหลาย ปกติเรามักจะสมมุติทิศเหนือเป็นจุดเริ่มต้นก็เพื่อความสะดวกที่หน้าปัดเข็มทิศนอกจากจะมีเครื่องหมายแสดงทิศแล้ว ยังมีตัวเลขเพิ่มจำนวนไปตามเข็มนาฬิกา เริ่ม 0 ที่ทิศเหนือแล้วหมุนตามเข็มนาฬิกากลับไปทิศเหนือมีเลข 370 เป็นตัวเลขบอกองศา ฉะนั้นทิศตะวันออกจึงเป็น 90 องศา ทิศใต้ 180 องศา ตะวันตก 270 องศา เมื่อเราหาทิศได้ เราก็จะทราบทิศอื่นๆ ได้ โดยหันหน้าไปทางทิศเหนือ ข้างหลังคือทิศใต้ ขวามือคือทิศตะวันออก ซ้ายมือคือตะวันตก

2.3 การหาทิศโดยไม่ใช้เข็มทิศ

- 1) สังเกตดวงอาทิตย์ ในเวลากลางวันให้สังเกตดวงอาทิตย์ ขึ้น-ตก ตามฤดูกาล
- 2) สังเกตดวงจันทร์ ในเวลากลางคืนให้สังเกตดวงจันทร์ ด้านที่สว่างจะหันไปทางทิศตะวันตก ด้านเว้าแหว่งจะหันไปทางทิศตะวันตก
- 3) สังเกตลม ใช้หญ้าแห้งหรือฟู่โยนไปในอากาศ จะทราบว่าลมพัดมาจากทิศทางใด
- 4) สังเกตเงาวัตถุ เงาวัตถุที่พื้นต้นไม้จะชวยอดไปทางทิศตะวันออกเสมอ เราก็จะหาทิศอื่นได้
- 5) สังเกตต้นไม้ เมื่อดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าไปแล้ว ให้เอาแกำแนบต้นไม้ดูด้านที่อุ่นๆ จะเป็นทิศตะวันตก
- 6) สังเกตดาว ดาวเคราะห์เป็นดาวพเนจรขึ้นไม่ประจำที่จึงไม่นิยมสังเกตดาวในการหาทิศ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 19 เรื่อง การปฐมพยาบาล 1

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การปฐมพยาบาล คือ การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หรือการเจ็บป่วย เพื่อช่วยชีวิตผู้ป่วย ช่วยมิให้ทุพพลภาพ ลดความเจ็บปวดอย่างรุนแรง เพื่อให้ผู้ป่วยหายเป็นปกติเร็วขึ้น ซึ่งเป็นหน้าที่หนึ่งของลูกเสือที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกหลักการทั่วไปของการปฐมพยาบาลและปฏิบัติการปฐมพยาบาลได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกหลักการและปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลคนเป็นลมและข้อเท้าแพลงได้

2.2.2 บอกหลักการและปฏิบัติเกี่ยวกับการผายปอดได้

3. เนื้อหา

3.1 หลักการผายปอด

3.2 หลักการปฐมพยาบาลคนเป็นลมและข้อเท้าแพลง

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบความสะอาดของเล็บ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากที่ถูกลูกเสื่อดูภาพการปฐมพยาบาลคนเป็นลมแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพ ที่ลูกเสือเห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกหลักการการผายปอด และการปฐมพยาบาลคนเป็นลมและข้อเท้าแพลงได้

4.3.3 แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยรวมหมู่ลูกเสือ จัดฐานกิจกรรมเป็น ฐานได้แก่

1) ฐานที่ 1 การปฐมพยาบาลคนเป็นลมและข้อเท้าแพลง

2) ฐานที่ 2 การผายปอด

4.3.4 จัดลูกเสือเข้าเรียนตามฐาน พร้อมทั้งแจกใบงาน เรื่อง การปฐมพยาบาล 1 ดังนี้

1) ฐานที่ 1 ลูกเสือกู้ที่ 1

2) ฐานที่ 2 ลูกเสือกู้ที่ 2

- 4.3.5 ให้ลูกเสือเปลี่ยนฐานกิจกรรมเมื่อครบเวลาที่กำหนด และให้เข้าเรียนจนครบทั้ง 2 ฐาน
- 4.3.6 ลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียนมา
- 4.3.7 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด
- 4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ภาพการปฐมพยาบาลคนเป็นลม
- 6.2 ใบความรู้ เรื่อง การปฐมพยาบาลคนเป็นลมและข้อเท้าแพลง
- 6.3 ใบงาน เรื่อง การปฐมพยาบาล 1

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
- 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม
- 6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย
- 6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 20 เรื่อง การปฐมพยาบาล 2

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การปฐมพยาบาล คือ การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หรือการเจ็บป่วย เพื่อช่วยชีวิตผู้ป่วย ช่วยมิให้ทุพพลภาพ ลดความเจ็บปวดอย่างรุนแรง เพื่อให้ผู้ป่วย หายเป็นปกติเร็วขึ้น ซึ่งเป็นหน้าที่หนึ่งของลูกเสือที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกหลักการทั่วไปของการปฐมพยาบาลและปฏิบัติการปฐมพยาบาลได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกหลักการและปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อยได้

2.2.2 บอกหลักการและปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลบาดแผลได้

2.2.3 บอกข้อควรระวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลได้

3. เนื้อหา

3.1 หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย

3.2 หลักการปฐมพยาบาลบาดแผลแบบต่างๆ

3.3 ข้อควรระวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบความสะอาดของร่างกาย แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากที่ถูกลูกเสือดูภาพการปฐมพยาบาลคนถูกงูกัดแล้ว ผู้กำกับฯสนทนาซักถามเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพ ที่ลูกเสือเห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกหลักการปฐมพยาบาลคนที่ถูกสัตว์มีพิษกัด ต่อย ปฐมพยาบาลบาดแผลและข้อควรระวังในการปฐมพยาบาลได้

4.3.3 แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม โดยรวมหมู่ลูกเสือ จัดฐานกิจกรรมเป็น 3 ฐาน ได้แก่

1) ฐานที่ 1 การปฐมพยาบาลคนที่ถูกสัตว์มีพิษกัด ต่อย

2) ฐานที่ 2 การปฐมพยาบาลบาดแผลแบบต่างๆ

3) ฐานที่ 3 ข้อควรระวังในการปฐมพยาบาล

4.3.4 จัดลูกเสือเข้าเรียนตามฐาน พร้อมทั้งแจกใบงาน เรื่อง การปฐมพยาบาล 2 ดังนี้

1) ฐานที่ 1 ลูกเสือกลุ่มที่ 1

2) ฐานที่ 2 ลูกเสือกลุ่มที่ 2

3) ฐานที่ 3 ลูกเสือกลุ่มที่ 3

4.3.5 ให้ลูกเสือเปลี่ยนฐานกิจกรรมเมื่อครบเวลาที่กำหนด และให้เข้าเรียนจนครบทั้ง 3 ฐาน

4.3.6 ลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียนมา

4.3.7 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ภาพการปฐมพยาบาลคนถูกงูกัด

5.2 ใบความรู้ เรื่อง การปฐมพยาบาลบาดแผลแบบต่างๆ

5.3 ใบความรู้ เรื่อง การปฐมพยาบาลคนที่ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย

5.4 ใบงาน เรื่อง การปฐมพยาบาล 2

5.5 ใบความรู้ เรื่อง ข้อควรระวังในการปฐมพยาบาล

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 21 เรื่องการปฐมพยาบาล 3

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การปฐมพยาบาล คือ การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หรือการเจ็บป่วย เพื่อช่วยชีวิตผู้ป่วย ช่วยมิให้ทุพพลภาพ ลดความเจ็บปวดอย่างรุนแรง เพื่อให้ผู้ป่วยหายเป็น ปกติเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นหน้าที่หนึ่งของลูกเสือที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถบอกหลักการทั่วไปของการปฐมพยาบาล ปฏิบัติการปฐมพยาบาลได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกหลักการและปฏิบัติต่อคนแขนหัก หรือ ขากระดูกเคลื่อนได้

2.2.2 บอกหลักการและสาธิตการปฏิบัติต่อเลือดกำเดาออกได้

2.2.3 บอกหลักการและปฏิบัติต่อคนกินหรือถูกยาพิษได้

3. เนื้อหา

3.1 การปฏิบัติต่อคนแขนหัก หรือ ขากระดูกเคลื่อน

3.2 การปฏิบัติต่อคนที่เลือดกำเดาออก

3.3 การปฏิบัติต่อคนกินหรือถูกยาพิษ

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ แจงให้ลูกเสือทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม แล้วแบ่งกลุ่มลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม

4.3.2 ผู้กำกับฯ จัดแบ่งลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐานที่จัดไว้ โดยใช้การจัดกิจกรรมระบบฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1) การปฏิบัติต่อคนแขนหักหรือขากระดูกเคลื่อน

2) การปฏิบัติต่อคนที่เลือดกำเดาออก

3) การปฏิบัติต่อคนที่กินหรือถูกยาพิษ

4.3.3 ลูกเสือแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามฐานจนครบทั้ง 3 ฐานแล้วนำเสนอให้เพื่อนและผู้กำกับฯ ดู

4.3.4 ผู้กำกับฯ สรุปและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงาน

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ฝ้ายก๊อต ตะขอ

5.2 อุปกรณ์ที่ใช้ช่วยเหลือผู้ป่วย ฯลฯ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 22 เรื่อง การปฐมพยาบาล 4

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การปฐมพยาบาล คือ การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หรือการเจ็บป่วย เพื่อช่วยชีวิตผู้ป่วย ช่วยมิให้ทุพพลภาพ ลดความเจ็บปวดอย่างรุนแรง เพื่อให้ผู้ป่วยหายเป็น ปกติเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นหน้าที่หนึ่งของลูกเสือที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถบอกหลักการทั่วไปของการปฐมพยาบาล ปฏิบัติการปฐมพยาบาลได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

บอกหลักการและปฏิบัติการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้

3. เนื้อหา

3.1 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยผู้ช่วยเหลือสองคน

3.2 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยผู้ช่วยเหลือสามคน

3.3 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ผ้าห่ม

3.4 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้เปลหาม

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ แจกให้ลูกเสือทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม แล้วแบ่งกลุ่มลูกเสือออกเป็น 4 กลุ่ม

4.3.2 ผู้กำกับฯ จัดแบ่งลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐานที่จัดไว้ โดยใช้การจัดกิจกรรมระบบฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1) การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยผู้ช่วยเหลือสองคน

2) การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยผู้ช่วยเหลือสามคน

3) การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ผ้าห่ม

4) การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้เปลหาม

4.3.3 ลูกเสือแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามฐานจนครบทั้ง 4 ฐานแล้วนำเสนอให้เพื่อนและผู้กำกับฯ ดู

- 4.3.4 ผู้กำกับฯ สรุปและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงาน
- 4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง
- 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ผ้าห่ม
- 5.2 เปลสนาม
- 5.3 ไม้ง่าม

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
- 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม
- 6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย
- 6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน

เรื่อง การปฐมพยาบาล

การปฐมพยาบาล หมายถึง การให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บ ณ สถานที่เกิดเหตุ โดยใช้ อุปกรณ์เท่าที่จะหาได้ในขณะนั้น ก่อนที่ผู้บาดเจ็บจะได้รับการดูแลรักษาจากบุคลากรทางการแพทย์ หรือ ส่งต่อไปยังโรงพยาบาล การปฐมพยาบาลมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ

1. เพื่อช่วยชีวิต
2. เพื่อเป็นการลดความรุนแรงของการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วย
3. เพื่อทำให้บรรเทาความเจ็บปวดทรมาน และช่วยให้กลับสู่สภาพเดิมโดยเร็ว
4. เพื่อป้องกันความพิการที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลังการปฐมพยาบาลแบบต่างๆ

1. การใช้ผ้าสามเหลี่ยม (Triangular bandages)

การใช้ผ้าสามเหลี่ยม เมื่อมีบาดแผลต้องใช้ผ้าพันแผล ซึ่งขณะนั้นมีผ้าสามเหลี่ยม สามารถใช้ผ้าสามเหลี่ยมแทนผ้าพันแผลได้ โดยพับเก็บมุมให้เรียบร้อย และก่อนพันแผลต้องพับผ้าสามเหลี่ยมให้มีขนาดเหมาะสมกับบาดแผล และอวัยวะ

1.1 การคล้องแขน (Arm sling) ในกรณีที่มีกระดูกต้นแขนหัก หรือกระดูกปลายแขนหัก เมื่อตกแต่งบาดแผลและเข้าเฝือกชั่วคราวเรียบร้อยแล้ว จะคล้องด้วยผ้าสามเหลี่ยมตามลำดับดังนี้

1.1.1 วางผ้าสามเหลี่ยมให้มุมยอดของสามเหลี่ยมอยู่ใต้ข้อศอกข้างที่เจ็บ ให้ชายผ้าด้านพบพาดไปที่ไหล่อีกข้างหนึ่ง

1.1.2 จับชายผ้าด้านล่างตลบกลับขึ้นข้างบน ให้ชายผ้าพาดไปที่ไหล่ข้างเดียวกับแขนข้างที่เจ็บ

1.1.3 ผูกชายทั้งสองให้ปมอยู่ตรงร่องเหนือกระดูกไหปลาร้า

1.1.4 เก็บมุมสามเหลี่ยมโดยใช้เข็มกลัดติดให้เรียบร้อย

1.2 การพันมือ ใช้กรณีที่มีบาดแผลที่มือ ทำตามลำดับดังนี้

1.2.1 วางมือที่บาดเจ็บลงบนผ้าสามเหลี่ยม จับมุมยอดของผ้าสามเหลี่ยมลงมาด้านฐานจรดบริเวณข้อมือ

1.2.2 ห่อมือโดยจับชายผ้าทั้งด้านซ้ายและขวาไขว้กัน

1.2.3 ผูกเงื่อนพิรอดบริเวณข้อมือ

2. แผลงูพิษกัด

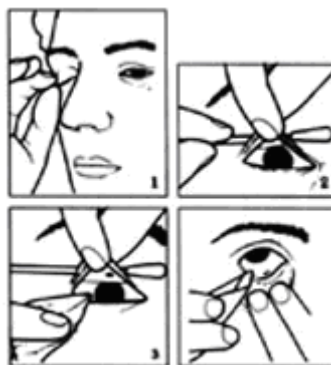
2.1 ดูรอยแผล ถ้าไม่มีพิษแผลจะเป็นรอยถลอก ให้ทำแผลแบบ แผลถลอกแล้วถ้าแผลไม่ลึกลาม หรือไม่มีอาการอื่น ไม่ต้องไปหาหมอ แผลจะหายเอง ถ้ามีพิษจะมีรอยเขียว 1 หรือ 2 จุด ให้รักษาตามข้อ 2.2 – 2.7

- 2.2 พูดยลบรอยยาให้กลืนหรือตกใจ ให้นอนนิ่งๆ ถ้าจำเป็นให้เคลื่อนไหวน้อยที่สุด
- 2.3 ห้ามให้ดื่มเหล้า ยาตองเหล้า หรือยาแก้ปวดประสาท
- 2.4 ห้ามใช้มีดกรีดปากแผล ห้ามบีบเค้นบริเวณแผล เพราะจะทำให้แผลซ้ำสกปรก และทำให้พิษกระจายเร็วขึ้น
- 2.5 ห้ามขันชะเนาะรัดแขนหรือขา เพราะจะเกิดอันตรายมากขึ้น
- 2.6 รีบพาไปหาหมอ, ถ้าเป็นไปได้ควรนำซากงูที่กัดไปด้วย
- 2.7 ถ้าหยุดหายใจ ให้ เป่าปากช่วยหายใจ

3. ผงเข้าตา

ห้ามขยี้ตา รีบล้างตาในน้ำสะอาด และกลอกตาไปมาหรือเทน้ำให้ไหลผ่านตาที่ถ่างหนังตาไว้ ถ้ายังไม่ออก ให้คนช่วยใช้ม้วนผ้าเช็ดหน้าที่สะอาดเช็ดผงออกถ้าไม่ออก ควรรีบไปหาหมอ

4. บาดแผล

4.1 แผลตื้นหรือแผลมีดบาด (เลือดออกไม่มาก)

- 4.1.1 บีบให้เลือดชะเอาสิ่งสกปรกออกมาบ้าง
- 4.1.2 ถ้ามีฝุ่นผงหรือสกปรก ต้องล้างออกด้วยน้ำสุกกับสบู่
- 4.1.3 ใส่ ทิงเจอร์ใส่แผลสด หรือ น้ำยาโพวิโดนไอโอดีน
- 4.1.4 พันรัดให้ขอบแผลติดกัน
- 4.1.5 ควรทำความสะอาดแผลและเปลี่ยนผ้าก๊อชวันละ 1 ครั้ง จนกว่าแผลจะหาย

5. ความดันต่ำ หน้ามืด เวียนศีรษะ

5.1 ถ้ามีอาการเจ็บหน้าอกรุนแรง ปวดท้องหรืออาเจียนรุนแรง ถ่ายอุจจาระดำ ใจหวิวใจสั่น ชีพจรเต้นเร็ว เหงื่อแตกท่วมตัว หรือลูกนั่งมีอาการเป็นลม ต้องไปหาหมอโดยเร็ว

5.2 ถ้าไม่มีอาการในข้อ 5.1 ให้ปฏิบัติดังนี้

5.2.1 ให้นอนลงสักครู่ แล้วลุกขึ้นใหม่โดยลุกช้าๆ อย่าลุกพรืดพราด เช่น ค่อยๆ ลุกจากท่านอนเป็นท่านั่ง แล้วนั่งพักสักครู่ ขยับและเกร็งขาหลายๆ ครั้ง แล้วค่อยๆ ลุกขึ้นยืน ยืนนิ่งอยู่สักครู่ แล้วจึงค่อยเดิน

5.2.2 ถ้ายังมีอาการให้กินยาหอม หรือกดจุด

5.3 ถ้าเป็นๆ หายๆ เรื้อรัง ควรไปหาหมอเพื่อตรวจหาสาเหตุถ้ามีอาการวิงเวียน เห็นบ้านหมุน ดูเรื่องวิงเวียน เห็นบ้านหมุน

การป้องกัน ให้ออกกำลังกายเพิ่มขึ้นทีละน้อย นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ และดื่มน้ำมากๆ

6. สุนัขกัด

6.1 ให้รีบทำแผลทันที โดยล้างแผลด้วยน้ำสะอาด ฟอกสบู่หลายๆ ครั้ง แล้วชะแผลด้วย แอลกอฮอล์ หรือ ทิงเจอร์ไส่แผลสด หรือ น้ำยาโพวโดนไอโอดีน

6.2 รีบพาไปหาหมอ เพื่อพิจารณาฉีดยาป้องกันบาดทะยัก ฉีดยาป้องกันโรคกลัวน้ำและใช้ ยาปฏิชีวนะ

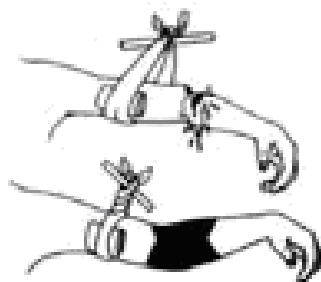
7. การห้ามเลือด

7.1 ถ้าบาดเจ็บเล็กน้อย กดปากแผลด้วยผ้าสะอาด แล้วพันให้แน่น

7.2 ถ้าบาดเจ็บใหญ่ เลือดออกพุ่ง ทำตามข้อ 1 แล้วเลือดยังไม่หยุด ใช้ผ้า เชือกหรือสายยางรัดเหนือแผล (ระหว่างบาดแผลกับหัวใจ) ให้แน่นพอที่เลือดหยุดไหลเท่านั้น โดยอวัยวะส่วนปลายไม่เขียวคล้ำ หรือถ้าเป็นเลือดพุ่งออกมาจากปลายหลอดเลือดที่ขาดอยู่ ให้ใช้ก้อนผ้าเล็กๆ กดลงตรงนั้นเลือดจะหยุดได้

7.3 ยกส่วนที่มีเลือดออกให้สูงไว้

8. เป็นลม

8.1 ถ้าเป็นลมหมดสติ และหยุดหายใจ หรือชัก หรือเป็นลมอัมพาต (ส่วนหนึ่งส่วนของ ร่างกายอ่อนแรงทันที) หรือเป็นลมแน่นอกหรือจุกอก จนหายใจไม่ออก หรือมีอาการรุนแรงอื่น ต้องไปหาหมอโดยเร็ว

8.2 ถ้าเป็นลมหน้ามืด อาจหมดสติจนไม่รู้สีกตัวได้โดยก่อนเป็นลมหน้ามืดอาจใจหวิวใจสั่น หรือเวียนศีรษะแล้วหมดแรงพับตัวลงกับพื้น (มักจะล้มฟาด)

- ให้นอนหงายลงกับพื้น (ศีรษะไม่หนุนหมอน) แขนขาเหยียด ใช้หมอนหรือสิ่งอื่นรองขา และเท้าให้สูงกว่าลำตัว

- คลายเสื้อผ้าให้หลวมออก เอาฟันปลอมและของในปากออก
- พัดโบกลมให้ถูกหน้าและลำตัว ห้ามคนมุงดู
- ให้ดมยาหอมหรือยาต้มอื่นๆ หรือกดจุด
- ใช้ผ้าชุบน้ำเย็นหรือน้ำอุ่นเช็ดหน้า และบีบนวดแขนขาถ้าไม่ดีขึ้นใน 30 นาที ให้ไปหาหมอ

การป้องกัน

- รักษาสุขภาพให้แข็งแรง เช่น กินอาหารและนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- หลีกเลี่ยงชนวนที่ทำให้เป็นลมหน้ามืด เช่น ที่แออัดอบอ้าว

8.3 ถ้าเป็นลมแน่นท้อง เรอลมบ่อยๆ ผายลมบ่อยๆ

- ดื่มน้ำร้อนๆ หรือน้ำขิง/ชา/กระชาย (อย่างใดอย่างหนึ่ง)
- กินยาลดกรด ยาขับลม

การป้องกัน

- อย่ากินอาหารจนอิ่มมาก และหลีกเลี่ยงอาหารที่เกิดลมง่าย เช่น นม ถั่ว อาหารที่ย่อยยาก อาหารค้างหรือเริ่มบูด เป็นต้น

- พุดหรือร้องเพลงให้น้อยลง
- จิบน้ำบ่อยๆ เพื่อไม่ให้กลืนลมโดยไม่รู้ตัว
- ผ่อนคลายความเครียดลง ดูเรื่องกังวล – เครียด

9. เลือดกำเดาไหล

9.1 ให้นั่งนิ่งๆ หายใจศีรษะไปด้านหลัง ฟิงชนักหรือผนัง หรือนอนหนุนไหล่ให้สูงแล้วหายใจศีรษะฟิงหมอน

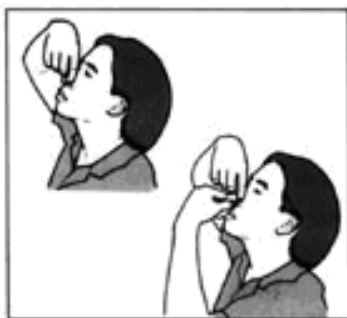
9.2 ปลอบใจให้สงบใจ ให้หายใจยาวๆ (ยืงตื้นตื้นตกใจ เลือดยิ่งออกมาก)

9.3 ใช้นิ้วมือบีบจมูกทั้ง 2 ข้างให้แน่น โดยให้หายใจทางปากแทนหรือใช้ผ้าสะอาดม้วนอุดรูจมูกข้างนั้น หรือ กดจุด

9.4 วางน้ำแข็งหรือผ้าเย็นบนสันจมูก หน้าผาก และใต้ขากรรไกร

9.5 ถ้าเลือดไม่หยุด รีบพาไปโรงพยาบาล

9.6 ถ้ามีเลือดกำเดาออกบ่อย ควรปรึกษาหมอ อาจเป็นความดันเลือดสูงหรือโรคอื่นๆ ได้

10. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

10.1 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยผู้ช่วยเหลือสองคน

10.1.1 วิธีที่ 1 อุ้มและยก เหมาะสำหรับผู้ป่วยรายในรายที่ไม่รู้สึกตัว แต่ไม่ควรใช้ในรายที่มีการบาดเจ็บของลำตัว หรือกระดูกหัก

ภาพการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีอุ้มและยก

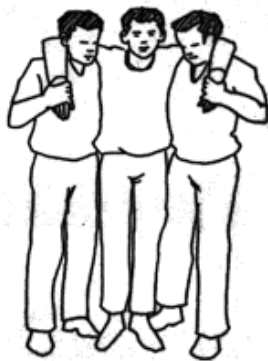
10.1.2 วิธีที่ 2 นั่งบนมือทั้งสองที่จับประสานกันเป็นแคร่ เหมาะสำหรับผู้ป่วยในรายที่ขาเจ็บแต่รู้สึกดีและสามารถใช้แขนทั้งสองข้างได้

วิธีเคลื่อนย้าย ผู้ช่วยเหลือทั้งสองคนใช้มือขวากำข้อมือซ้ายของตนเอง ขณะเดียวกันก็ใช้มือซ้ายกำมือขวาซึ่งกันและกันให้ผู้ป่วยใช้แขนทั้งสองยันตัวขึ้นนั่งบนมือทั้งสองที่จับประสานกันเป็นแคร่ แขนทั้งสองของผู้ป่วยโอบคอผู้ช่วยเหลือ จากนั้นวางผู้ป่วยบนเข่าเป็นจังหวะที่หนึ่งและอุ้มขึ้นเป็นจังหวะที่สอง แล้วจึงเดินไปพร้อมๆ กัน

ภาพการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีนั่งบนมือทั้งสองที่ประสานกันเป็นแคร่

10.1.3 วิธีที่ 3 การพยุงเดิน วิธีนี้ใช้ในรายที่ไม่มีบาดแผลรุนแรง หรือกระดูกหักและผู้บาดเจ็บยังรู้สึกตัวดี

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีพยุงเดิน

10.2 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยผู้ช่วยเหลือสามคน

10.2.1 วิธีที่ 1 อุ้มสามคนเรียง เหมาะสำหรับผู้ป่วยในรายที่ไม่รู้สึกตัว ต้องการอุ้มขึ้นวางบนเตียงหรืออุ้มผ่านทางแคบๆ

วิธีเคลื่อนย้าย ผู้ช่วยเหลือทั้งสามคนคุกเข่าเรียงกันในท่าคุกเข่าข้างเดียวทุกคนสอดมือเข้าใต้ตัวผู้ป่วย และอุ้มพยุงไว้ตามส่วนต่างๆ ของร่างกายดังนี้

คนที่ 1 สอดมือทั้งสองเข้าใต้ตัวผู้ป่วยตรงบริเวณคอและหลังส่วนบน

คนที่ 2 สอดมือทั้งสองเข้าใต้ตัวผู้ป่วยตรงบริเวณหลังส่วนล่างและก้น

คนที่ 3 สอดมือทั้งสองเข้าใต้ขา

ผู้ช่วยเหลือคนที่อ่อนแอที่สุดควรเป็นคนที่ 3 เพราะรับน้ำหนักน้อยที่สุดเมื่อจะยกผู้ป่วย ผู้ช่วยเหลือทั้งสามคน จะต้องทำงานพร้อมๆ กัน โดยให้คนใดคนหนึ่งเป็นออกคำสั่ง ชั้นแรก ยกผู้ป่วยพร้อมกันและวางบนเขา จากท่านี้เหมาะสำหรับจะยกผู้ป่วยขึ้นวางบนเปลฉุกเฉินหรือบนเตียง แต่ถ้าจะอุ้มเคลื่อนที่ที่ผู้ช่วยเหลือทั้งสามคน จะต้องประคองตัวผู้ป่วยในท่านอนตะแคง และอุ้มย่นเมื่อจะเดินจะก้าวเดินไปทางด้านข้างพร้อมๆ กัน และถ้าจะวาง ผู้ป่วยให้ทำเหมือนเดิมทุกประการ คือ คุกเข่าลงก่อนและค่อยๆ วางผู้ป่วยลง

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีอุ้มสามคนเรียง

10.2.2 วิธีที่ 2 การใช้คน 3 คน วิธีนี้ใช้ในรายที่ผู้บาดเจ็บนอนหงาย หรือ นอนคว่ำก็ได้ให้คางของผู้บาดเจ็บยกสูงเพื่อเปิดทางเดินหายใจ

- 1) ผู้ปฐมพยาบาล 2 คนคุกเข่าข้างลำตัวผู้บาดเจ็บข้างหนึ่ง อีกข้างหนึ่งผู้ปฐมพยาบาลอีก 1 คน คุกเข่าข้างลำตัวผู้บาดเจ็บ
- 2) ผู้ปฐมพยาบาลคนที่ 1 ประคองที่ศีรษะและไหล่ผู้บาดเจ็บ มืออีกข้างหนึ่งรองส่วนหลังผู้บาดเจ็บ
- 3) ผู้ปฐมพยาบาลคนที่ 2 อยู่ตรงข้ามคนที่ 1 ใช้แขนข้างหนึ่งรองหลังผู้บาดเจ็บเอามือไปจับมือคนที่ 1 อีกมือหนึ่งรองใต้สะโพกผู้บาดเจ็บ
- 4) ผู้ปฐมพยาบาลคนที่ 3 มือหนึ่งอยู่ใต้ต้นขาเหนือมือคนที่ 2 ที่รองใต้สะโพกแล้วเอามือไปจับกับมือคนที่ 2 ที่รองใต้สะโพกนั้น ส่วนมืออีกข้างหนึ่งรองที่ขาใต้เข่า
- 5) มือคนที่ 1 และคนที่ 2 ควรจับกันอยู่ระหว่างกึ่งกลางลำตัวส่วนบนของผู้บาดเจ็บ ผู้ปฐมพยาบาลจะต้องให้สัญญาณลุกขึ้นยืนพร้อมๆ กัน

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีใช้คน 3 คน

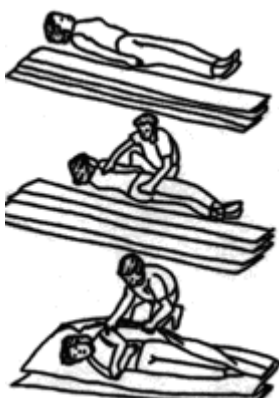
10.3 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ผ้าห่ม

10.3.1 ใช้กรณีที่ไม่มีเปลหาม แต่ไม่เหมาะกับผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณหลัง

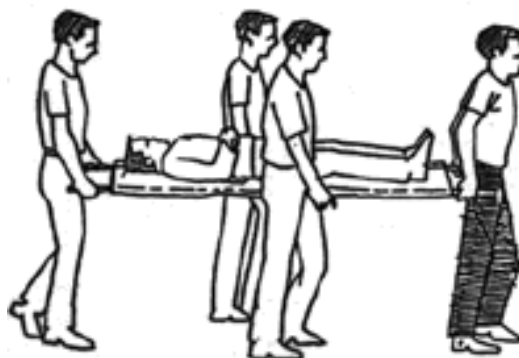
วิธีเคลื่อนย้าย พับผ้าห่มตามยาวทบกันเป็นชั้นๆ 2 – 3 ทบ โดยวิธีการพับผ้าห่มพับเช่นเดียวกับการพับกระดาษทำพัด วางผ้าห่มขนานชิดตัวผู้ป่วยทางด้านข้าง ผู้ช่วยเหลือคูกเข่าลงข้างตัวผู้ป่วยอีกข้างหนึ่ง จับผู้ป่วยตะแคงตัวเพื่อให้นอนบนผ้าห่ม แล้วดึงชายผ้าห่มทั้งสองข้างออก เสร็จแล้วจึงม้วนเข้าหากัน จากนั้นช่วยกันยกตัวผู้ป่วยขึ้น ผู้ช่วยเหลือคนหนึ่งต้องประคองศีรษะผู้ป่วย โดยเฉพาะผู้ป่วยที่สงสัยว่าได้รับบาดเจ็บที่คอหรือหลัง

10.3.2 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้เปลหาม เปลหรือแคร่มีประโยชน์ในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย อาจทำได้ง่ายโดยดัดแปลงวัสดุการใช้เปลหามจะสะดวกมากแต่ยุ่งยากบ้างขณะที่จะอุ้มผู้ป่วยวางบนเปล หรืออุ้มออกจากเปล

วิธีการเคลื่อนย้าย เริ่มต้นด้วยการอุ้มผู้ป่วยนอนราบบนเปล จากนั้นควรให้ผู้ช่วยเหลือคนหนึ่งเป็นคนออกคำสั่งให้ยกและหามเดิน เพื่อความพร้อมเพรียงและนุ่มนวล ถ้ามีผู้ช่วยเหลือสองคน คนหนึ่งหามทางด้านศีรษะ อีกคนหามทางด้านปลายเท้าและหันหน้าไปทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่าผู้ช่วยเหลือที่หามทางด้านปลายเท้าจะเดินนำหน้า หากมีผู้ช่วยเหลือ 4 คน ช่วยหาม อีก 2 คน จะช่วยหามทางด้านข้างของเปลและหันหน้าเดินไปทางเดียวกัน

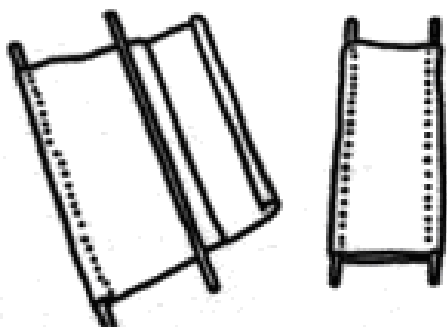
การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ผ้าห่ม

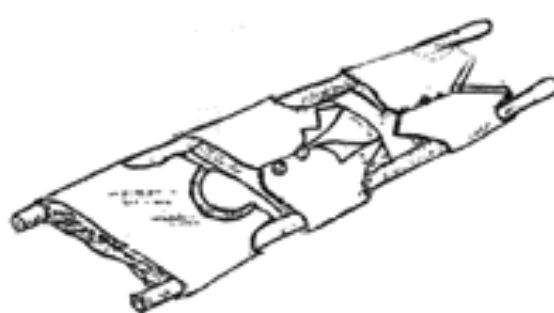
การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้เปลหาม

10.3.3 วัสดุที่นำมาดัดแปลงทำเปลหาม

- 1) บานประตูไม้
- 2) ผ้าห่มและไม้ยาวสองอัน วิธีทำเปลผ้าห่ม ปูผ้าห่มลงบนพื้นใช้ไม้ยาวสองอันยาวประมาณ 2.20 เมตร อันที่ 1 สอดในผ้าห่มที่ได้พับไว้แล้วอันที่ 2 วางบนผ้าห่ม โดยให้ห่างจากอันที่ 1 ประมาณ 60 ซม. จากนั้นพับชายผ้าห่มทับไม้อันที่ 2 และอันที่ 1 ตามลำดับ
- 3) เสื่อและไม้ยาว 2 อัน นำเสื่อที่มีขนาดใหญ่พอๆ กันมาสามตัว ตัดกระดุมให้เรียบร้อย ถ้าไม่แน่ใจว่ากระดุมจะแน่นพอให้ใช้เข็มกลัดซ่อนปลายช่วยด้วย แล้วสอดไม้สองอันเข้าไปในแขนเสื่อ

การใช้ผ้าห่มมาดัดแปลงทำเปลหามผู้ป่วย

การใช้เสื่อมาดัดแปลงทำเปลหาม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 23 เรื่อง ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ คือ หลักการปฏิบัติตนของลูกเสือในการปฏิบัติกิจกรรม บุกเบิก ผจญภัยและการเดินทางไกล เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดอันตรายหรือได้รับบาดเจ็บระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถบอกหลักการทั่วไปของความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

บอกหลักการและปฏิบัติตนตามหลักความปลอดภัยได้

3. เนื้อหา

3.1 หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิก

3.2 หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมผจญภัย

3.3 หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมเดินทางไกล

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ แจงให้ลูกเสือทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม แล้วแบ่งกลุ่มลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม

4.3.2 ผู้กำกับฯ จัดแบ่งลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐานที่จัดไว้ โดยใช้การจัดกิจกรรมระบบฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1) หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิก

2) หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมผจญภัย

3) หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมเดินทางไกล

4.3.3 ลูกเสือแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามฐานจนครบทั้ง 3 ฐานแล้วนำเสนอให้เพื่อนและผู้กำกับฯ ดู

4.3.4 ผู้กำกับฯ สรุปและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงาน

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 เอกสารประกอบบทเรียน

5.2 ภาพกิจกรรมบุกเบิก ผจญภัยและการเดินทางไกล

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน

เรื่อง ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ

การฝึกอบรมลูกเสือให้มีความปลอดภัย เพื่อให้สามารถป้องกันตนเอง และผู้อื่นให้พ้นจากอันตรายหรือเสียชีวิต

การให้คำแนะนำในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อประโยชน์และความปลอดภัย สิ่งเหล่านี้เป็นข้อบังคับซึ่งเราฝึกหัดตัวเองเพื่อว่าคนๆ หนึ่ง จะสามารถอยู่ร่วมกับอีกคน หนึ่งได้อย่างสนิทสนม กฎหมายของบ้านเมืองและเรื่องอื่นๆ แม้จะไม่มีกฎหมายคุ้มครองก็ตาม กองลูกเสือไม่ควรดูดาใจใส่ในเรื่องนี้

วัยของเด็กลูกเสือ เป็นวัยของการพัฒนา เด็กจะมีความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติ และกระหายที่จะได้ผลจลยัย สิ่งเหล่านี้อาจทำให้พวกเขาอันตรายได้ง่าย ผู้กำกับลูกเสือจึงควรตระหนักถึงความจำเป็นในการฝึกอบรมลูกเสือให้มีความปลอดภัยอันเกี่ยวกับอันตรายต่างๆ เหล่านี้

เครื่องหมายดาวดวงที่ 1

คำว่า “กันดีกว่าแก้” เริ่มแรกทีเดียวช่วยให้ลูกเสือให้รู้ถึงสาเหตุต่างๆ อันอาจเกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ ในบ้านอันตรายทั่วไปในบ้าน ได้แก่อันตรายอันเกิดจาก มีดและใบมีดโกน ไฟ ยา ดอกไม้เพลิงของเหลว ร้อน การตกจากที่สูง ไฟฟ้า กระบอกฉีดน้ำยาแบบต่างๆ แก๊ส แก้วแตก

ความปลอดภัยในบ้าน

กำหนดเส้นทางความปลอดภัยจากบ้านไปยังกองอำนวยการของท่าน กำหนดให้ลูกเสือผ่านไป ตามทางนั้น โดยไม่ให้พูดกันเลย และหลังจากนั้นให้ลูกเสือแต่ละหมู่เขียนรายการสิ่งผิดปกติที่ได้พบเห็น เท่าที่จำได้ เป็นต้นว่า ของเล่นที่วางทิ้งไว้บนพื้น ขวดใส่ยาแอสไพรินเปิดฝาว่างไว้บนโต๊ะ เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ สายไฟขาดลู่ ไม้ขีดไฟวางไว้ในที่ๆ เด็กเล็กหยิบได้ ผ้าซีริว และอื่นๆ ฯลฯ

กิจกรรมดังกล่าวสามารถวางแผนให้ลูกเสือปฏิบัติได้ ในที่ประชุมนายหมู่ เด็กลูกเสือจะรู้สึก สนุกสนาน ถ้าได้มีส่วนร่วมในเรื่อง “ลับ” เช่นนี้กับท่าน และจะช่วยท่านกำหนดหรือวางเส้นทางสะกดรอย ในเวลาที่มีการประชุมอบรมกองลูกเสือ

การป้องกันอัคคีภัย

ไฟติดได้ถ้ามีอากาศ สาธิตให้เห็นด้วยการวางกรอบแก้วลงบนเทียนไขที่ไฟกำลังลุกอยู่ จะเห็นว่า เปลวไฟจะมอดลงอย่างรวดเร็ว ขณะที่ออกซิเจนถูกใช้หมดไป ด้วยวิธีการอย่างเดียวกัน ถ้าเกิดไฟลุกขึ้นใน บ้านให้ปิดประตูหน้าต่างให้หมด จะช่วยป้องกันการลุกลามของไฟได้

ถ้าไฟติดเสื้อผ้า จะดับไฟได้ด้วยการคลุมตัวด้วยผ้าใบหรือผ้าหนาๆ หรือเสื้อคลุม แล้วกลิ้งม้วนตัว บนพื้น เพื่อดันอากาศออกไป ไฟก็จะดับ

สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ

- การข้ามถนน ท่านและลูกเสือของท่านทุกคนรู้และได้ใช้กฎจราจรหรือไม่
 1. แรกทีเดียวมองหาที่ๆ ปลอดภัยที่สุดที่จะข้ามแล้วหยุด
 2. ยืนบนทางเท้าใกล้ขอบถนน
 3. มองการจราจรทั่วไปรอบๆ และฟัง
 4. ถ้ารถกำลังแล่นมา ปลอ่ยให้ผ่านไป
 5. เมื่อไม่มีรถแล่นมาใกล้ ให้เดินตรงข้ามถนน
 6. ขณะข้ามให้ตาดู และหูฟังเสียงรถตลอดเวลาด้วย
- การเล่นไล่จับและการเตร็ดเตร่บนถนน เมื่อเลิกจากประชุมกองลูกเสือแล้ว ผู้กำกับควรเล่านิทานในทำนองตลกตลกก่อนที่เด็กจะกลับบ้าน ซึ่งอาจช่วยลดอุบัติเหตุถึงตายจากการ “วิ่งพรวดพราดข้ามถนน” ได้
- การใช้ทางม้าลาย สำรวจจำนวนและตำแหน่งทางข้ามของคนเดินเท้าในบริเวณใกล้ๆ สำนักงานและอธิบายได้ว่าเหตุใดเขาจึงกำหนดไว้ตรงนั้น กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วของรถกับระยะหยุดคำนวณระยะ 10.3 และ 60 เมตรต่อชั่วโมง ซึ่งจะช่วยให้ลูกเสือเข้าใจประโยชน์ในการใช้ทางม้าลายของลูกเสือ เป็นต้นว่าระยะหยุดของรถยนต์ซึ่งแล่นมาด้วยความเร็ว 30 ไมล์ต่อชั่วโมง ต้องใช้ระยะทางเท่าใดเช่นเดียวกัน หน้าร้านขายส่งหนังสือพิมพ์หรือประตูโรงเรียน ต้องกะระยะทางไว้เท่าใดอย่าคิดว่ารถจะหยุดทัน ถ้าท่านข้ามถนนตัดหน้ารถในระยะกระชั้นชิด
- ไฟสัญญาณจราจร ไฟสัญญาณจราจรเปลี่ยนแต่ละครั้ง มีลำดับก่อนหลังอย่างไร หลังจากไฟเหลืองแล้วเป็นสีอะไร ถ้ามีผู้ตอบว่า “ไฟเขียว” ถ้ามีท่านควรรีบพากันไปสังเกตไฟสัญญาณ ทำไมเขาจึงเปิดไฟแดงในเวลาเดียวกันกับไฟเหลือง
- ระบบการใช้ถนน กำหนดระบบการใช้ถนนขึ้นในกองลูกเสือของท่าน วาดรูป อาจเป็นรถยนต์ รถเข็น ของเด็กเล่น และอื่นๆ บนกระดานการ์ด ให้ลูกเสือเลือกหยิบมาหนึ่งชิ้น ใครได้อะไรก็สมมติตัวเองเป็นอย่างนั้น เล่นบนถนนที่กำหนดขึ้นอาจเป็นลูกเสือไปกับเด็กเล็ก หรืออาจถูกให้เป็นนักขี่จักรยานก็ได้
- ผู้กำกับลูกเสือคอยสังเกต เพื่ออภิปรายถึงจุดที่ผิดพลาดต่างๆ แล้วให้ทดลองใหม่อีกครั้ง โดยยึดมาตรฐานความปลอดภัยบนท้องถนนเป็นหลัก
- การสำรวจถนน การทายหมายเลขรถ เป็นงานอดิเรกที่โปรดปรานของเด็กๆ นำหนังสือคู่มือจราจรไป ในการประชุมกองลูกเสือด้วย และขอให้ลูกเสือออกไปสังเกตหมายเลขรถสัก 20 คัน แล้วจึงกลับมารายงานที่กองลูกเสือของตน ตรวจสอบดูว่ารถเหล่านั้นแล่นมาจากเมืองใดบ้าง ทำเครื่องหมายเมืองนั้นบนแผนที่ เพื่อตัดสินใจว่ารถคันใดเดินทางมาไกลที่สุด ที่รถคันนั้นขึ้นทะเบียน
- นับจำนวนรถที่แล่นผ่านหน้าภายในเวลา 15 นาที และบันทึกลงว่า มีคนขับที่มีได้รัดเข็มขัดนิรภัย นับจำนวนรถที่แล่นผ่านซึ่งมีเด็กติดมาด้วย และในจำนวนนั้นมีรถเด็กนั่งอยู่ในที่ที่แนะนำไว้สำหรับเด็ก คือเบาะหลัง

ความปลอดภัยทางน้ำ

อัตราเฉลี่ยประชาชนประมาณ 20 คน ในประเทศอังกฤษ จมน้ำตายทุกอาทิตย์ จำนวนนี้ 7 คน เป็นเด็ก ซึ่งส่วนมากได้แก่เด็กชาย 3 ใน 4 ของอุบัติเหตุทางน้ำเกิดขึ้น หนอง คลอง บึง มิใช่ว่าทั้งหมดจะ จมน้ำตายในแหล่งน้ำใหญ่ประเภททะเลสาบเท่านั้น ของคำตอบสำหรับปัญหาความปลอดภัยทางน้ำก็คือ ให้การศึกษาแก่เยาวชน

1. สอนให้รู้เกี่ยวกับเรื่องน้ำ สระ ลำธาร บ่อ แม้แต่ที่อาบน้ำ ล้วนแต่เป็นสำหรับเด็กเล็กได้
2. เน้นกฎความปลอดภัยทางน้ำ

ก. เรียนว่ายน้ำและฝึกหัดกีฬาทางน้ำอื่นๆ จนชำนาญ เมื่อว่ายน้ำเป็นและหลีกเลี่ยง อย่าเสี่ยงอันตราย หรือกระทำการใดๆ เกินขีดความสามารถของตัว

ข. ว่ายน้ำไปกับลูกเรืออื่นๆ เมื่อมีผู้ใหญ่ควบคุมเท่านั้น

ค. รู้วิธีใช้เครื่องช่วยในการหายใจ

ง. ไม่ว่ายน้ำไกลกว่าระยะหยั่งถึง

จ. รู้สัญญาณอันตรายและปฏิบัติตามเมื่อสัญญาณนั้นปรากฏขึ้น

ฉ. ขึ้นจากน้ำก่อนที่จะเหนื่อยเกินไป

ช. ว่ายน้ำในแนวเดียวกับฝั่ง อย่าว่ายน้ำในบริเวณซึ่งฝั่งเป็นหน้าผาสูงชัน กระแสน้ำไหลแรง

ซ. ภายหลังรับประทานอาหารเช้า ควรพัก 1 ชั่วโมงก่อนว่ายน้ำ

ณ. ที่นอนลม และลูกบอล อาจถูกคลื่นซัดออกไปไกลยังที่ที่น้ำลึก และไม่ปลอดภัย จึงไม่ควรเล่นในทะเล ทะเลสาบ หรือบ่อน้ำ

ฎ. อย่าสวมรองเท้ายางเมื่ออยู่ใกล้น้ำ

ฏ. อย่าแกล้งทำเป็นจมน้ำเพื่อความสนุกสนาน ท่านอาจทำให้ชีวิตคนอื่นต้องเสียไป

ฐ. รู้จักสถานีนามัยที่ใกล้ที่สุด

ฑ. อย่ากระโดดน้ำจนกว่าท่านจะแน่ใจว่า น้ำลึกพอและไม่มีก้อนหินหรือสิ่งกีดขวางใดๆ ซ่อนอยู่ใต้น้ำ

- จัดแข่งขันเขียนภาพโปสเตอร์ “ความปลอดภัยทางน้ำ”

ก่อนถึงวันหยุดในฤดูร้อน เป็นเวลาที่เด็กๆ กระหายที่จะได้ว่ายน้ำ จึงควรแสดงภาพเหล่านี้ในสำนักงานสัก 2 – 3 สัปดาห์ เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ

- การสาธิต ปั่นแบบรูปคนด้วยปูนขาว หรือวัตถุหลอมเหลวอื่นๆ ปรับให้พอดีเพื่อว่าหุ่นจะลอยน้ำในชามอ่างได้ ต่อไปเพิ่มปูนขาวลงบนหุ่นอีกก้อนหนึ่ง สมมติว่าชายคนนี้จะเพิ่งรับประทานอาหารเช้าเสร็จ น้ำหนักที่เพิ่มขึ้นทำให้เสียดุล หุ่นนั้นจะจมลง ชี้ให้เด็กๆ เห็นว่าการว่ายน้ำทันทีหลังจากรับประทานอาหารเป็นสิ่งไม่ควรทำ

- การขอความช่วยเหลือ “ลูกเรือคนหนึ่งกำลังว่ายน้ำอยู่ในสระว่ายน้ำสาธารณะ เมื่อเขาสังเกตเห็นเด็กชายคนหนึ่งจมลงไปในสระ เขาก็นำเด็กคนนั้นขึ้นมายังผิวน้ำและพยุงขึ้นไว้บนขอบสระ

แล้วร้องขอความช่วยเหลือ ผู้มาช่วยจะเริ่มทำการผายปอดแบบปากต่อปาก ผู้ช่วยบอกให้ลูกเสือรีบเรียกรถพยาบาล ไม่นานรถพยาบาลก็มาถึง แสดงว่าลูกเสือใช้เวลาในการโทรศัพท์น้อยมาก เด็กชายรอดชีวิตขอบคุณต่อความห่วงใยในการทำงานและความคิดริเริ่มที่ลูกเสือได้แสดงออกมา”

การป้องกันอัคคีภัย

วิชาหนึ่งในหลักสูตรของลูกเสือดาวดวงที่ 2 ไม่เพียงแต่ให้รู้วิธีก่อกองไฟเท่านั้น แต่ให้สามารถดับไฟได้ด้วย

- เกม ไฟ ไฟ

ให้คนหนึ่งเป็น “ไฟ” วิ่งไล่เด็กคนอื่น ๆ ถ้าไปแตะคนใดได้ หมายความว่าคนนั้นถูกจุดไฟ และกลายเป็นไฟ สามารถ “เผาไหม้” คนอื่นได้ ลูกเสืออีกหมู่หนึ่งถูกเลือกให้เป็นนักดับเพลิง ยืนเข้าแถวมีอาวุธพร้อม คือลูกบอลหรือถุงถั่ว (หรือปืนฉีดน้ำ) ถ้ากลุ่มนักดับเพลิงคนใดแตะผู้ซึ่งเป็น “ไฟ” ได้ คนนั้นก็ต่อมารวมกลุ่มเป็นนักดับเพลิงเดินตามทาง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 24 เรื่อง นักสะสม 1

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การสะสมสิ่งของชนิดใดชนิดหนึ่ง เป็นการฝึกหัดให้ลูกเสือใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นคนที่มี
ความประณีต มีระเบียบในตนเอง สิ่งของที่จะนำมาสะสม อาทิเช่น ดวงตราไปรษณียากร หน้าไม้ขีดไฟ
เงินตรา เปลือกหอย แมลง แร่ธาตุและวัตถุมงคล ฯลฯ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถสะสมสิ่งของชนิดใดชนิดหนึ่งและจัดให้ถูกต้องตามระบบเป็นระยะเวลาอย่าง
น้อย 6 เดือนได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกวิวัฒนาการของแสตมป์ได้

2.2.2 บอกรูปแบบการสะสมแสตมป์ต่าง ๆ ได้

2.2.3 บอกคำศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับแสตมป์ได้

3. เนื้อหา

3.1 วิวัฒนาการของแสตมป์

3.2 รูปแบบการสะสมแสตมป์แบบต่างๆ

3.3 คำศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับแสตมป์

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจเครื่องแต่งกาย แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 กำกับลูกเสือ ชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งแบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้
วิธีการรวมหมู่ลูกเสือ

4.3.2 จัดฐานกิจกรรม เป็น 3 ฐาน ดังนี้

1) ฐานที่ 1 วิวัฒนาการของแสตมป์

2) ฐานที่ 2 รูปแบบการสะสมแสตมป์แบบต่างๆ

3) ฐานที่ 3 คำศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับแสตมป์

4.3.3 ผู้กำกับลูกเสือแจกใบงาน เรื่อง นักสะสมแสตมป์ 1 พร้อมทั้งจัดลูกเสือเข้าประจำฐาน และให้สัญญาณเริ่มปฏิบัติกิจกรรม

4.3.4 เมื่อลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมจนครบทั้ง 3 ฐาน แล้วให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลงาน ด้วยวิธีการรายงานปากเปล่า

4.3.5 ผู้กำกับฯ และลูกเสือช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง แล้วให้ลูกเสือบันทึกไว้เป็นของตนเอง

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผนภูมิวิวัฒนาการของแสตมป์

5.2 แผ่นภาพรูปแบบการสะสมแสตมป์รูปแบบต่างๆ

5.3 บัตรคำศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับแสตมป์

5.4 ใบงาน เรื่อง นักสะสมแสตมป์ 1

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 25 เรื่อง นักสะสม 2

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การสะสมสิ่งของชนิดใดชนิดหนึ่ง เป็นการฝึกหัดให้ลูกเสือใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นคนที่มี
ความประณีต มีระเบียบในตนเอง สิ่งของที่จะนำมาสะสม อาทิเช่น ดวงตราไปรษณียากร หน้าไม้ขีดไฟ
เงินตรา เปลือกหอย แมลง แร่ธาตุและวัตถุมงคล ฯลฯ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถสะสมสิ่งของชนิดใดชนิดหนึ่งและจัดให้ถูกต้องตามระบบที่ตนเองสนใจได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

บอกรูปแบบการสะสมของที่ตนเองสนใจได้

3. เนื้อหา

การสะสมสิ่งของชนิดใดชนิดหนึ่ง เป็นการฝึกหัดให้ลูกเสือใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นคนที่มี
ความประณีต มีระเบียบในตนเอง

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 กำกับลูกเสือ ชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งให้ลูกเสือปรึกษาเรื่องงานสะสมที่
ตนเองสนใจ แล้วให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลงานด้วยวิธีการรายงานปากเปล่า

4.3.2 ผู้กำกับฯ และลูกเสือช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง แล้วให้ลูกเสือบันทึกไว้เป็นของ
ตนเอง

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

5.1 เอกสารประกอบบทเรียน

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
- 6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม
- 6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย
- 6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน

เรื่อง นักสะสม

1. นิยามการสะสม

ถ้าการสะสมเป็นการบริโภคนั้นก็คือประเภทของการบริโภคที่พิเศษกว่าแบบอื่น ในทางภาษากการบริโภคหมายถึงการใช้ให้หมดไป การตะกลาม หรือการล้างผลาญ แต่ในทางกลับกัน การสะสมก็เกี่ยวกับการเก็บ (keeping) รักษา (preserving) และสะสม (accumulating) หรือแม้แต่การสะสมประสบการณ์ที่จับต้องไม่ได้(เช่น คอลเล็กชันรายชื่อประเทศที่เคยไปเที่ยวมาแล้ว, การดูนก หรือจำนวนการเปลี่ยนคู่นอน) มีความรู้สึกของการเก็บไว้ในความทรงจำเข้ามาเกี่ยว สำหรับบางคนมีอาหารอาจหมายถึงการได้กินดื่ม ในขณะที่อีกคนมีอาหารเป็นประสบการณ์ในเชิงสังคมและรสชาติที่ทำให้เจริญอาหารและติดอยู่ในความทรงจำ ยกตัวอย่างการสะสมไวน์ ไวน์เป็นทั้งของสะสมและการบริโภคด้วย ช่องว่างในตู้ไวน์อาจหมายถึงตัวแทนของวาระสำคัญ, อาหาร และการสังสรรค์กับคนรู้ใจ ดังนั้น คอลเล็กชันอาจจะเป็นลำดับเหตุการณ์ต่อเนื่อง ไม่ใช่เพียงวัตถุที่อยู่ในความครอบครองในปัจจุบัน แต่อาจเป็นสิ่งที่เคยอยู่ในการครอบครองด้วยก็ได้เมื่อมีการสะสมสินค้าอุปโภคบริโภค เราต่างแยกการสะสมให้โดดเด่นออกจากการสะสมประเภทอื่นและกิจกรรมการบริโภคแบบอื่น ในที่นี้การสะสมจึงหมายถึง “กระบวนการการได้มาและการครอบครองของวัตถุที่เต็มไปด้วยความกระตือรือร้น, การเลือกสรร และความหลงใหล ที่เคลื่อนย้ายวัตถุออกจากประโยชน์การใช้สอยเดิม และวัตถุนั้นถูกรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุดของวัตถุหรือประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกัน”นิยามนี้แยกการสะสมออกจากการบริโภคธรรมดาทั่วไป ขึ้นกับนักสะสมที่เคลื่อนย้ายวัตถุออกจากการใช้งานเดิมและวางพวกมันอยู่ในชุดที่ตัวเองนิยามไว้ ในขณะที่บางคอลเล็กชันเป็นวัตถุที่มีประโยชน์ใช้สอยเช่น ที่ใส่เกลือกับพริกไทย แต่เมื่อของสิ่งนี้เข้าไปสู่คอลเล็กชัน มันก็ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นเครื่องปรุงรสอีกต่อไป การนิยามยังแยกการสะสมจากการรวบรวมหรือการกองระเกะระกะ แต่คอลเล็กชันต้องถูก “เลือก” อย่างน้อยอยู่บนฐานของขอบเขตชุดของวัตถุที่จะสร้างขึ้นเป็นคอลเล็กชัน และการสะสมก็ต่างจากโกดัง (stock) ตรงที่จะไม่เก็บของที่ซ้ำกัน ตั้งอยู่บนกฎที่ว่าไม่เก็บของซ้ำกันสองชิ้น (no two alike) จากนิยามข้างต้นคงจะช่วยให้แยกแยะได้ว่าของธรรมดาในบ้าน เช่น แผ่นเสียง หนังสือ หรือภาพถ่าย จะถือว่าเป็นการสะสมหรือไม่ ถ้าของเหล่านี้ถูกหยิบฟังได้อย่างเสรี ถูกหยิบมาอ่านหรือภาพถ่ายที่เก็บไว้เป็นที่ระลึกเตือนความทรงจำ การใช้งานอย่างธรรมดานี้ไม่นับว่ามันคือส่วนหนึ่งของการสะสม แต่ถ้ามันถูกให้คำว่ามีค่าการเก็บเป็นหมวดหมู่โดยไม่ว่าเป็นเกณฑ์ทางด้านความงามหรือวิทยาศาสตร์ นั้นแหละถึงจะเรียกว่าเป็นการสะสม (Collecting) นิยามของการสะสมที่จะใช้ในที่นี้อีกประการหนึ่งคือ การแยกออกจากกันระหว่างนักสะสมที่กระตือรือร้นในการแสวงหาวัตถุ กับภัณฑารักษ์ที่ไม่ได้ดิ้นรนในการหาของ ภัณฑารักษ์อาจจะเป็นนักสะสมที่เสาะแสวงหาวัตถุสำหรับคอลเล็กชันหนึ่ง แต่เมื่อการค้นหาสิ้นสุดลง การสะสมก็หยุดลงด้วย ในทำนองเดียวกัน ผู้รับมรดกบางคนหรือคนที่ซื้อคอลเล็กชันเข้ามาโดยปราศจากการหามาเพิ่ม หรือแทนที่วัตถุชิ้นหนึ่งด้วยวัตถุอีกชิ้น ก็เป็นได้เพียงภัณฑารักษ์ ไม่ใช่ นักสะสม แต่นิยามนี้ยังชี้ให้เห็นอีกว่า คอลเล็กชันยังคงเป็นคอลเล็กชันต่อไปแม้ นักสะสมสิ้นสุดการ

เป็นเจ้าของมันแล้ว トラบไคที่วัตถุนั้นยังคงถูกแสวงหาอย่างเลือกสรร เพื่อที่จะถูกสร้างให้เป็นส่วนหนึ่งของชุดวัตถุที่ไม่เหมือนกัน คอลเล็กชันจึงสามารถอยู่ทนกว่านักสะสม กล่าวได้ว่าการดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องของคอลเล็กชัน เป็นสัญลักษณ์ของวัตถุซึ่งไม่มีวันตาย ถือเป้าหมายสูงสุดของนักสะสมหลายคน

2. การสะสมดวงตราไปรษณียากร หรือแสตมป์ (Stamp)

นอกจากการสะสมดวงตราไปรษณียากรแล้ว ยังมีผู้นิยมสะสมรอยประทับบนแสตมป์ไปรษณียบัตร ตลอดจนจดหมายอากาศรุ่นต่างๆ ดังนั้น นอกจากการสะสมแสตมป์ให้ครบชุด เราอาจจะสะสม และศึกษาตราไปรษณียากรในรูปแบบต่างๆ ได้หลายรูปแบบ เช่น

2.1 สะสมแบบศึกษาเชิงประวัติไปรษณีย์ (postal history)

เป็นการสะสมเฉพาะแสตมป์ที่ใช้แล้วเท่านั้น แสตมป์ที่นิยมสะสมนี้จะเป็นแสตมป์ ที่มีตราประทับที่สำคัญ บ่งบอกถึงความเป็นมาในอดีต เป็นแสตมป์เดี่ยว หรือผนึกอยู่บนซองก็ได้ เช่น ตราประทับ KEDAH - ไทรบุรี ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารัฐไทรบุรีเคยอยู่ในการปกครอง ของไทย และของผนึกแสตมป์ สเตรตส์เซตเทิลเมนต์ส์ประทับ "B" แสดงให้เห็นว่าในอดีต เราเคยขอยืมแสตมป์จากสเตรตส์เซตเทิลเมนต์ส์ มาใช้ในการส่งจดหมายออกไปยังต่างประเทศ เป็นต้น

การสะสมแสตมป์แบบศึกษาเชิงประวัติไปรษณีย์

2.2 สะสมเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (Thematic)

เป็นการสะสมเพื่อศึกษาถึงความเป็นมา ของการไปรษณีย์ของประเทศใดประเทศหนึ่ง แล้วผนึกบนซอง ไปรษณียบัตร และจดหมายอากาศในชุดหรือเรื่องเดียวกัน เช่น ชุดภาพ นก ปลา ผีเสื้อ สัตว์ป่า รถ เรือ รถไฟ ดอกไม้ ผลไม้ การกีฬา ธงชาติ ลูกเสือ สัปดาห์สากล แห่งการเขียนจดหมาย บุคคลสำคัญ ศิลปวัตถุโบราณ และจิตรกรรม เป็นต้น

การสะสมแสตมป์เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2.3 สะสมเชิงตำนานไปรษณีย์ (Traditional, classics)

เป็นการสะสมเพื่อศึกษาถึงความเป็นมาของการไปรษณีย์ของประเทศใดประเทศหนึ่ง โดยเฉพาะอาจจะสะสมตั้งแต่เริ่มมีการส่งจดหมายเข้า – ออกจากประเทศ มาจนถึงสมัยใด สมัยหนึ่ง เพื่อศึกษาวิวัฒนาการการไปรษณีย์ของประเทศนั้นๆ มาเป็นลำดับ ตามหลัก สากลถือว่า การสะสมแสตมป์ในช่วงก่อน พ.ศ. 2418 นั้นเป็นการสะสมเชิงตำนาน ไปรษณีย์ที่แท้จริง แต่ก็อนุโลมใช้กับการสะสมแสตมป์ที่หายากที่ใช้หลังจากช่วงนั้นได้ โดยปกติ การสะสมในเชิงตำนานไปรษณีย์นี้ นิยมสะสมแสตมป์ที่ออกตั้งแต่ระยะแรกของการไปรษณีย์ในแต่ละประเทศ เรื่อยลงมาถึงระยะใดระยะหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ในการศึกษาความเป็นมาของการไปรษณีย์ไทย ก็สะสมสิ่งที่ใช้แทนแสตมป์ ในสมัยก่อนการใช้แสตมป์ ที่แท้จริง มาจนถึงระยะที่ขอยืมแสตมป์จากประเทศอื่นมาใช้ และระยะที่มีแสตมป์ชุดแรก ออกใช้เองเป็นชุดที่ 1 วิวัฒนาการเป็นชุดที่ 2 ชุดที่ 3 เรื่อยมา เป็นต้น

การสะสมแสตมป์เชิงตำนานไปรษณีย์

2.4 สะสมเฉพาะตราประทับบนแสตมป์ (Postmark)

เป็นการสะสมเฉพาะตราประทับต่างๆ ของที่ทำการไปรษณีย์บนดวงแสตมป์ จะเป็นตราประทับในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน หรือในอดีตก็ได้ ถ้าแสตมป์ที่มีตราประทับที่หายาก ยังคงผนึกอยู่บนซองก็ให้สะสมไว้ทั้งซอง ไม่ควรแช่น้ำลอกแสตมป์ออกจากซอง ตัวอย่าง การสะสมตราประทับนี้ ได้แก่ สะสมตราประทับประจำวันทุกที่ทำการไปรษณีย์ทั่วประเทศ ไทยในสมัยใดสมัยหนึ่ง สะสมตราประทับประจำวันและตราประทับพิเศษในงานแสดงนิทรรศการ ไปรษณีย์งานใดงานหนึ่ง เป็นต้น

2.5 สะสมสิ่งจำหน่ายเพื่อการสะสม (Postal stationary)

เป็นการสะสมไปรษณียบัตรรวมถึงกระดาษต่างๆ ที่มีตราไปรษณียากรพิมพ์ติดอยู่ ใช้ส่งทางไปรษณีย์ได้ทันที โดยสะสมสิ่งเหล่านี้ให้ครบในสมัยใดสมัยหนึ่ง หรือหลายประเทศ ในช่วงเวลาหนึ่งๆ ก็ได้ ปัจจุบันมีผู้สะสมไปรษณียบัตรรุ่นแรกของทุกประเทศทั่วโลก และเคยได้รับรางวัลระดับสูงของโลกมาแล้ว

2.6 สะสมจดหมายไปรษณีย์อากาศ และเรื่องเกี่ยวกับการบิน (aerogram and aero philately)

เป็นการสะสมแบบหนึ่งที่มีผู้นิยมมากในขณะนี้ อาจสะสมจดหมายหรือไปรษณีย์ อากาศที่ส่งไปกับเที่ยวบินเที่ยวแรก หรือที่ส่งไปกับเรือเหาะต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีผู้นำ จดหมายส่งไปกับยานอากาศที่เดินทางไปดวงจันทร์ และนำกลับลงมาสู่พื้นโลกออกแสดง แก่ประชาชนอีกด้วย

การสะสมไปรษณีย์บัตร

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว นักสะสมอาจสะสมแสตมป์ตัวตลก หรือแสตมป์ทดลองพิมพ์ หรือแสตมป์ตัวอย่าง ได้ตามแต่ความสนใจอีกด้วย

มูลค่าของตราไปรษณียากรขึ้นอยู่กับสภาพ ความหายาก และความนิยมสะสม เป็นสำคัญ เช่นแสตมป์ที่มีรอยปรุหรือที่เรียกกันว่า ฟันของแสตมป์ขาดชำรุด แสตมป์ที่มีสภาพ เหลืองหรือแตกกรอบ แสตมป์ที่ยังไม่ได้ใช้ แสตมป์ที่ไม่มีกาวทางด้านหลังหรือมีกาวในสภาพไม่ดี เหล่านี้ถือว่าสภาพไม่สมบูรณ์ มูลค่าย่อมลดลงตามแต่สภาพ

เพื่อที่จะรักษาสภาพเดิมของแสตมป์หรือตราไปรษณียากรให้คงทน เราควรปฏิบัติ ดังนี้

1. เก็บตราไปรษณียากรใส่ลงในμανด์หรือซองสำหรับใส่ตราไปรษณียากร (Mount) ก่อนนำใส่อัลบั้ม กรอบ หรือซองนี้มีหลายขนาด
2. เก็บไว้ในที่ที่อากาศไม่ร้อนจัด และหลีกเลี่ยงการถูกแสงแดดโดยตรง
3. เก็บไว้ในที่ที่อากาศไม่ชื้นจัด เพราะความชื้นจะทำให้แสตมป์เหลือง นอกจากนี้ ควรหลีกเลี่ยงการใช้มือจับแสตมป์โดยตรง เพราะมือของเราสกปรกและมีความชื้นจะทำให้ แสตมป์เสีย หรือฟันขาดชำรุดได้ ให้ใช้คีมคีบแสตมป์แทน

ตราไปรษณียากรของไทย แสดงถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานนำภาคภูมิใจของ ปวงชนชาวไทย เราชาวไทยจึงควรหันมาสะสมตราไปรษณียากรของไทยเราและช่วยสร้าง ชื่อเสียงในวงการไปรษณีย์ให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนต่างชาติ เพื่อให้เยาวชน และบุคคลทั่วไป ได้เข้าใจถึงการสะสมมากขึ้น

การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้จัดนิทรรศการทางการไปรษณีย์ และจัดประกวดแสตมป์ ตลอดจนออกตราไปรษณียากรรุ่นใหม่ ๆ เป็นภาพศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งต่างๆ อันสร้างความภูมิใจให้แก่ประเทศของเราเสมอมา เราควรช่วยกันสร้างความนิยมในการสะสมแสตมป์ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2538). **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการบริหารลูกเสือฝ่ายฝึกอบรม. (2537). **คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ขั้นความรู้เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2542). **แนวการสอนวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่**.
กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชัยนิตย์ พรรณาวร. (2558). **เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมลูกเสือ**. [ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก www.oknation.net/blog/monchai83/2010/09/06/entry-1.
(มกราคม 2559)
- ธนวัฒน์ เดชปักษ์. (2558). **แผนที่และเข็มทิศ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://202.143.157.36/
vichakarn/member/data/joe2514/DataezUB7E160327FriMar2015.pdf](http://202.143.157.36/vichakarn/member/data/joe2514/DataezUB7E160327FriMar2015.pdf).
(ธันวาคม 2558)
- วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2558). **คู่มือการใช้เชือก**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://
61.19.54.141/college/knowledge/a_w%20%E0%B8%84%E0%B8%B9%E0%B9%
88%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%
A3%E0%B9%83%E0%B8%8A%E0%B9%89%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B8%
B7%E0%B8%AD%E0%B8%81.pdf](http://61.19.54.141/college/knowledge/a_w%20%E0%B8%84%E0%B8%B9%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%83%E0%B8%8A%E0%B9%89%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%81.pdf). (ธันวาคม 2558)
- ศราวุธ เชื้อนขา. (2558). **ประวัติ บี.พี.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://www.krutujao.com/data/
001.Robert%20%20Stephenson%20%20Smmyth%20%20Baden%20Powell.htm](http://www.krutujao.com/data/001.Robert%20%20Stephenson%20%20Smmyth%20%20Baden%20Powell.htm).
(ธันวาคม 2558)
- ศราวุธ เชื้อนขา. (2558). **เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://www.
krutujao.com/data/090.scout_thai%20samanrunyai.htm](http://www.krutujao.com/data/090.scout_thai%20samanrunyai.htm). (ธันวาคม 2558)
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2558). **องค์การลูกเสือโลก**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://www.
scoutthailand.org/index.php?option=com_content&view=article&id=58&Itemid=76](http://www.scoutthailand.org/index.php?option=com_content&view=article&id=58&Itemid=76)
. (ธันวาคม 2558)
- เสถียร หมุดบิน. (2558). **การปฐมพยาบาลเบื้องต้น**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://krusathien.
bmk2.net/payaban/payaban.htm](http://krusathien.bmk2.net/payaban/payaban.htm). (ธันวาคม 2558)
- เสถียร หมุดบิน. (2558). **ตัวอย่างเกมลูกเสือ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://krusathien.bmk2.net/
song_game/game_scout.htm](http://krusathien.bmk2.net/song_game/game_scout.htm). (มกราคม 2559)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หลักสูตรลูกเสือชั้นพิเศษ

ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก
2. สอบวิชาพิเศษพื้นฐานระดับลูกเสือชั้นพิเศษ ได้ 5 วิชา คือ วิชาการเดินทางสำรวจ การบริการ และวิชาอื่นๆ อีก 3 วิชา ซึ่งลูกเสือเป็นผู้เลือก
3. ผ่านการฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมเป็นเวลา 1 คืน

การไปอยู่ค่ายพักแรมต้องเดินทางไปยังท้องถิ่นที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย จำนวนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะไปอยู่ค่ายพักแรม ควรแบ่งเป็นชุด ชุดละ 4 คน

การเดินทางไกลต้องมีระยะทางอย่างน้อย 8 กิโลเมตร และในระหว่างการเดินทางให้สมมุติว่ามีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นอย่างน้อย 5 อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูงการใช้เข็มทิศ การปฏิบัติงานในเวลากลางคืน การแปลรหัส และเหตุฉุกเฉินทางน้ำ เป็นต้น เหตุฉุกเฉินที่วานี้ให้เว้นระยะห่างกันพอสมควร และลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องแผนที่เข็มทิศ จึงจะสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางได้

การฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต้องมีลักษณะเป็นการทดสอบอย่างจริงจังในเรื่องความตั้งใจจริง ความคิดริเริ่ม และการพึ่งตนเอง

4. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
5. ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติหรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. รู้ประวัติการลูกเสือไทย และวิธีดำเนินการของขบวนการลูกเสือโดยย่อ
2. เข้ารับการฝึกอบรมและสอบได้วิชาลูกเสือ สวัสดิภาพนักเรียนหรือวิชาลูกเสือบรรเทาสาธารณภัยหรือวิชาลูกเสือพัฒนาชุมชน หรือวิชาลูกเสือพยาบาล หรือวิชาลูกเสือพัฒนาชุมชนหรือวิชาอื่นที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนด
3. ไปเยี่ยมหน่วยงานหรือสถาบัน 2 แห่ง ที่ไม่ผิดศีลธรรมและมีความสำคัญในชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น โดยไปตามลำพังหรือไปกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในกอง เช่น สำนักงานเทศบาล สถานีตำรวจ สถานีตำรวจดับเพลิง โรงพยาบาล สถานีวิทยุโทรทัศน์ ตลาดสด ท่าเรือ เมรุเผาศพ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ที่ทำการโทรคมนาคม สำนักงานหนังสือพิมพ์ ศาลสถิตยุติธรรม หรือธุรกิจที่กระทำในเวลากลางคืน เป็น

ต้น แล้วทำรายงานยื่นต่อผู้กำกับว่า หน่วยงานหรือสถาบันนั้นๆ ทำอะไร ได้เงินในการดำเนินงานมาจากไหน และมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรอื่นๆ อย่างไร

วิชา หน้าที่พลเมือง ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ลูกเสือเกิดความสนใจ และศึกษาอย่างจริงจังเกี่ยวกับกิจการบางอย่างของชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ลูกเสือมองเห็นแจ่มชัดขึ้นว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตในชุมชนอย่างไร
2. เพื่อให้ลูกเสือเกิดความภาคภูมิใจในการที่เกิดมาเป็นคนไทยและได้เป็นลูกเสือ
3. เพื่อเป็นการเตรียมลูกเสือให้รู้จักบทบาทของตน ในฐานะเป็นพลเมืองดี

วิชา สิ่งแวดล้อม ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ลูกเสือตระหนักในความสำคัญ ของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่คนทำขึ้น กับให้พิจารณาผลของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชีวิตของคนว่า ได้ทำให้ชีวิตดีขึ้นหรือเลวลงประการใด อย่างไร

มาตรฐานลูกเสือชั้นพิเศษ

1. สามารถอธิบายได้ว่าสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ธรรมชาติและมลภาวะคืออะไร มีความสำคัญเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์อย่างไร
2. สอบได้เครื่องหมายวิชาพิเศษการอนุรักษ์ธรรมชาติ
3. ช่วยเหลือตามลำพังหรือกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อื่นๆ ในการปฏิบัติตามโครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นเวลา 2 เดือน

วิชา การเดินทางสำรวจ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาในเรื่องการผจญภัยกลางแจ้ง และความตั้งใจจริง โดยมีการเดินทางสำรวจกับกลุ่มเล็กที่ได้มีการวางแผนเป็นอย่างดี ภายหลังที่ได้ผ่านการฝึกอบรมในเรื่องการเดินทางสำรวจมาก่อน

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง

ลักษณะทั่วไป การเดินทางสำรวจอาจกระทำได้ด้วยการเดินเท้า รถจักรยาน การขี่ม้า เรือพาย หรือเรือกรรเชียง การเดินทางบางตอนอาจใช้ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์ก็ได้ ในเมื่อแน่ใจว่าจะไม่เป็นการเสียหายแก่สิ่งแวดล้อม

คณะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะเดินทางไปสำรวจ ควรมีจำนวน 4 5 หรือ 6 คน

ผู้ที่อยู่ในคณะลูกเสือที่จะไปเดินทางทุกคน จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมที่เหมาะสมและได้รับอนุมัติจากสถานศึกษาให้ไปเดินทางสำรวจได้ กับจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองก่อนด้วยแต่ผู้ที่เดินทางไปสำรวจบางคนอาจเป็นผู้ที่ไม่ต้องการจะรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษก็ได้

ผู้ที่ต้องการรับเครื่องหมายจะต้องเป็นผู้วางแผนในการเดินทางสำรวจ

ก่อนออกเดินทาง คณะผู้ที่จะไปเดินทางสำรวจ จะต้องให้กรรมการตรวจในเรื่องต่อไปนี้คือ

- (1) บรรดาอาหาร และอุปกรณ์ที่จำเป็นซึ่งจะนำไปด้วย
- (2) การวางแผนล่วงหน้าโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจุดหมายอาหารและอุปกรณ์ที่จะนำไปด้วย แผนที่แสดงระยะทางที่จะไปและการฝึกอบรมที่ได้รับในเรื่องการเดินทางสำรวจ

การเดินทาง ควรมีการวางแผนให้มีเวลาปฏิบัติงานวันละ 6 ชั่วโมง โดยให้มีการเดินทางด้วยเท้าเป็นระยะทางพอสมควร

สำหรับเครื่องหมายลูกเสือหลวง กรรมการสอบควรกำหนดงานพิเศษที่ลูกเสือแต่ละคนจะต้องกระทำ และอาจมีการสัมภาษณ์หรือให้เขียนรายงานเกี่ยวกับงานพิเศษเหล่านี้

การฝึกอบรมที่จำเป็นต้องกระทำและได้รับอนุมัติคือ

- การปฐมพยาบาล
- ความปลอดภัย
- แผนที่และเข็มทิศ
- เส้นทาง
- วิชาชาวค่าย (รวมทั้งเรื่องอาหารและอุปกรณ์)
- ทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเดินทางสำรวจ

เมื่อกลับจากการเดินทางสำรวจแล้ว คณะผู้เดินทางจะต้องรับรายงานต่อกรรมการสอบด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร ตามที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนการเดินทางสำรวจ

การสอบ

ผู้เดินทางสำรวจแต่ละคนจะต้องถูกทดสอบ ในเรื่องต่อไปนี้

- การฝึกอบรมขั้นต้นและการวางแผน
- การเดินทางสำรวจที่เป็นการทดสอบ
- รายงานที่จะต้องกระทำภายหลังการเดินทางสำรวจ

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

ลักษณะเฉพาะ ให้ปฏิบัติข้อหนึ่งข้อใดดังต่อไปนี้

1. การเดินทางสำรวจต้องใช้เวลอย่างน้อย 2 วัน (พักแรมหนึ่งคืน) เดินทางไกล 50 กิโลเมตร ในท้องถิ่นที่ไม่คุ้นเคย และมีความลำบากในการเดินทางพอสมควร
2. ชีรรถจักรยานเป็นระยะทาง 90 - 150 กิโลเมตร ในท้องถิ่นที่ไม่คุ้นเคยและมีความลำบากหรือยุ่งยากในการเดินทางพอสมควร
3. พายเรือเป็นระยะทาง 30 - 50 กิโลเมตร ตามลำน้ำหรือชายฝั่งทะเล
4. เดินทางสำรวจด้วยพาหนะอย่างอื่น ซึ่งต้องใช้ความอดทน พochtัดเทียมกับข้อกำหนดข้างต้น

วิชา การแสดงออกทางศิลปะ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

จัดให้มีการพัฒนาในเรื่องการรู้จักคุณค่าของศิลปะ โดยมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในงานศิลปะประเภทต่างๆ ที่ลูกเสือสนใจเป็นพิเศษ

คำว่า **ศิลปะ** เป็นคำที่มีความหมายกว้างมากและอาจกล่าวได้ว่า ครอบคลุมถึงกิจกรรมทางวัฒนธรรมแทบทุกอย่าง

ศิลปะแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

- (1) ศิลปะทางการแสดง เช่น ดนตรี ละคร การฟ้อนรำ วิพิธทัศนา หุ่นกระบอก การแสดงกล การพูดในที่สาธารณะ การโต้วาทิ ฯลฯ
- (2) ทัศนศิลป์ เช่น การวาดภาพลายเส้น การวาดภาพระบายสี การปั้น การทำแบบจำลอง การถ่ายภาพ การออกแบบแฟชั่น ฯลฯ
- (3) การช่าง เช่น การพิมพ์ภาพด้วยวิธีสกรีน เครื่องปั้นดินเผา การลงยา การทำเครื่องเงิน การทำเครื่องถม การแกะสลักไม้ การช่างหนัง การทอ การช่างโลหะ การจักสาน การเข้าเล่มหนังสือ ฯลฯ
- (4) ศิลปะทางอักษรศาสตร์ เช่น นวนิยาย บทร้อยกรอง การหนังสือพิมพ์ ชีวประวัติ ความเรียง ฯลฯ
- (5) ศิลปะการวิจารณ์ เช่น ดนตรี ละคร ภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิทรรศการศิลปะ สถาปัตยกรรม ฯลฯ

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

แสดงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานทางศิลปะ โดยกระทำเรื่องหนึ่งเรื่องใดต่อไปนี้ให้เป็นผลสำเร็จ

1. เสนอผลงาน 3 ชิ้น ซึ่งแสดงความก้าวหน้า (อาจเป็นการวาดภาพพระบายสี การปั้น งานเขียน การถ่ายภาพ ฯลฯ)
2. แสดงหรือมีส่วนในการแสดงทางศิลปะ ภายในของลูกเสือหรือชั้นเรียน 3 ครั้ง (อาจเป็นดนตรี ละคร การพูดในที่ประชุม ฯลฯ)
3. ไปดูการแสดงหรือนิทรรศการอย่างน้อย 3 ครั้ง หรืออ่านหนังสือในทางศิลปะอย่างน้อย 3 เล่ม ตามคำแนะนำของกรรมการสอบ และต่อมารกรรมการสอบผู้ได้ทำการสัมภาษณ์เห็นว่ามีความรู้ทางศิลปะ กว้างขวางยิ่งขึ้นพอสมควร

หมายเหตุ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีความสามารถในทางศิลปะอยู่เดิม ควรพยายามผ่านการทดสอบตามข้อ 1. หรือ 2.

วิชา สมรรถภาพทางกาย ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เป็นบทเรียนขั้นต้นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในเรื่องกิจกรรมทางกายประเภทต่างๆ โดยมุ่งหมายให้ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความคล่องทางกายและสมรรถภาพทั่วไป ภายในเวลากำหนด

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. มีบทบาทสำคัญในการอธิบายในกองลูกเสือถึงผลของยาสูบ เครื่องดื่มของเมา ยาเสพติด และสิ่งเสพติดอื่นๆ ที่มีต่อสุขภาพโดยทั่วไป
2. แสดงว่ามีความเจริญก้าวหน้าพอสมควรในการฝึกอบรมการบริหารร่างกาย เป็นเวลา 2 เดือน
3. มีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอในกีฬาประเภทบุคคล เป็นเวลาอย่างน้อย 2 เดือน และแสดงว่ามีความชำนาญเพิ่มขึ้น หรือมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอในการกีฬาประเภทชุด อย่างน้อยเป็นเวลา 2 เดือน

วิชา อุทมคติ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ลูกเสือค้นพบด้วยตนเองว่า การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นประโยชน์แก่ตนเองอย่างไร
2. เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจหลักสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ
3. เพื่อให้ลูกเสือรู้จักปฏิบัติตนเองให้สอดคล้องกับธรรมเนียม ประเพณีทางสังคมศีลธรรมจรรยา และพิธีกรรมทางศาสนา

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. จำและเข้าใจความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ทั้งสามารถอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งโดยยกตัวอย่างประกอบ
 2. จำและเข้าใจความหมายของ ศีล 5 ศีล 8 และสามารถอาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตรได้
- สอบได้หลักสูตรธรรมศึกษา หรือเรียนรู้หลักสำคัญในพระพุทธศาสนาในหมวด ธรรมวิภาค เช่น โอวาทพระพุทธเจ้า 3 อุกุศลมูล 3 อคติ 4 อิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 อริยสัจ 4 สัมปยุตธรรม 7 และในหมวดคิปปิปฏิบัติ เช่น มิตรปฏิรูป 4 มิตรแท้ 4 สังคหวัตถุ 4 สุขของคฤหัสถ์ 4 ธรรมของฆราวาส 4 ทิศา 6 อบายมุข 6
- สำหรับผู้ทีนับถือศาสนาอื่นให้เรียนรู้ถึงหลักสำคัญของศาสนานั้น ๆ ในทำนองเดียวกันเลือกหัวข้อเกี่ยวกับศีลธรรมในปัจจุบัน และพูดให้ที่ประชุมกองฟังอย่างมีเหตุผล

วิชา กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือพัฒนากิจกรรมที่ตนสนใจเป็นพิเศษ หรือเลือกกิจกรรมใหม่ที่เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษจะกระทำเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มบุคคลก็ได้บางอย่างอาจติดตัวไปจนเป็นผู้ใหญ่ และกลายเป็นกิจกรรมยามว่าง หรืองานอดิเรกจนตลอดชีวิต

กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษอาจแบ่งออกได้เป็น 3 หมวด ให้เลือกอย่างน้อยเพียง 1 อย่าง คือ

- (1) หมวดที่ใช้กำลังกายเป็นส่วนใหญ่ เช่น การยิงธนู การขี่รถจักรยาน การขี่รถจักรยานยนต์ การขี่ม้า การแข่งเดินทางไกลแบบลูกเสือ การกระโดดหอสูง การเล่นเรือใบ การยิงปืน การเดินป่า การถีบกระดานเลน ฯลฯ

(2) หมวดที่ใช้สติปัญญาเป็นส่วนใหญ่ เช่น การเลี้ยงต้นไม้แคระ การครีว การทำแบบจำลองวิทยุ โทรทัศน์ ช่างเครื่องยนต์ การเจียรไนพลอย ภาษาต่างประเทศ การทำสวน การพิมพ์ การพิมพ์ดีด การช่างโลหะ การผลิตวารสาร การช่างไม้ การผูกเงื่อน การเลี้ยงและผสมพันธุ์สัตว์เลี้ยง การสัญญาณ การต่อเรือ ฯลฯ

(3) หมวดวิทยาการ เช่น เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษาชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ ฯลฯ

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. ปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจอย่างสม่ำเสมอ และสำหรับกิจกรรมบางประเภท เข้าใจกฎแห่งความปลอดภัยของกิจกรรมนั้นๆ ด้วย ลูกเสืออาจเลือกกิจกรรมใหม่ๆ ที่ตนสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งจะมีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเดิมก็ได้
2. สามารถแสดงผลงาน และชี้แจงให้กรรมการสอบเข้าใจว่า ตนได้ใช้เวลาในการประกอบกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษอย่างไร

วิชา บริการ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เพื่อสอนให้ลูกเสือเห็นความต้องการของชุมชน และรู้จักวิธีที่จะสนองความต้องการนั้น ๆ บางประการเท่าที่พอจะช่วยให้ได้

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. ผ่านการฝึกอบรมซึ่งใช้เวลา 10 ชั่วโมง ในเรื่องปฐมพยาบาลและเหตุฉุกเฉิน เพื่อเป็นการเสริมความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสำหรับเครื่องหมายลูกเสือโลก
2. ให้บริการแก่ชุมชนเป็นเวลาอย่างน้อย รวม 10 ชั่วโมง ในระยะเวลา 2 เดือน

ภาคผนวก ข

เพลงลูกเสือ

1. ราชสดุดี

ข้าลูกเสือ เชื่อไทย ใจเคารพ	ขอน้อมนบ บาทบงสุ์ พระทรงศรี
พระบาท มงกุฎเกล้า จอมเมหาฬี	ทรงปราณี ก่อเกิด ลูกเสือมา
ทรงอุตสาห์ อบรม บ่มนิสัย	ให้มีใจ รักชาติ ศาสนา
ทรงสั่งสอน สรรพกิจ วิทยา	เป็นอาภา ผ่องพุทธ วุฒิไกร
ดั่งดวงจันทร์ ทราทิตย์ ประสิทธิ์แสง	กระจ่างแจ้ง แจ่มภพ สบสมัย
พระคุณนี้ จะสถิต สนิทใน	ดวงหทัย ทวยราษฎร์ ไม่คลาดเอย

2. วชิราวุธรำลึก

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้า เจ้าประชา	ก่อกำเนิดลูกเสือมา ข้าเลื่อมใส
พวกเราลูกเสือเชื้อชาติไทย	เทอดเกียรติพระองค์ไว้ ด้วยรักดี
ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณ เทอดบูชา	ปฎิญาณรักกษัตริย์ ชาติ ศาสน์ศรี
มาเกิดลูกเสือ สร้างความดี	เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทย ตั้งใจปอง

3. ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช ทนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์ สมครสมานโดยมีสามัคคีมั่น พวกเราจะ
 รักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล มีจรรยา รักษาชื่อ
 สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน ร่าเริงแจ่มใส ฝักใฝ่รักให้ยืนนาน
 พวกเราล้วนชื่นบาน เพราะกิจการลูกเสือไทย

4. ลูกเสือไทย

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์ลูกผู้ชาย ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลายขีลูกเสือไทย รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรง
 และอดทน เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
 แม้ลำบากตรากตรำก็ต้องทำให้สำเร็จ ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
 เสียชีพอย่าเสียสัตย์ รักชาติมั่นไว้ ดังนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประทาน

5. จับมือลูกเสือ

ลูกเสือเขาไม่จับมือขวา ยื่นซ้ายมาจับมือกันมัน มือขวาใช้เคารพกัน (ซ้ำ)
ยื่นซ้ายออกมาพแล่นจับมือ จับมือ จับมือนั้นหมายถึงมิตร เหมือนญาติสนิท
ควรคิดยึดถือ ยึดด้วยเวลาจับมือ (ซ้ำ) เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน (ซ้ำ)

6. แสนสุขสันต์

แสนสุขสันต์ วันเข้าค่ายนี้ สวัสดิ์วันนี้เป็นวันสุขใจ เป็นมิ่งมงคลไม่ต้องกระวนกระวาย (ซ้ำ)
ความสุขจะหลั่งไหล มาให้แก่ท่าน จงรับความชื่นบาน แสนสรายุรีนเริงไม่วาย และฟ่องไผ่ยินดี

7. ตลุงลูกเสือ

พวกเราลูกเสือ ออกมาเร็วไว รื่นเริงกันไปให้สนุกเฮฮา ด้วยการร้องรำ
แล้วมาทำท่า โยกย้ายไปมาด้วยเพลงตลุง ลูกเสือของไทย(ซ้ำ)
มีใจจดทน(ซ้ำ) มุ่งบำเพ็ญตน (ซ้ำ) สู้ดทนเรื่อยมา (ซ้ำ) ยามเรียนยามเล่น(ซ้ำ)
แบ่งเป็นเวลา (ซ้ำ) ยามนี้แหละหนา (ซ้ำ) ออกมาร่ายรำ (ซ้ำ)

8. มาร์ชลูกเสือไทย

จริยะและคุณธรรม น้อมนำเราเหล่าลูกเสือเชื้อไทย รักษาติ ศาสนา องค์พระราชายิ่งดวงใจ
รักษาความดี ลูกเสือเพื่อทุกคนทั่วไป รักเกียรติเพียบพร้อมวินัย ยึดมั่นในสามัคคี
เราผูกพัน รวมกันสมานไมตรี ลูกเสือน้อมชีวีเพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทย
เราพร้อมใจ ห่างให้ไกลจากยาเสพติด เป็นมารของชีวิตจงช่วยคิดทำลาย เราจงหาญกล้า น้อม
รักษาอธิปไตย ปฏิญาณยิ่งใหญ่เทอดไท้องค์ราชันย์ เราทุกคน เทอดไว้อยู่เหนือดวงใจ เสียชีพ
อย่าเสียสัตย์ไซ้ ลูกเสือไทยเด่นทั้งโลกา

9. พระมงกุฎรำลึก

พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง แล้วเอ๋ย
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่น
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่น แล้วเอ๋ย
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน แล้วเอ๋ย
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง ใจครองตั้งมั่น เดินไปด้วยกัน
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น มาร่วมใจกัน สามัคคี

10. B.P. Spirit

I've got that B.P. Spirit Right in my Head (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit Right in my Head (2 ครั้ง) to stay
 I've got that B.P. Spirit Deep in my Heart (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit Deep in my Heart (2 ครั้ง) to stay
 I've got that B.P. Spirit All round my feet (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit All round my feet (2 ครั้ง) to stay
 I've got that B.P. Spirit All over me (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit All over me (2 ครั้ง) to stay

11. เกียรติคุณลูกเสือ

เกียรติคุณลูกเสือไทยแพร่ไปทั่วสากล ลูกเสือไทยทุกคนต้องรักษา
 มุ่งทำดียืนยงตามคำมั่นสัญญา ด้วยศรัทธาสამคัมมีน้ำใจ
 (สร้อย) มาเถิดเรา มา ชั่วอายุเอย ลูกเสือไทยมาเร็วไวก้าวเดินไปที่หมายข้างหน้า(ซ้ำ)
 อยู่กันคนละกองก็เป็นพี่น้องกัน มีความรู้สูงงานไม่หวั่นไหว
 มีวินัยใจเย็นเป็นมิตรคนทั่วไป อยู่แห่งใดสุขสนุก ทุกเวลา (สร้อย)

12. รอบกองไฟ

โอ้เมื่อมีไฟ ไฟ ไฟ ลูกขึ้นแจ่มจ้า สุขอุราเมื่อเรามาพร้อมหน้ากัน ค็นวันนี้มีสุข
 หมดเรื่องทุกข์รับความสำราญ เธอกับฉันนั้นมาเล่นรอบกองไฟ ไฟมันลุกมันมีความร้อนไม่อาทร
 ความร้อนของใคร ไฟจะลุกจะร้อนเพียงใด สุขฤทัยร่วมวงเฮฮา (ซ้ำ)

13. สุขใจเมื่อใกล้เธอ

เพื่อนเอย สุขใจเมื่อเธอได้อยู่ใกล้ฉัน เรียนและเล่นด้วยกัน เธอและฉันรักใคร่
 ทุกคนปรองดองเรามีได้ช่องเคืองใจ และพร้อมให้อภัย ใจไม่เปลี่ยนแปลงผัน
 ถึงคราวงานมี เรานี้ก็ช่วยกันทำ ถึงลำบากก็ตาม แต่เรานั้นทำด้วยหัวใจเรงร่า
 ทุกวันเวลา เรายรักกลมเกลียวกันเอย

14. มองหา

มอง มองหา ขวัญตาเจ้าอยู่แห่งใด มอง มองไป ขวัญใจทำไมไม่มา
 เธอหลอกให้พี่มารอ โอน้องมาทำพี่ได้ เป็นเพราะเหตุอันใด ขวัญใจ ทำไมไม่มา (ซ้ำ)

15. ฉันทรรอเธออยู่

รอฉันทรรอเธออยู่ แต่ไม่รู้เธออยู่ไหนใด เธอจะมาเมื่อไร นิดฉันไว้ทำไมไม่มา
ฉันเป็นห่วง ฉันเป็นห่วงตัวเธอ ได้แต่เก้อชะเง้อแลหา นิดไว้ทำไมไม่มา
โอ้เธอจำอย่าช้าเร็วหน่อย รีบหน่อยๆๆๆๆๆๆ ร่วงหน่อยๆๆๆๆๆๆ

16. ไก่โต้ง

ไก่โต้งขันโอ้ก็โอ้ก็ ตัวเมียไขตักกระโตกกระต๋ากๆ ออกไข่สบายใจมากๆ
กระโตก กระต๋าก กระต๋ัก กระโตก

17. ฟังคลื่นลม

ฟัง ฟังคลื่นลม ต่างระดมฝั่งน้ำ เสียงคลื่นดังกึกก้อง ต่างคนองชัตกระหน้า
คลื่นซัดซ่าน้ำกระจาย ยามจันทร์ฉายธารา

18. ลงแล้วขึ้น

ลงแล้วขึ้นแล้ว หมุน หมุน หมุน (ซ้ำ) เรา หมุน ไปทางขวา
เรา หมุน ไปทางซ้าย หมุนตัวไปรอบๆ แล้ว หมุน หมุน หมุน (น็อค) (ยัก) ฯลฯ

19. รักกัน

ไปๆ มาๆ เราก็มารักกันจนได้ มาๆ ไปๆ เราก็กลายมาเป็นเพื่อนกัน
ถึงจะอยู่ไหน หัวใจเราผูกพัน เรามารักกัน อย่าลืมฉันแล้วกันนะเธอ

20. กังหันต้องลม

ยามกังหันต้องลม เป็นวงกลมเมื่อลมโฉบมา (ซ้ำ)
มองดูเห็นสุรียา (ซ้ำ) จากฟากฟ้ามาสู่แดนดิน รีดดิ้งๆ
ถ้ารักน้องจริงอย่าทิ้งน้องเลย ถ้ารักพี่จริงอย่าทิ้งพี่เลย (ซ้ำ) รีดดิ้งๆ
ยามเราพรากจากกัน คงมีวันได้มาพบหน้า คงมีวันได้มาพบหน้า
ถึงจะห่างกันแสนไกล (ซ้ำ) พวกเรามั่นไว้ในอุดมการณ์ รีดดิ้งๆ

21. เรรอน

เรรอน เรรอนซินตา ซินตาเรรอน เรรอน (4 ครั้ง)
เรามาอยู่ค่ายด้วยกัน ด้วยกันทั้งวันทั้งคืน (4 ครั้ง)

22. ลูกเสือเฮฮา

มามารำ ร้องเพลงลำนํ้า ร่วมกันเฮฮา ถึงยามสนุกเราสุขนักหนา ทุกซี้ได้ไม่มา
กวนใจ ร้องรำด้วยความสำเร็จ ถึงเวลางานไม่เคยทิ้งไป หนักเหน็ดเหนื่อย
สักเพียงไหน พวกเรายิ้มได้ด้วยไมตรี ลูกเสือเรานี้สุขี่ร่วมใจ เท่งป๊ะๆ ๆ
เรามาผ่อนคลายสบายอุรา เร็วลูกเสือมาเฮฮาด้วยกัน

23. สวรรค์บันดาล

สวรรค์บันดาลให้มา ให้พวกเราพบกันวันใหม่ เจอะกันวันนี้ดีอกดีใจ
รื่นเริงกันไป ไม่รู้โรยรา จะอยู่แห่งไหนเพลินใจเพลินตา จะอยู่เมืองฟ้า
เพลินตาเพลินใจ สวรรค์บันดาล

24. ความเกรงใจ

ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี ตรองดูซี้ทุกคนก็มีหัวใจ เกิดเป็นคน
ถ้าหากไม่เกรงใจใคร คนนั้นไซ้ไร้คุณธรรมประจำตน

25. หากว่าเรากำลังสบาย

หากว่าเรากำลังสบาย จงตบมือพลัน (- -) หากว่าเรากำลังมีสุขหมดเรื่องทุกข์
ใดใดทุกสิ่ง มัวประวิงอะไรกันเล่า จงตบมือพลัน (- -)
(ผงกหัว กระทืบเท้า ส่งเสียงดัง ออกท่าทาง)

26. เพื่อน

มอง มามองดูซี้ มีเพื่อนเราอยู่ไหน (ซ้า) เพื่อนฉันนั้นมีมากมาย ฉันจำชื่อได้ว่าชื่อ.....

27. เจ้านกน้อย

เจ้านกน้อยคล้อยบินสู่เวหา เจ้าถลาเล่นลมเพลินฤดี บิน บินถลา
ถลาเล่นลม บินล่อง บินลอย บินถลา ถลาเล่นลม บินล่อง บินลอย

28. สวัสดิ์พบเธอ

สวัสดิ์ วันนี้มาพบเธอ (ซ้า)	ฉันดีใจจริงนะเธอมาพบเธอสมใจ
เธอนั้นอยู่สบายดีหรือไร (ซ้า)	เรมาร้องเพลงไปให้ฤทัยเบิกบาน
ตบมือกันให้พร้อมเพรียง (ซ้า)	โยกตัวไปซ้ายขวาเอียงให้เอนเอียงตามกัน
หมุนกลับปรับตัวเสียให้ทัน (ซ้า)	จับสะเอวขอยเท้าพลัน ให้พร้อมกันเถิดเอย

29. ค่ายพักแรม

วันนี้เร็นเริง สำราญสุขสันต์อุรา พวกเราได้มา มาอยู่ค่ายพักแรม เราร้องเรารำ
ยามเมื่อคืนพักแรม สบายคล้ายคืนจันทร์แจ่ม พักแรมสุขสันต์อุรา (ซ้ำ)

30. ดอกลั่นทม

โอ้เจ้าดอกลั่นทม ฉันเคยเด็ดดม ฉันเคยเด็ดเล่น เด็ดเข้าเด็ดเย็น ฉันเคยเด็ดเล่น เด็ดดม เด็ดดม

31. วอลซ์วชิรา

ร่มเย็นทั่วหน้าสถาบันหนึ่ง ช่างงามสุดซึ่งตราตรึงฤดี เป็นที่หรรษา ไม่มีทุกข์มีแต่สุขดังปรารถนา
คือค่ายวชิรา หากใครได้มาลิ้มไม่ลอง ขอเชิญทวยเทพอภิบาลให้ เหล่าลูกเสือไทย ไม่มีผองภัย
ใครใครก็ประสงค์ ให้วิชาการ สร้างความเบิกบาน ดังเจตจำนง ที่ใดไหนคง อยู่ยังยืนยงค่าย
วชิราวุธเอย

32. เบิกบานใจ

เบิกบานใจเมื่อเราอยู่พร้อมเพรียงกัน ชื่นชีวันร้องเพลงร่วมกันใจหรรษา
ทุกคนยิ้มย่องผ่องใส สุขใจเสียเป็นหนักหนา เพิ่มไมตรีรอยยิ้มที่มีคุณค่า
หมั่นขยันทุกวันดีกว่าทุกวันเวลาสดชื่นรื่นรมย์ (ซ้ำ)

33. ยินดี

วันนี้ยินดี ที่เราได้มาพบกัน (ซ้ำ) ยินดี ยินดี ยินดี มาเถิดมา เรามาร่วมสนุก
ปลดปล่อยความทุกข์ให้มันสิ้นไป มาเถิดมาเรามาร่วมจิต ช่วยกันคิดทำให้การลูกเสือเจริญ

34. ระเบียบวินัย

เราลูกเสือไทยเรื่องระเบียบวินัยเราต้องยึดมั่น กฎคำปฏิญาณขอทุกท่าน
จงเอาใจใส่ เรื่องการทำงาน ไม่เกียจไม่คร้าน ไม่น้อยหน้าใคร
มาเถิดร่วมใจเพื่อให้ชาติไทยเราพัฒนา

35. เดินทางไกล

(สร้อย) เดินทางไกล เดินทางไกล เดินทางไรให้ถึงปลายทาง (ซ้ำ)
เราลูกเสือชาติเชื้อวชิรา ต่างตั้งหน้าตั้งตามุ่งไป สดทะเล ภูผาม่านฟ้าไกล
ผจญภัยและพิชิตมัน แม้ฝนจะตกหนาวร้อนเพียงใด ลูกเสือไทยมิเคย
ไหวหวั่น วันทั้งวันเรายังเดินทางไกล เรายื้ไปยามเราเดินทางไกล (สร้อย)

36. ลมเอยมพัด

ลมเอยมพัด โบกสะบัดพัดมาไวๆ ลมเอยมพัดอะไร (ซ้ำ) ฉันจะบอกให้ ลมพัด.....

37. ค่ายล้น

แดดส่องฟ้าเป็นสัญญาณวันใหม่	พวกเราแจ่มใสเมื่อมาอยู่ค่ายร่วมกัน
พวกเราล้วนอยู่ในหมู่เรานั้น	ทุกซุ้ขร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ชาติไทย
ตื่นเถิดหนา อายนกกกมันบ้าง	อยู่ค่ายกว้างขวางแล้วเรานุกสุขศรี
ไม่มีแม่อยู่ผู้กำกับคนดี	ช่วยหาวิธีผจญภัยนานา
เสื้อผ้านี้มีชุดเดียวเข้าค่าย	ลำบากยากกายพวกเราไม่เคยหน่ายแหนง
อยู่ค่ายเหมือนบ้านมีป่าเป็นกำแพง	พวกเราพร้อมแรงร่วมใจพัฒนา
ค่ายจะหมองคลอน้ำตายามเศร้า	แข่งกันว่าเขา แล้วเราเศร้าใจจริงฉัน
ค่ายมีน้ำใจ ใส่แจ่มทุกวัน	รักค่ายใหม่นั้นเมื่อค่ายล้นความจริง

38. คอย

คอย คอย คอย ผ้าคอยมองหา หมู.....นั้นยังไม่มา (ซ้ำ)
ฉันคอยมองหาไม่มาสักที เร็ว เร็วหน่อย ฉันคอยตั้งหลายนาที่
หมู.....จงรีบมาเร็วซี ตั้งหลายนาที่ของจงรีบมา

39. มาร้องเพลงแล้วชื่นใจ

มาร้องเพลงกันเถิดนะจ๊ะ มาเรามาร้องรำทำเพลง ฟังเสียงเพลงแล้วชื่นใจ
ซุ่มบ่าซุ่มบ่าซุ่มบ่าซๆ ลีโอลี โอลี โอละๆ แทมทะระแรม แท่ม แท้ม แท้ม แทมๆ
ฉับฉับฉับ ฉับ ฉับ ฉับฉับๆ

40. จงเตรียมตัว

จงเตรียมตัวเอาไว้ อย่าให้ใจเลือนลอย เรามีควรจะปล่อยให้ใจเราลอยเลอะเลือน
1.....2.....3.....4.....5

41. ครูลูกเสือ

ชีวิตของครูลูกเสือเหมือนเรือที่ไร้กำลัง	ฝ่าฟันคลื่นลมลำพังฝ่าหวังกอยรอนคนเข้าใจ
เพื่อนคงไม่เคยมาสนไ้คนที่ช่วยได้	แต่ว่าเราไม่เคยท้อทไว เพราะงานยิ่งใหญ่
สร้างเด็กไทยทั่วแดน...	

***** ได้แต่เพียงฝากคำ ทุกยามอย่าได้ดูแลน ไม่หวังสิ่งใดทดแทน พวกเรานั้นทำด้วยศรัทธา
ตั้งใจอบรมสั่งสอน ไหววอนขอความเมตตาอย่าได้มีอย่าได้มีปัญหของานรุดหน้าลูกพระบิดามั่นใจ.....

42. ทิศ

ทิศทั้งแปดทิศ ขอให้คิดจำให้เคยชิน อุดรตรงข้ามทักษิณ บุรพาประจิมจำไว้
อีสานตรงเหนือ ท่องอีกทีจำให้ขึ้นใจ พายัพนั้นอยู่ตรงไหน ตรงข้ามไปคืออาคเนย์

43. ก่อนจะจากกันไป

ก่อนจะจากกันไป ขอฝากใจไว้กับทุกๆท่าน (ซ้ำ)
ถึงตัวไปใจนั้นไม่แปรผันและห่างไกล
แม้ว่าเราจากกัน ไม่ช้าพลันคงได้พบกันใหม่ (ซ้ำ)
ขอโชคดมีชัย หหมดทุกขโรครภัยตลอดกาล (ซ้ำ)

44. ลาลาก่อน

ลา ลา ก่อน จำจะต้องขอลา ลาแล้วไอ้แก้วตา ถึงเวลาจำลาจากจร
จำลาจาก จำพรากจากดวงใจ ถึงตัวพ็อยไกล แต่หัวใจยังไผ่ถึงเธอ
ขอรักมันทุกวัน ฉันขอรักเธอ อยู่ไหนใจพรา่เพื่อ ขอรักเธอแต่เพียงผู้เดียว (ซ้ำ)

45. พระบารมี

พอฤกษ์งามยามได้เวลา เชิญเทพบนฟ้าทุกทิศลงมาร่วมเป็นพยานในคืนกองไฟที่โชติช่วงไว้ด้วย
องค์ประธาน สถิตสถานพระวิญญูณ ร.6 ของไทย
นำกิจการยืนนานสุขสันต์ เหมือนดังสวรรค์ที่พลีเปลวควันเพื่องฟู
กองไฟ มวลมารผจญขอให้ผ่านพ้นไปไกลแสนไกล ความชั่วหวนไหว นั้นมอดไหม้ไปชั่วกาลนาน
**พระบารมี โปรดจงมาคุ้มชีวี ให้ลูกเสือเรานี้มั่นคง ร่วมรักสมัครสมานเกษมสำราญไปทั่วธานี
คราอบรมชุ่มชื่นดวงใจ คราจากกันไปทุกคนยังจำฝังในฤดี ในคืน
กองไฟที่โชติช่วงไว้ได้ทุกนาทิจึงเป็นภาพลัทธิ ผิงฤดีไปชั่ววันรันดร์

46. ตบมือ

ตบมือ (สองที) - - ย่าเท้า (สองที) - - สวัสดิ์ สวัสดิ์ วันนี้เรามาเจอกัน เธอและฉันพบกันสวัสดิ์

47. เงาะหรือเงาะ

เงาะหรือเงาะ มันแปลกดีแะะ นั้นเงาะหรือเงาะ (ซ้ำ)
กลมๆ แล้วก็มีขนด้วย (ซ้ำ) โอ้แม่คนสวย นี่เงาะหรือเงาะ

48. เพื่อนฉันอยู่ไหน

หมู่...เขาอยู่ที่ไหน สบายดีหรือบอกมา พอสบายอุรา เมื่อได้มาเข้าค่ายพักแรม

49. เราคือพี่น้อง

เราคือพี่น้อง ล้า ลา ล้า ล้า ล้า ลูกเสือเชื้อไทย ดีใจที่เราได้มาเจอกัน
(มาพบกัน มาพบกัน) รักเรานั้นปลื้มจิต เป็นนิมิตดีเลิศประเสริฐดีแท้ รัก
ไม่เปลี่ยนแปลง ผูกใยสัมพันธ์ (ผูกใยสัมพันธ์) เราลูกเสือไทย (เราลูกเสือไทย)
เราต่างร่วมใจสามัคคี (เราต่างร่วมใจสามัคคี) เพื่อชาติไทยเรา
(เพื่อชาติไทยเรา) จะได้รุ่งโรจน์สดศรี (จะได้รุ่งโรจน์สดศรี)
ร่วมรักร่วมใจร่วมสามัคคี (ร่วมรักร่วมใจร่วมสามัคคี) มีไมตรีเป็นมิตรที่ดีทั่วกัน
พระมงกุฎเกล้าท่านประธาน (พระมงกุฎเกล้าท่านประธาน) ให้เราได้มาเจอกัน
(ให้เราได้มาเจอกัน) พระมงกุฎเกล้าท่านทรงประธาน ให้เราได้มาเจอกัน

50. ประบมือ

ประบมืองัด ผับ ผับ ผับ กระต๊อบเท้าตัง ปัง ปัง ปัง
ลูกขึ้นยืนแล้วนั่ง กระต๊อบเท้าตัง ปัง ปัง ปัง แล้วประบมืองัด ผับ ผับ ผับ

51. กฎคำปฏิญาณ

เราลูกเสือไทย เรื่องระเบียบวินัยเราต้องยึดมั่น กฎคำปฏิญาณพี่น้องต้องเอาใจใส่
ช่วยกันทำงาน ไม่เกียจไม่คร้าน ไม่น้อยหน้าใคร มาเถิดร่วมใจ เพื่อให้ชาติไทยเราพัฒนา

52. พวงมาลัย

โอ้เจ้าพวงมาลัย เจ้าจะลอยไปคล้องใครกันแน่ (ข้า)
รักใครชอบใคร ให้จริงแท้ เอาให้แน่นสักราย อย่ามัวลอยตามลมให้เขาตามดอม
สิ้นกลิ่นหอมแล้วหน่าย ยามนั้นเจ้าจะอาย เขาไม่ยอมก้มต้องระทมตรมใจ
อยากเป็นหงส์เหินขาว อยากเป็นดาวเลิศลอยวิไล อยู่ที่บ้านไม่พอใจ
หนีมาอยู่ค่ายสุขใจจริงเอย เอ๊ย..โอ..ละหน่าย.....

53. ตะละปุม

ตะละปุม บุมบุ้ม แม่เนื่อนุ่มบัวบาน (ข้า) พี่นอนคนึ่ง คิดถึงเธอมานาน (ข้า)
สาว ๆ ตาหวาน มันทำให้ฉันยืง
ดอกเอ๋ย..... .เจ้าดอก..... ขอเชิญ..... ออกมาร้ายรำเอย

54. สวัสดิ์

เมื่อเจอกัน เราทักกันสวัสดิ์ (สวัสดิ์ครับ) เมื่อผิดพลั้งขอภัย ขอโทษที (ขอโทษครับ)
ก่อนจากกันยกมือไหว้สวัสดิ์ (สวัสดิ์ครับ) หากใครมีมิตรไมตรี ขอขอบคุณ (ขอบคุณครับ)

55. สามัคคีชุมนุม

พวกเราเหล่ามาชุมนุม	ต่างคุมใจรักสมัครสมาน	
ล้วนมิตร จิตชื่นบาน	สราญเริงอยู่ทุกผู้ทุกนาม	
(สร้อย) ** อันความกลมเกลียว	กันเป็นใจเดียวประเสริฐศรี	
ทุกสิ่งประสงค์จงใจ	จักเสร็จสมได้ด้วยสามัคคี **	
กิจใด ๘ ประสงค์มี	ร่วมใจภักดีแต่พระจอมสยาม	
พร้อมพริบดังมือเดียวยาม	ยากเย็นเห็นง่ายบ่หน่ายบ่วาง	 (สร้อย)
ที่หนักก็จักเบาคลาย	ที่อันตรายจัดขัดขวาง	
ฉลองพระเดช บ่ จาง	กตเวทิกุณ พระกรุณา	 (สร้อย)
สามัคคีนี้แหละล้ำเลิศ	จักชูชาติเชิดพระศาสนา	
สยามรัฐจักวัฒนาปรากฏเกียรติฟุ้งเฟื่องกระเดื่องแดนดิน		 (สร้อย)

56. ใจประสานใจ

มองแวตาทูคน เปี่ยมสุขสันระคนสุขสันต์ ยิ้มแย้มเข้าใจกันตาสบประสานไมตรีฉายมา
ดวงฤทัยทุกดวงถ่วงด้วยรักและแรงศรัทธา ปราบณาในสิ่งเดียวกันความกลางแคลงหายไป
โลกสดใสคืนมาอีกคราฟ้าหลังฝนงามตา ความมืดโรยรามลายหายพลัน มีแต่ความเข้าใจ
อุ่นไอรักไมตรีต่อกัน ผ่านมานั้นลิ้มมันลบไป
***ร้องเถิดร้องเพลงกัน ประสานรอยรักในใจ ลบรอยร้าวภายในอุรา ร้องเถิดร้องเพลงกัน
จับมือกันไว้ดีกว่า หันหน้ามาเข้าใจกัน***
อันคนเราทุกคน ต่างเกิดมาควรพาพึ่งกัน มีไมตรีสัมพันธ์ โลกนั้นสดใส
จงมารวมพลังเพื่อสร้างสรรค์จรรโลงฤทัย จับมือกันเดินก้าวไป มุ่งสู่จุดหมายอนาคตเรา

56.แห่พวงมาลัย

โห่..... ฮิ้ว (3 ครั้ง)	
แล้วจัดแจงแห่มาลัย....ไปให้ประธาน (ซ้ำ) เราหมู่บริการสำราญใจเอย	
(สร้อย) **เอ๊ย โอละหน่ย โอละหน่ย หน้อยเอย เอ้อ เอ้อ เออ เออ เอยเอ๊ย เออ เอ๊ย เอื้อ เอิง เอย	
แล้วชักชวนทุกหมู่.....ที่เดินผ่าน (ซ้ำ) แห่กับหมู่บริการสำราญใจเอย	 (สร้อย)
พวงมาลัยพวงนี้.....จากดวงใจ (ซ้ำ) จากลูกเสือไทย	เอย (สร้อย)
แห่กันไปรำกันไป.....ให้สนุก (ซ้ำ) เราลูกเสือไม่มีทุกข์ มีแต่สุขใจเอย	 (สร้อย)
เวียนจากขวาไปซ้าย.....ได้ 3 รอบ (ซ้ำ) แล้วนำพวงมาลัยมอบ... แห่ท่านประธานเอย	(สร้อย)

ภาคผนวก ค

เกมลูกเสือ

1. วิ่งกระโดดคบ

ให้ผู้เล่นวิ่งไปด้วยการกระโดดคบ คือนั่งลงเคลื่อนไปข้างหน้าด้วยการพุ่งตัวไปมือทั้งสองลงถูกพื้นก่อน และชักเท้าทั้งคู่มาชิดมือแล้วพุ่งตัวออกไปอีกท่าเช่นนี้ตลอดไป แล้วไปอ้อมเครื่องหมายมาแตะคนที่ 2 คนที่ 2 ก็ทำเช่นเดียวกัน จนหมดแถว แถวใดเสร็จก่อนเป็นแถวชนะ

2. ลูกบอลลอดอุโมงค์

ให้ผู้เล่นยืนเป็นแถวตอน เป็นหมู่ แต่ละหมู่ยืนแยกเท้าก้มตัว คนหน้าสุดถือลูกบอลอยู่ในมือ เมื่อได้ยินสัญญาณคนหน้าที่ถือลูกบอลวิ่งไปอ้อมเครื่องหมายแล้วกลับมายืนหันหลังให้แถวแล้วก้มตัวลง กลิ้งลูกบอลไปได้ หว่างขา ส่วนคนอื่นๆ ก็คอยกลิ้งต่อไป และคอยกันไม่ให้ออกทางช่องเท้าด้านข้าง จนถึงคนสุดท้ายให้หยิบลูกบอลขึ้นพาวิ่งอ้อมเครื่องหมายท่าเช่นเดียวกับคนแรก จนถึงคนสุดท้าย แถวใดเสร็จก่อนแถวนั้นชนะ

3. เกือบเชือก

ให้ลูกเสือจับคู่กันเป็นคู่ๆ หันหน้าเข้าหากัน หาเชือกให้คู่ละ 1 เมตร (ขนาดด้ายหลอด) แต่ละคู่คาบปลายเชือกไว้คนละหนึ่งปลาย เมื่อผู้กำกับให้สัญญาณเริ่มเล่น ให้แต่ละคู่พยายามขยับปากโดยพยายามเคี้ยวเชือกเกือบเข้าไว้ในปากให้เร็วที่สุด ทั้งสองข้างต้องช่วยกัน คู่ใดสามารถเกือบเชือกไว้ในปากได้เรียบร้อยโดยไม่ต้องใช้มือช่วย และปากเข้ามาชนกันได้ก่อน คู่ไหนชนะ

4. เหยียบระเบิด

ให้ลูกเสือแต่ละคนมีลูกโป่งคนละหนึ่งใบ และผูกไว้ที่ข้อเท้าจะเป็นเท้าใดก็ได้ เมื่อเริ่มเล่นให้ลูกเสือทุกคนกระจ่ายทั่วสนามแต่มีเขตจำกัดห้ามออกนอกเขต ลูกเสือแต่ละคนพยายามเหยียบลูกโป่งของคู่ต่อสู้ให้แตก คนใดถูกเหยียบลูกโป่งแตกต้องออกจากการเล่น คนสุดท้ายที่เหลือและมีลูกโป่งเป็นผู้ชนะ

5. การแข่งขันผูกเงื่อน

ลูกเสือทุกคนมีเชือก แบ่งออกเป็น 2 พวกห่างกันประมาณ 3 หลาเป็นแถวหน้ากระดานหันหน้าเข้าหากัน เมื่อผู้กำกับบอกเริ่ม ให้ทั้งสองแถววิ่งเข้ามาหากันเป็นคู่ๆ ต่างคนต่างก็เอาเชือกคล้องซึ่งกันและกัน แล้วผูกเงื่อนพิรอด เมื่อใครเสร็จก่อนก็รีบดึงคู่ของตนไปยังแดนตนเมื่อเสร็จแล้วให้หยุด ผู้กำกับนับดูฝ่ายใดผูกเสร็จและสามารถดึงมาแดนของตนได้มาก ฝ่ายนั้นชนะ ในการตัดสินผู้กำกับต้องตรวจดูเงื่อนด้วยว่าถูกหรือผิด ต้องให้เงื่อนนั้นถูกด้วย

6. มวยปล้ำเดนมาร์ก

ให้ลูกเสือสามญ์รุ่นใหญ่จับคู่กัน ต่างคนต่างก้าวขาขวาออกไปข้างหน้าพร้อมกับยกมือขวา พยายามใช้ฝ่ามือผลักหรือตึงกัน เพื่อพยายามให้อีก ฝ่ายหนึ่งก้าวเท้าขวาถอยหลังกลับไป

7. ชักเคเย่อจีน

ทั้งคู่ยืนหันหลังเข้าหากัน แล้วทั้งสองใช้แขนเกาะกัน เมื่อได้รับสัญญาณเริ่ม ให้แต่ละฝ่ายพยายาม ดึงอีกฝ่ายหนึ่งให้พันพัน

8. ลิงจับหลัก

ทั้งคู่ยืนหันหน้าหากัน เอามือซ้ายจับกัน พยายามใช้มือขวาดึงเข้า ข้างของฝ่ายตรงข้ามเพื่อ พยายามให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียอาการทรงตัว

9. ตะเคียนคู่

ทั้งคู่ยืนเคียงข้างชิดกัน พยายามใช้ลำตัวดันอีกฝ่ายหนึ่งให้เสียอาการทรงตัว

10. ตอไม้คู่

ทั้งคู่นั่งงอเข่า หันหลังชนกัน แล้วเอาแขนเกาะกัน ต่างฝ่ายต่างพยายาม ให้กำลั้งแขนบังคับฝ่าย ตรงกันข้ามให้ตะแคงล้มลงไปได้

11. ตอไม้เอน

ท่าเตรียมให้ทั้งคู่ใช้มือทั้งสองไปรัดเอวอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อพยายามยกฝ่ายตรงข้ามให้พัน

12. ชนไก่

ให้ผู้เล่นทุกคนเข้าแถวเป็นวงกลมใช้มือประสานกันแล้วลงนั่งยองๆ เอามือที่ประสานกันสอดเข้า ใต้ล่างให้ขาท่อนบนและท่อนล่างไว้เริ่มเล่น ให้พยายามใช้ ไหล่ชนคนอื่นให้ล้มลงผู้ใดเหลือคนสุดท้ายเป็นผู้ชนะ

13. มนุษย์โลกพระอังคาร

ให้ผู้เล่นแบ่งเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน ให้พวกหนึ่งเป็นพวกสีเขียว พวกหนึ่งเป็นพวกสีแดง แล้วให้ทั้ง 2 พวกเข้าแถวเป็นรูปวงกลม (แยกเป็นคนละครึ่งวงกลม) ให้หัวหน้าแต่ละพวก เลื่อนผู้เล่นออกมาฝ่ายละ 1 คนยืนกลางวงขาขึ้นข้างใดข้างหนึ่งขึ้นทางด้านหลังแล้วเอามือ ทั้ง 2 ข้างไปจับข้อเท้าไว้แล้วให้ทั้ง 2 ฝ่าย ไหล่เหยียบเงาของคู่ต่อสู้ให้ได้ฝ่ายไหนถูกเหยียบเงา หรือล้ม มือหลุดจากข้อเท้าเปลี่ยนขายืน ฝ่ายนั้น แพ้ฝ่ายชนะได้ 1 คะแนน ฝ่ายใดได้คะแนน มากกว่าเป็นผู้ชนะ

14. สนามพลึก

เขียนวงกลม 2 วง เส้นผ่าศูนย์กลาง 30 เซนติเมตรห่างกัน 50 เซนติเมตร สำหรับให้ผู้ เล่นเข้าไป ยืนข้างละวง มีเชือกยาว 1.50 เซนติเมตร 1 เส้น แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน และ ตัดผู้เล่นเข้าไป ยืนข้างละ 1 คน ให้ยืน 2 เท้าอยู่ในวงกลม หันหน้าเข้าหากันแล้วนำเชือกมาอ้อมหลัง ในระดับสะเอวถือปลายเชือกไว้ด้วยมือด้านหลังเริ่มเล่นให้ทั้ง 2 ฝ่าย พยายามดึง หรือกระชากเชือก ให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียหลัก เข้าออกนอกวงกลม ฝ่ายใดทำออกนอกวงกลมก่อน (ข้างเดียวหรือ 2 ข้าง) ถือว่าแพ้แข่งขันไปจากว่า ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเหลือจำนวนมากกว่าเป็นผู้ชนะ

15. พระนเรศวรชนช้าง

ให้ลูกเสือจับคู่กันเข้าแถวเป็นรูปวงกลม ให้คนหนึ่งขึ้นขี่คอโดยนั่งบนบ่าของคู่ เริ่มเล่น ให้แต่ละคู่ เข้าปะทะหรือชนกัน โดยใช้มือดึงผลักดันให้คู่ต่อสู้เสียหลัก (ห้ามใช้ถีบ) ล้มลงคู่ใด สามารถยืนอยู่ได้โดยไม่ล้มเป็นผู้ชนะ

16. ชักเคเย่คน

แบ่งผู้เล่นเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน ให้เข้าแถวตอน 2 แถว หันหน้าเข้าหากันโดยมีเส้น แบ่งคน ให้คน อยู่หัวแถวทั้ง 2 แถวจับมือกันไว้แบบมัดข้าวต้ม (ใช้มือทั้ง 2 ข้างจับกำข้อมือของฝ่าย ตรงข้ามทั้ง 2 ข้าง) ผู้ที่เข้าแถวตอนที่อยู่หลังคนหัวแถวต้องจับเอวคนที่อยู่ข้างหน้าทุกคนต่อไป เริ่มเล่นแต่ละแถวต้อง พยายามดึงให้แถวตรงข้ามเส้นกันแตกให้ได้จะเป็นผู้ชนะ หรือถ้าฝ่ายใดมือ หลุดจากเอวทำให้แถวขาดถือว่าแพ้ทันที

17. สกรัมรักบี้

จัดผู้เล่นออกเป็นชุดๆ ละ 3 คน (จำนวนกี่ชุดก็ได้) ผู้สอนหาอุปกรณ์เช่นลูกมะพร้าวลูก ฟุตบอล ฯลฯ สมมุติเป็นลูกรักบี้วงไว้ที่จุดกำหนดเริ่มเล่นเรียกผู้เล่นออกมา 2 ชุดโดยให้ยืนหัน หน้าเข้าหากันโดย ลูกรักบี้อยู่กลาง ให้แต่ละชุดเอามือกอดคอกันโดยให้คนยืนกลางใช้แขน 2 ข้าง กอดคอคนข้างๆ ทั้ง 2 คน คนที่อยู่ริมทั้ง 2 คน จะใช้แขนกอดคอคนกลางแล้วทั้ง 2 ฝ่ายก้มตัวเอา ศีรษะสอดเข้าไปใต้ไหล่ของฝ่าย ตรงข้ามเมื่อได้ยินสัญญาณให้ทั้ง 2 ฝ่าย พยายามดันคู่ต่อสู้ให้ถอย หลังไปโดยให้ชุดของตนข้ามลูกรักบี้ให้ ได้ฝ่ายใดข้ามได้เป็นฝ่ายชนะ

18. เกมสวัสดี

วิธีเล่น

วิธีที่ 1 แบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ๆ ละเท่าๆ กัน ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถว ตอนลึก หันหน้าไปทางผู้กำกับ เมื่อเริ่มเล่นให้คนที่ 1 ของแต่ละหมู่กลับหลังหันพบกันคนที่ 2 แล้ว กล่าวคำว่า “สวัสดี” ทำ

ความเคารพและจับมือกัน คนที่ 2 เมื่อทำกับคนที่ 1 แล้วให้กลับมาพบกับ คนที่ 3 แล้วกล่าวคำว่า “สวัสดี” ทำความเคารพแล้วจับมือกัน ทำไปเช่นนี้จนหมดแถวหมู่ใดเสร็จ ก่อนหน้านั้นชนะ

วิธีที่ 2 ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถวตอน หันหน้าไปทางเดียวกัน โดยให้ คนหัวแถวเป็นหัวหน้า จากหัวหน้าตรงไปข้างหน้าประมาณ 8 หลา ทาเครื่องหมายไว้ให้ตรงกับหมู่ของตน เมื่อเริ่มเล่นหัวหน้าวิ่งไปที่เครื่องหมายนั้น แล้วกลับหลังหัน พร้อมกับกล่าวคำ “สวัสดี” และทำความเคารพแบบลูกเสือทำเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ จน หมดแถวหมู่ใดเสร็จก่อนหน้านั้นชนะ

วิธีที่ 3 ให้ลูกเสือเข้าแถวเป็นวงกลม หันหน้าเข้าหาศูนย์กลางทุกคน ให้ลูก เสือคนหนึ่งเป็นคน เริ่มต้นวิ่งรอบวงกลมด้านนอกไปแตะหลังผู้ที่ยืนเป็นวงกลมคนใดคนหนึ่ง คนที่ ถูกแตะต้องออกวิ่งสวน ทิศทางกับคนแรกเมื่อวิ่งไปพบกันที่ใดให้ทำวันทยหัตถ์และจับมือเขย่า พร้อมกับกล่าวคำ “สวัสดี” ดังๆ แล้วปล่อยมือชิงกันวิ่งเข้าที่ผู้ใดเข้าที่ไม่ได้เป็นผู้เริ่มต้นใหม่

19. ผู้วิเศษ

วิธีเล่น เลือกลูกเสือออกมา 3 – 4 คน สมมติว่าเป็นผู้วิเศษ เมื่อแตะถูกผู้ใดแล้วคนนั้นจะต้อง กลายเป็นหินยืนอยู่กับที่ สำหรับคนอื่นๆ ต้องพยายามหนีในเขตที่กำหนดไว้อย่าให้ถูกแตะตัวได้ การตัดสิน

1. เมื่อหมดเวลาผู้ที่ไม่ถูกแตะให้กลายเป็นหิน เป็นผู้ชนะ
2. การเล่นควรแบ่งเป็นหมู่หมู่ใดเหลือผู้เล่นที่ไม่โดนแตะมากเป็นทีมชนะ

20. นักโทษแหกคุก

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือเป็น 2 ฝ่ายฝ่ายหนึ่งเป็นนักโทษที่หลบหนีอีกฝ่ายหนึ่งเป็นตำรวจ ขีดวงกลมทำ เป็นคุก เริ่มเล่นตำรวจไล่จับนักโทษมาเข้าคุกแล้วมีคนมาเฝ้า นักโทษก็สามารถมาช่วย เพื่อนได้โดยฉุดออก จากวงกลม การเล่นผลัดกัน ใครจับนักโทษได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะตาม กำหนดเวลา

21. เรียงตัวอักษร

- วิธีเล่น
1. แบ่งลูกเสือเป็นหมู่แจกบัตรอักษรให้หมู่ละ 1 ชุด
 2. ให้ลูกเสือแข่งกันเรียงบัตรอักษร ให้เป็นข้อความว่า “ทำดีที่สุด” หมู่ใดเรียงเสร็จก่อน และถูกต้อง ถือว่าชนะ

22. บนนกบนน้ำ

วิธีเล่น ให้ลูกเสือเข้าแถวรูปวงกลม ผู้กำกับยืนตรงกลาง เมื่อผู้กำกับพูดคำว่า “ บนนก ” ให้ ลูกเสือทุกคนกระโดดมาข้างหน้าถ้าผู้กำกับพูดว่า “บนน้ำ ”ให้ลูกเสือกระโดดถอย หลังกลับที่เดิม ถ้าใคร กระโดดผิดผู้นั้นตาย ต้องมาอยู่กลางวงแต่ถ้าผู้กำกับพูดซ้ำกับที่พูดก่อน ลูกเสือทุกคนต้องยืนนิ่งๆ จะ กระโดดอย่างไรไม่ได้ทั้งสิ้น ถ้าใครขยับตัวก็ตายเช่นกัน ทำเช่นนี้ จนผู้กำกับเห็นสมควรหรือทำงานเหลือคน สุดท้ายแสดงว่าคนนั้นเก่ง มีประสิทธิภาพ ทุกคนกล่าว ชมเชยให้เป็นผู้ชนะ

23. ตามผู้นำ

วิธีเล่น ให้ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานหรือแถวตอนเรียงหนึ่ง เลือกหัวหน้าคนหนึ่ง ผู้เป็นหัวหน้าจะทำกริยาท่าทางต่างๆ เช่น วิ่ง เดิน กระโดด หัวเราะร้องไห้ ฯลฯ คนอื่นๆ จะต้องทำตามทุกอย่าง

การตัดสิน

1. ผู้ที่ไม่สามารถทำตามหัวหน้าได้ต้องออกจากการแข่งขัน
2. ผู้ชนะคือผู้เล่นที่อยู่ในแถวนานที่สุด

24. เชื้อโรคติดต่อ

วิธีเล่น

1. เขียนวงกลมรัศมีพอสมควรให้คนอยู่ในวงกลมหลบคนที่วิ่งรอบๆ วงได้
2. ให้ลูกเสือคนหนึ่งเป็นเชื้อโรควิ่งรอบๆ วงกลม
3. ลูกเสือที่อยู่ในวงกลมอย่าให้เชื้อโรคแตะลูกตัวได้ใครถูกแตะต้องออกไปเป็นเชื้อโรค

25. ทำตรงกันข้าม

วิธีเล่น เลือกผู้นำมา 1 คน โดยให้ผู้นำทำท่าต่างๆ ผู้เล่นคนอื่นนั้นจะต้องทำตรงกันข้ามกับที่ ผู้นำทำเช่นผู้นำหัวเราะ – ลูกเสือทุกคนต้องร้องไห้ ผู้นำนั่งลง – ลูกเสือต้องยืนขึ้น ผู้นำก้าวเท้าซ้าย – ลูกเสือก้าวเท้าขวา ฯลฯ การทำจะเร็วขึ้นไปเรื่อยๆ การตัดสิน ลูกเสือที่ทำตามผู้นำหรือทำซ้ำ จะต้องออกจากการแข่งขัน หรือเปลี่ยนมาเป็นผู้นำ

26. เดินกระดาด

วิธีเล่น ที่สนามมีเส้นเริ่มและเส้นกลับตัว ห่างกันประมาณ 15 เมตรลูกเสือจับคู่กัน ไว้นที่เส้นเริ่มแต่ละคู่จะถือกระดาดหนังสือพิมพ์ไว้ 2 แผ่น ซึ่งมีขนาดกว้างที่จะใช้เท้าวางได้อย่างสบายขนาด 1 ตารางฟุต การแข่งขันเริ่มโดยให้ลูกเสือคนหนึ่งเดินไปที่เส้นชัยโดยไม่มีการเหยียบ ดินให้เดินไปบนกระดาดที่ลูกเสือถือกระดาดเป็นคนนำไปวางไว้กระดาดแผ่นหนึ่งจะวางเท้าได้ เพียงเท้าเดียวเท่านั้น เมื่อถึงเส้นกลับตัวให้เปลี่ยนกันบ้างโดยคนที่เดินครั้งแรกเปลี่ยนมาเป็นผู้วาง กระดาด คนที่วางกระดาดครั้งแรกเป็นผู้เดิน โดยเดินกลับมาที่เส้นเริ่ม

การตัดสิน

1. ลูกเสือที่ทำหน้าที่เดินจะเหยียบดินไม่ได้ถ้าเหยียบดินถือว่าแพ้ทันที
2. ในกรณีที่กระดาดขาดจะไม่มีการเปลี่ยนให้
3. คู่ที่กลับมาถึงเส้นเริ่มก่อนเป็นผู้ที่ชนะ

27. รিংแตะเสา

วิธีเล่น

1. แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งและให้ตัวแทน 1 คนไปยืนตรงข้ามกับคนแรกของกลุ่ม และห่างกัน 15 เมตร
2. เมื่อได้รับสัญญาณเริ่มให้คนแะรีบไปแตะตัวแทนซึ่งสมมุติว่าเป็นเสาแล้วรีบวิ่งกลับมาแตะมือคนต่อไป
3. คนต่อไปจะเริ่มออกวิ่งเมื่อได้แตะมือกับผู้ที่วิ่งกลับมาการตัดสิน แถวใดทำเสร็จ ก่อนเป็นผู้ที่ชนะ

28. มังกรกินหาง

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 – 4 แถวจับแะต่อกันเป็นแถวคนที่ยืนอยู่บนหัวแถว เป็นปากมังกรพยายามไล่จับคนท้ายแถวของมังกรตัวอื่นๆ ถ้าแถวใดถูกจับได้ก็ต้องต่อกัน ในที่สุด จะมีแถวเดียวเป็นมังกรหางยาวแล้วหัวมังกรไล่จับหางมังกรของตัวเองการตัดสินหัวมังกรจะต้อง ไล่จับหางมังกรของตัวเองให้ได้การเล่นเกมนี้อาจสิ้นสุดลง

29. นำทาง

วิธีเล่น ให้ลูกเสือคนหนึ่งปิดตาไว้แล้วนำของที่เตรียมไว้ไปซ่อนยังจุดๆ หนึ่ง ต่อจาก นั้นให้คนที่ปิดตานั้นเปิดตาและออกค้นหาว่าของนั้นซ่อนอยู่ที่ไหน ลูกเสือคนอื่นจะบอกทิศทาง ของสิ่งของนั้นได้โดยพูดเพียงว่า ซ้ายขวา หันหลัง บอกสิ่งของนั้นให้กับผู้ค้นหา การตัดสิน ผู้ค้นหาจะต้องเดินไปตามทิศทางที่ลูกเสือบอกจนกว่าจะค้นพบสิ่งของนั้นแล้วก็ เปลี่ยนคนอื่นเข้ามาหาของบ้าง

30. ไฟฟ้าช็อต

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 ทีมเท่าๆ กัน ลูกเสือทั้ง 2 ทีมเข้าแถวตอนเรียงหนึ่ง ห่างกันเล็กน้อย เมื่อได้รับสัญญาณเริ่ม ให้คนหัวแถวหันตัวเอามือไปแตะหัวไหล่คนที่ 2 คนที่ 2 ก็หันตัวเอามือไปแตะไหล่คนที่ 3 ต่อไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้ายให้ร้องว่า “โอ้ย” การตัดสิน ทีมที่ร้อง “โอ้ย” เป็นทีมชนะ

31. หนูกับแมว

วิธีเล่น ให้ลูกเสือทำเป็นวงกลม โดยจับมือกันไว้เลือกลูกเสือ 2 คน คนหนึ่งเป็นแมวอยู่ใน วงกลมอีกคนหนึ่งเป็นหนูอยู่นอกวงกลม เริ่มเล่นโดยแมวต้องพยายามออกจากวงกลมให้ได้ เพื่อจับหนูลูกเสือที่ทำวงกลมต้องพยายามเกาะมือกันไว้ให้แน่นและป้องกันไม่ให้แมวออกมา การตัดสิน แมวสามารถออกจากวงกลมและจับหนูได้ก็เปลี่ยนลูกเสือที่เป็นแมวและหนูใหม่

ภาคผนวก ง

เรื่องสั้นลูกเสือ

1. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับคุณค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.1 เรื่องไก่กับสุนัขจิ้งจอก

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งคอยเดินวนเวียนอยู่ใกล้ๆ กับเล้าไก่ สร้างความหวาดกลัวให้กับลูกไก่มาก ไก่ตัวหนึ่งจึงบินขึ้นไปอยู่บนรั้วและเฝ้าจับตาดูสุนัขจิ้งจอกด้วยความหวาดกลัว เมื่อใดที่เจ้าสุนัขจิ้งจอกขยับตัวเข้ามาใกล้ มันก็จะบินหนีไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ไก่ตัวอื่นๆ เยาะเย้ยถากถางในการกระทำของมัน และดูเหมือนว่ามันชี้ตลาดเจ้าไก่ได้ฟังดังนั้นก็ตอบออกไปว่า “เจ้าจะเรียกข้าว่าอย่างไรก็ได้แต่สำหรับข้าเองรู้จักพิษสงของสุนัขจิ้งจอกดี และข้าแน่ใจว่า ถ้ามีสักครั้งหนึ่งที่เจ้าได้เผชิญหน้ากับสุนัขจิ้งจอกเช่นเดียวกับที่ข้าเคยนั้น พวกเจ้าก็อาจจะไม่มีสภาพไม่ผิดไปจากข้าอย่างแน่นอน”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การยอมรับว่าตนเป็นคนขลาด แต่รู้จักระวังภัย ดีกว่าเสแสร้งเป็นคนกล้าหาญ แล้วต้องพบจุดจบในภายหลัง

1.2 เรื่องนกอินทรีกับอีกา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

นกอินทรีตัวหนึ่งคอยจ้องตะปบลูกแกะอยู่บนยอดผาสูง เมื่อได้โอกาสเหมาะ มันก็โฉบเอาลูกแกะขึ้นไปด้วยอุ้งเล็บอันแข็งแรง แล้วบินกลับสู่รังบนยอดผาสูง อีกาซึ่งอยู่บริเวณนั้นเห็นการกระทำของนกอินทรีมาโดยตลอด ก็คิดจะเอาอย่างบ้าง จึงบินตรงไปตะปบลูกแกะที่กินหญ้าอยู่เพื่อจับตัวมันบินขึ้น แต่อุ้งเล็บของมันกลับจิกแน่นเข้าไปในเนื้อลูกแกะ ไม่ว่าจะพยายามสลัดออกอย่างไรก็ไม่หลุด เมื่อคนเลี้ยงแกะเห็นเข้า ก็ร้องทักว่า “โอ้โฮ! นี่มันนกอะไรกัน” ลูกชายผู้ซึ่งเห็นเหตุการณ์โดยตลอดกล่าวขึ้นว่า “พ่อ ที่ข้าเห็นอยู่เมื่อครู่ นี่มันแสดงท่าทางราวกับเป็นนกอินทรี แต่ตอนนี้ข้าว่า มันคงเข้าใจแล้วละ ว่าตนเองเป็นเพียงอีกาเท่านั้น”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

1. คนโง่เขลามักคิดทำในสิ่งที่เกินความสามารถของตน
2. คนฉลาดรู้ว่าจะใช้ความสามารถที่มีอยู่ของตนให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

1.3 เรื่องแมวกับหนู

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

เจ้าของบ้านหลังหนึ่งได้รับความรำคาญจากฝูงหนูที่เข้ามาอาศัยอยู่ เขาจึงเอาแมวมาเลี้ยงไว้ ไม่นานนักหนูจำนวนมากก็ถูกแมวกำจัดไป พวกหนูที่ยังมีชีวิตรอดจึงรีบมาประชุมกัน พวกมันตกลงกันว่าจะไม่ลงไปในห้องเก็บอาหารชั้นล่างอีก เมื่อแมวไม่เห็นพวกหนูลงมาแล้ว จึงคิดวางอุบายล่อให้พวกหนูตายใจด้วยการนั่งเฉยอยู่ที่พื้น มันเก็บซ่อนอุ้งเล็บทั้งสี่เอาไว้ใต้ร่างของมัน เพื่อให้พวกหนูเข้าใจว่าตัวมันเป็นเพียงร่างไร้วิญญาณของกระต่ายหรือลูกไก่เท่านั้นในไม่ช้า หนูตัวหนึ่งไต่ลงมาจากชั้นวางของ แล้วพูดกับเจ้าแมวขึ้นว่า “สวัสดี เจ้าแมวจอมโหด! เจ้ายังคงอยู่ที่นี้ใช่ไหมล่ะ พวกเรารู้จักนิสัยเจ้าดี ไม่มีทางที่พวกเราจะหลงกลอุบายตื้นๆ เช่นนี้หรอก แม้ว่าเจ้าจะทำเป็นนั่งตัวแข็งอยู่อย่างนี้ก็ตามที!”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

เราควรมีความรอบคอบ อย่าได้หลงเชื่อในอุบายของศัตรู เพราะความหายนะจะมาถึงตัว
ก็ด้วยความประมาทเท่านั้น

1.4 เรื่องอีกากับเหยือก

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ขณะที่อีกาตัวหนึ่งกำลังบินอยู่ มันรู้สึกกระหายน้ำมาก เมื่อมองเห็นเหยือกน้ำตั้งอยู่ด้านล่าง จึงร่อนลงไปยังจุดหมายเมื่อมองเข้าไปในเหยือก พบว่ามีน้ำอยู่เพียงเล็กน้อย มันจึงพยายามสอดจงอยปากเข้าไปเพื่อจะตักน้ำ แม้ไม่ว่าพยายามเท่าใดก็ไม่สามารถสอดเข้าไปถึงก้นเหยือกได้ วิธีถัดมามันพยายามจะคว่ำเหยือก เพื่อให้ น้ำไหลหกออกมา แต่เหยือกนั้นหนักเกินไป ในที่สุดมันก็เลื้อยไปเห็นก้อนหินใกล้ๆ กับบริเวณนั้น จึงคาบมาหย่อนลงในเหยือกน้ำที่ละก้อน จนระดับน้ำที่ก้นเหยือกค่อยๆ เติบโตขึ้นมา ในที่สุดมันก็ตักน้ำได้ตามที่ต้องการ

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนฉลาดมักคิดหาวิธีไปสู่ความสำเร็จได้ด้วยความอดสาเหไม่ย่อท้อเสมอ

1.5 เรื่องหมาป่ากับหมาเลี้ยงแกะ

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง... ฝูงหมาป่ากล่าวกับบรรดาหมาเลี้ยงแกะกลุ่มหนึ่งว่า “พวกเธอก็คล้ายกับพวกเรา ทำไมเธอไม่มาอยู่เสียด้วยกันกับเราเล่า” หมาเลี้ยงแกะตอบว่า “เราต้องทำงานให้กับนายของเรานะที่ไร่เลี้ยงสัตว์นี้ เขาไว้ใจเราให้ช่วยดูแลแกะเหล่านี้ให้พ้นจากการเป็นเหยื่อพวกหมาป่า” “ทำไมเธอถึงทำงานกับเขาอยู่ได้นะ” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยขึ้น “เขาใช้งานเธอก็หนัก พวกเธอนี้ไม่ต้องทำงานเลย แล้วยังมีอาหารกินอุดมสมบูรณ์ เธอควรไปอยู่กับพวกเรามากกว่า” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยชักชวนพวกหมาเลี้ยงแกะใช้เวลาติดอยู่นาน ในที่สุดก็ตกลงใจรับคำชักชวนของหมาป่า “ดีแล้ว” พวกหมาป่าว่า “พวกเราจะนำทางเธอร่วมกันไป” ดังนั้น พวกหมาเลี้ยงแกะจึงผละจากฝูงแกะ ตามพวกหมาป่าไป เมื่อพากันมาได้ไกลแล้ว

พวกหมาป่าก็หันกลับมาบอกกับพวกหมาเลี้ยงแกะว่า “เอาละที่นี่เราก็ค้นพบพวกเจ้ามาถึงที่นี่แล้วเราจะกินพวกเจ้าละ” ว่าแล้วหมาป่าฝูงนั้นก็รุมกันกัดกินหมาเลี้ยงแกะ

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

บุคคลใดที่ไม่รักษาหน้าที่ที่เขาไว้วางใจให้ทำ ย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความประพฤติดันเลวร้าย

2. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับคุณค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.1 เรื่องเต่ากับนกอินทรี

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

เต่าตัวหนึ่งรู้สึกเบื่อที่ได้แต่คลานอย่างเชื่องช้าอยู่บนพื้นดิน จึงได้ร้องบอกสัตว์ปีกทั้งหลายว่า ถ้ามีผู้ใดสามารถพามันขึ้นไปชมโลกเบื้องบนได้ มันจะมอบทรัพย์สินสมบัติมหาศาลที่ซ่อนเอาไว้ให้ด้วยอั่งเลี่ยนแข็งแรง นกอินทรีตัวหนึ่งจึงตกลงใจที่จะพาเต่าบินขึ้นไปบนท้องฟ้า เมื่อมันได้ลอยเล่นลมอยู่เหนือท้องฟ้าจนพอใจแล้ว นกอินทรีพาเต่ากลับลงมาถึงพื้นอย่างปลอดภัย พร้อมกับทวงรางวัล แต่เจ้าเต่ากลับตอบด้วยเสียงอ้อมแอ้มว่า “มันไม่มีทรัพย์สินสมบัติใดจะมอบให้ได้ สิ่งที่คุณออกมาที่นี่ก็เพียงเพื่อต้องการจะได้ขึ้นไปบนท้องฟ้าบ้างเท่านั้น” ดังนั้น นกอินทรีจึงตะบปะเจ้าเต่าลอยขึ้นไปจนสูงจากพื้นดินอีกครั้ง แล้วปล่อยร่างเต่าตกลงมาที่พื้นจนสิ้นใจตายในที่สุด

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ความทะเยอทะยานและการเสียสัตย์ นำมาซึ่งผลร้ายในภายหลัง

2.2 เรื่องนก สัตว์ป่ากับค่างควา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในสมัยที่ค่างควายังสามารถบินออกไปหากินในยามกลางวันได้ เกิดเหตุการณ์ทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างฝูงนกและสัตว์ป่าจนลูกกลามกลายเป็นสงคราม โดยที่ฝูงค่างควาไม่ได้ตกลงเข้าร่วมกับฝ่ายใด มันประกาศวางตัวเป็นกลาง ผลปรากฏว่าฝ่ายสัตว์ป่ามีชัยเหนือฝ่ายนก ค่างควาเห็นเป็นโอกาสเหมาะ จึงสมัครใจเข้าร่วมอยู่กับฝ่ายชนะทันที ต่อมาไม่นานฝูงนกทั้งหลายต่างรวมตัวกันอย่างแข็งขัน และเข้าจิกตีฝูงสัตว์ป่าจนแตกกระเจิง และสามารถชิงชัยชนะกลับคืนมาได้ เมื่อฝูงค่างควาเห็นฝ่ายสัตว์ป่าพ่ายแพ้ ก็ขอเปลี่ยนมาเข้าร่วมกับฝูงนกแทน แต่ฝูงนกกลับขับไล่ค่างควาออกไปด้วยความรังเกียจในที่สุด ค่างควาก็ถูกสัตว์ต่างๆ ขับไล่ จนต้องคอยหลบซ่อนตัวในยามกลางวัน และออกหากินในเวลากลางคืน จวบจนทุกวันนี้

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น มันจะถูกทอดทิ้งในที่สุด

2.3 เรื่องราชสีห์กับหมาป่า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

หมาป่าตัวหนึ่งออกล่าลูกแกะมาได้ และกำลังพยายามที่จะนำซากลูกแกะผู้นำสงสารนั้นกลับไปทิ้ง แต่โชคร้ายที่มันไปพบกับราชสีห์อดโซ่เข้าตัวหนึ่ง ราชสีห์ตรงเข้ามาแย่งลูกแกะนั้นทันที ซึ่งสร้างความขุ่นเคืองให้กับหมาป่ามาก มันตะโกนบอกราชสีห์ว่า “ท่านไม่นึกละอายใจบ้างหรืออย่างไรที่ทำตัวเป็นเหมือนโจรร้าย เข้าแย่งอาหารของข้าแบบนี้” ราชสีห์ได้ฟังดังนั้นก็หัวเราะร่า แล้วตอบกลับไปว่า “ตัวข้านะรี ที่เจ้าประณามว่าเป็นไอ้โจรร้าย อะ...อะ... แล้วสิ่งที่เจ้ากระทำมานั้นเล่าเรียกว่าความสุจริตหรือกริ ข้าไม่เชื่อหรือกว่า คนเลี้ยงแกะจะคิดว่าเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์ ทั้งๆ ที่เจ้าขโมยเอาลูกแกะของเขามาเช่นนี้!”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนที่ทุจริต ยากจะหาความยุติธรรมจากผู้อื่นได้

2.4 เรื่องเด็กเลี้ยงแกะกับหมาป่า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ครั้งหนึ่งยังมีเด็กชายวัยรุ่นคนหนึ่งอาศัยอยู่ในไร่ มีหน้าที่ช่วยพ่อแม่เลี้ยงสัตว์ ทุกๆ วันเขาจะนำฝูงแกะของบิดาเขาขึ้นไปเลี้ยงบนเนินเขาห่างไกลออกไปจากที่พักอาศัยเป็นกิจวัตร เขาไม่ค่อยพอใจจะใช้ชีวิตโดดเดี่ยวในที่เช่นนั้นนัก วันหนึ่ง เขาปรารภกับตัวเองว่า “ฉันจะร้องตะโกนว่า หมาป่า หมาป่า” แล้วทุกคนก็ต้องเข้าใจว่า หมาป่ามากัดกินแกะของฉัน คนเหล่านั้นก็จะพากันวิ่งมาช่วยฉัน มันคงจะสนุกขบขันไม่น้อยทีเดียว ที่พวกนั้นมาถึงแล้วไม่พบหมาป่าแม้แต่ตัวเดียว คิดดังนี้แล้ว เขาจึงตะโกนร้องขึ้นว่า “หมาป่า หมาป่า” และชาวไร่ทุกคนก็พากันวิ่งมาจะช่วยเหลือเขา แต่เมื่อคนเหล่านั้นมาถึง เด็กเลี้ยงแกะไม่ได้เอ่ยปากขอบคุณพวกนั้นเลย เขาเพียงแค่ว่า “หมาป่าไม่มีหรือหะ มันเป็นเรื่องตลกเท่านั้น ที่นี้พวกท่านทุกคนก็น่าจะกลับไปบ้านกันได้แล้ว” เด็กเลี้ยงแกะทำเช่นนี้อยู่สามครั้ง และทุกครั้งเขาก็จะบอกพวกชาวไร่ที่หวังดีเหล่านั้นว่า “หมาป่าไม่มีหรือหะ” วันหนึ่ง หมาป่าก็เกิดมาขึ้นจริงๆ “ช่วยด้วย ช่วยด้วย หมาป่ามาแล้วฮะ” เด็กเลี้ยงแกะตะโกนร้องเสียงหลง แต่ทุกคนกลับบอกกันว่า “เรารู้แล้วว่าไม่มีหมาป่า เขาเพียงแต่ตะโกนร้องหลอกพวกเราเล่นสนุกเท่านั้น ไม่มีเรื่องร้ายเกิดขึ้นดอกคราวนี้ เราจะไม่วุ่นวาย” เมื่อคนเหล่านั้นไม่พากันไปช่วยเสียแล้วหมาป่าก็เลยกินแกะของเด็กเสียหมดฝูง

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การพูดโกหก ทำให้ไม่มีใครเชื่อถือ ควรพูดแต่ความจริง

2.5 เรื่องสุนัขจิ้งจอกกับนกกระสา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง...สุนัขจิ้งจอกเอยปากขวนนกกระสาวว่า “ฉันอยากจะเชิญเธอไปกินอาหารที่บ้านของฉันสักหน่อย” “ขอบใจมาก” นกกระสาตอบรับ “ฉันยินดีจะไป” แต่เมื่อนกกระสาไปถึงบ้านสุนัขจิ้งจอก มันได้พบว่าสุนัขจิ้งจอกได้จัดอาหารที่จะเลี้ยงไว้ในจานแบนๆ 2 จาน นกกระสาจึงไม่สามารถจะกินอะไรได้ เพราะจอยปากของมันยาว ส่วนเจ้าสุนัขจิ้งจอกกลับกินอาหารในจานของมันอย่างสะดวกสบาย ซ้ำยังกล่าวกับนกกระสาอีกว่า “เธอไม่ชอบอาหารในจานของเธอหรือ ถ้าเธอกินอะไรไม่ได้ละก็ ฉันจะช่วยกินแทนเธอเอง” ดังนั้น สุนัขจิ้งจอกจึงกินอาหารในจานของมันและทิ้งในจานของนกกระสาจนหมด ต่อมาไม่ช้า นกกระสา ก็ออกปากเชิญสุนัขจิ้งจอกไปกินอาหารที่บ้านของมันบ้าง นกกระสาจัดอาหารใส่ไว้ในเหยือกสองใบ คราวนี้ จึงถึงคราวที่เจ้าสุนัขจิ้งจอกไม่สามารถจะกินอาหารที่อยู่ในเหยือกนั้นได้ มันจึงต้องเป็นฝ่ายนั่งเฝ้าดู ขณะที่นกกระสากินอาหารในเหยือกทั้งสองใบอย่างเอร็ดอร่อย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การเล่ห์กลกับบุคคลอื่นได้ คนอื่นก็อาจจะใช้เล่ห์กลอย่างเดียวกัน

3. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับคุณค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.1 เรื่องนกกระทากับไก่

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ชายคนหนึ่งนำนกกระทาเข้ามาเลี้ยงรวมเอาไว้ในกรงของไก่ เขาตั้งชนปีกของมันออกมาเพื่อป้องกันไม่ให้บินหนีไป นกกระทาจึงมักถูกพวกไก่รุมจิกและไล่ตีทุกวัน เพื่อไม่ให้มาแย่งอาหารของมัน นกกระทาได้รับความทุกข์ทรมานมาก จึงรำพึงกับตนเองว่า “การกระทำของพวกไก่ที่ทำกับข้าทุกวัน ช่างโหดร้ายทารุณเกินกว่าที่จะทนอยู่ต่อไปได้ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นนี้ก็เพราะว่าข้าเป็นสัตว์หลงฝูงในกลุ่มของ พวกมันนั่นเอง” หลายวันผ่านไป นกกระทาเริ่มรู้สึกว้าวุ่นใจว่า ไม่เพียงแต่ไก่จะจิกตีวิวาทกับมันเท่านั้น แม้แต่ไก่พวกเดียวกัน มันก็มักจะทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่เสมอ นกกระทาเห็นดังนั้น จึงรำพึงขึ้นมาอีกว่า “ไม่เพียงแต่มันจะโหดร้ายต่อข้าเท่านั้น แม้แต่พวกเดียวกันเอง มันก็ไม่เคยคิดที่จะละเว้นเลยหรือนี่”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนพาลมักชอบหาเรื่องวิวาทกับผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลใดเลย

3.2 เรื่องนกยูงกับนกสาริกา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว บรรดานกทั้งหลายอาศัยอยู่ด้วยกัน โดยไม่มีผู้ใดปกครอง วันหนึ่งพวกมันตัดสินใจที่จะเลือกหาผู้ปกครอง มาคอยปกป้องดูแล นกยูงผู้มีแพนขนอันงามสง่าจึงเสนอตน นกทั้งหมดจึงขอประชุมเพื่อลงคะแนนเสียง และก่อนที่ฝูงนกกำลังจะตัดสินใจเลือกนกยูงเป็นผู้ปกครอง นกสาริกาก็พูดแย้งขึ้นว่า “เพื่อนนกทั้งหลาย ถึงแม้ว่านกยูงจะเป็นนกที่มีขนอันสวยงามเพียงไรก็ตาม แต่ถ้านกอินทรีเข้ามาโจมตีทำร้ายพวกเรา ความสวยงามเช่น เจ้านกยูงตัวนี้ ยังจะปกป้องชีวิตพวกเราเอาไว้ได้หรือ”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

กำลังและความสามารถ คือคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการเป็นหัวหน้ามากกว่า
ความสวยงาม

3.3 เรื่องม้ากับลา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

มีพ่อค้าคนหนึ่งซึ่งเป็นเจ้าของม้าและลาอย่างละตัว เขามักจะนำสินค้าจากหมู่บ้านหนึ่งไปขายให้อีกหมู่บ้านหนึ่ง โดยจะแบ่งสินค้าทั้งหมดเป็นสองส่วนเท่าๆ กัน โดยให้ลาบรรทุกส่วนหนึ่งและม้าบรรทุกส่วนหนึ่งทุกครั้งไปอยู่มาวันหนึ่ง ม้าเจ้าเล่ห์คิดจะผ่อนแรงตัวเอง จึงออกอุบายบอกกับลาว่า “เพื่อนรัก ข้าเพิ่งเดินสะดวกก่อนหินเมื่อคืนนี้ เจ็บขาเหลือเกิน คงแบกไม่ไหวแน่ ท่านช่วยแบ่งเอาของบนหลังข้าไปบ้างนะ” ลาซึ่งไม่มีปากมีเสียงก็ยอมทนแบกของที่ม้าแอบถ่ายไปให้ส่วนหนึ่งโดยไม่ปริปาก แต่พอใกล้จะถึงหมู่บ้าน ลาซึ่งบรรทุกของหนักเกินไปก็เกิดหมดแรงล้มลง เจ้าของหันมาเห็นเข้า จึงย้ายของทั้งหมดบนหลังลามาใส่บนหลังม้าแทน ม้าเจ้าเล่ห์จึงได้แต่รำพึงกับตัวเองว่า “นี่เพราะความเห็นแก่ตัวแท้ๆ เราถึงต้องมารับกรรมคนเดียวเช่นนี้”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

3.4 เรื่องราชสีห์กับวัว 4 ตัว

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วัว 4 ตัว ผูกมิตรรักใคร่ต่อกันมาก พวกมันไม่เคยที่จะแยกห่างจากกันไปไหนตามลำพังเลย ไม่ว่าจะเป็นยามออกหาอาหาร หรือกระทั่งยามหลับนอน ราชสีห์ตัวหนึ่งเห็นวัวทั้งสี่เข้า ก็คิดที่จะล่ากินเป็นอาหาร แต่มันรู้ว่าถ้าวัวทั้งหมดอยู่รวมกันเช่นนี้ มันก็ไม่อาจเข้าจู่โจมได้ราชสีห์เจ้าเล่ห์จึงคิดอุบายให้วัวทั้งสี่แตกความสามัคคีกัน มันพยายามเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้วัวแต่ละตัวฟัง เพื่อก่อความระแวงสงสัยซึ่งกันและกัน ในที่สุดแผนการของมันก็ประสบผลสำเร็จ วัวทั้งสี่ต่างมีแต่ความอิจฉาริษยา และระแวงกันอยู่ตลอดเวลา ในไม่ช้า มันก็แตกกลุ่ม แยกกันออกหาอาหารตามลำพัง ทำให้ราชสีห์สามารถฆ่าวัวแต่ละตัวเป็นอาหารได้อย่างง่ายดาย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

สามัคคีคือพลัง

3.5 เรื่องสุนัขจิ้งจอกกับปู

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ปูตัวหนึ่งเดินขึ้นมาจากทะเลเพื่อหาอาหารบนฝั่ง สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งก็บังเอิญเดินเลาะเลียบริมชายหาดผ่านมาพบ จึงรีบตะปบจับปูเอาไว้ มันดึงตัวปูออกมาจากกระดอง เพื่อเตรียมที่จะกินเป็นอาหารปูได้รับความเจ็บปวดมาก มันร้องออกมาอย่างเศร้าใจขณะที่ใกล้จะตายว่า “สมควรแล้วที่ข้าได้รับผลกระทบเช่นนี้ เพราะท้องทะเลต่างหากที่ควรจะเป็นที่อยู่อาศัยของข้า ไม่จำเป็นเลยแม้แต่น้อยที่ข้าจะต้องดิ้นรนขึ้นมาบนฝั่งเพื่อหาอาหารกินเช่นนี้”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การละทิ้งความขำขันในหน้าที่การงานมาทำในสิ่งที่ตนไม่รู้ ย่อมนำมาความเดือดร้อนมาสู่ตน

4. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการบำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับคุณค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.1 เรื่องแพะกับบงุ่น

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

แพะตัวหนึ่งหนีการไล่ล่าของนายพรานเข้าไปหมอบตัวหลบซ่อนอยู่ใต้ต้นบงุ่น เมื่อเห็นว่พ้นจากอันตรายแล้ว มันจึงลุกขึ้น แล้วเริ่มแทะเล็มผลและใบของต้นบงุ่นที่มันใช้อาศัยกำบังตัวอยู่นั่นเอง นายพรานที่อยู่ไม่ไกลนักได้ยินเสียงใบไม้ไหว จึงหวนกลับมาแล้วพบว่าแพะกำลังกินใบบงุ่นอยู่ จึงยิงธนูจนแพะถึงแก่ความตาย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การไม่รู้จักสำนึกบุญคุณ ซ้ำยังทำร้ายผู้มีพระคุณย่อมจะได้รับผลร้ายในสักวันหนึ่ง

4.2 เรื่องราชสีห์เผ่า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ราชสีห์ตัวหนึ่งใช้ชีวิตในวัยหนุ่มอย่างดุร้ายป่าเถื่อน จนเมื่อถึงวัยชราที่หมดพลังกำลังลงสัตว์ทั้งหลายจึงพากันรุมล้อมและทำร้ายเป็นการแก้แค้น หมูป่าใช้เขี้ยวแหลมคมของมันพุ่งเข้าชน วัวป่าใช้เขาเสือกแทง ลาใช้ขาหลังตีตราสีห์เผ่าได้รับความเจ็บปวดเป็นอันมาก จึงร้องออกมาอย่างขมขื่นว่า “จุดจบของข้าช่างน่าเศร้าใจอะไรเช่นนี้ เป็นจุดจบของราชสีห์ผู้กล้าหาญที่ต้องมาถูกทำร้ายในยามชรา โดยเฉพาะต้องมาถูกเจ้าลาสัตว์ผู้โง่เขลาตีด้วยขาหลัง”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนที่ไม่เคยสร้างมิตร คนที่มุ่งร้ายต่อผู้อื่น รวมทั้งคนที่เห็นแก่ตัว เมื่อยามตกอับก็จะได้รับภัย และไม่มีผู้ใดเห็นใจ

4.3 เรื่องมดกับนกพิราบ

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่งในฤดูร้อน มดตัวหนึ่งเดินไต่ไปที่ริมธาร เพื่อจะดื่มน้ำ แต่มันพลาดตกลงไปในน้ำ ไม่สามารถจะตะเกียกตะกายขึ้นมาได้นกพิราบตัวหนึ่ง มองเห็นมดตกอยู่ในอันตราย “ฉันต้องช่วยมदनัน” มันว่า “ถ้าฉันจิกเอาใบไม้นี้ทิ้งลงไปในน้ำ มดคงจะไต่ขึ้นบนใบไม้ได้ ใบไม้อาจจะเป็นเหมือนเรือเล็กๆ ของเจ้ามदनายนันก็ได้” คิดดังนั้นแล้ว นกพิราบก็จิกคาบใบไม้หย่อนลงไปในน้ำ และมดก็ไต่ขึ้นมาอยู่บนใบไม้ นั่นได้ “ขอบใจ คุณพิราบ” มดกล่าว “สักวันหนึ่ง ฉันคงจะได้ช่วยคุณบ้าง” ต่อมาเช้า ชายผู้หนึ่งผ่านมาทางนั้นพร้อมด้วยคันธนูและลูกธนู เขามองเห็นนกพิราบเกาะอยู่บนต้นไม้ เขาจึงค่อยๆ ย่องเข้าไปแล้วจ้างธนูขึ้นเพื่อจะยิงนกพิราบตัวนั้นขณะเดียวกัน มदनอยตัวนั้นก็ผ่านมาถึงที่นั่น มันจึงตรงเข้ากัดที่ขาของชายผู้นั้นทันที เล่นเอาชายผู้นั้นถึงกับกระโดดโหยงเพราะเจ็บ และลูกธนูของเขาก็แล่นขึ้นไปสู่ท้องฟ้า และพลาดเป้าหมายคือนกพิราบไปเสีย ดังนั้น นกพิราบจึงบินหนีรอดพ้นอันตรายไปได้ “ขอบใจมากนะ พ่อมदनอย” นกพิราบร้องบอก “เธอได้ช่วยฉันเป็นการตอบแทนคุณแล้ว”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การตอบแทนคุณ – การช่วยเหลือเพื่อนด้วยกัน

4.4 เรื่องสุนัขในรางหญ้า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง เจ้าสุนัขตัวหนึ่งวิ่งเข้าไปในคอกม้า แล้วกระโดดขึ้นไปนอนบนรางหญ้า ในรางหญ้านั้นมีหญ้าและฟางอยู่ด้วย เมื่อม้าและแม่วัวเข้ามาในคอก เพื่อต้องการกินหญ้าของมัน แต่เจ้าสุนัขไม่ยอมให้ม้าและวัวกิน “ในเมื่อเจ้าไม่กินหญ้า เจ้าก็ไม่น่าที่จะหวังหญ้าของเราไว้” แม่วัวกล่าว “เราต้องการหญ้า เพราะหญ้าเป็นอาหารของเรา” ม้าพูดเสริม แต่สุนัขกับพูดว่า “ถ้าฉันกินหญ้านี้ไม่ได้แล้ว ฉันก็จะไม่ยอมให้แกทั้งสองกินเหมือนกัน” “อ้าว ทำไมเป็นงั้นล่ะ” แม่วัวถาม “เอ๊ะ ทำไม” ม้าถาม “ก็เพราะว่าฉันไม่ยอมเห็นแกกินอาหารที่ฉันกินไม่ได้ด้วยนะสิ” สุนัขตอบอย่างหน้าด้านๆ “ไปให้พ้น” ดังนั้น ม้าและแม่วัวก็ต้องออกจากคอกไปด้วยความทิวโหย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

อย่าหวังแทนผู้อื่นในสิ่งที่เธอไม่ต้องการ

4.5 เรื่องสุนัขจิ้งจอกกับนกกระสา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

จิ้งจอกเจ้าเล่ห์ตัวหนึ่งกินอาหารอย่างไม่ระมัดระวัง กระจุกจึงเข้าไปติดอยู่ในคอ พยายามเอาตีนหน้าล้วง แต่ล้วงเท่าไรๆ ก็เอาไม่ออก จึงพาล่านไปทั่วป่า เทียวหาสัตว์ร่วมป่าช่วยเหลืออย่าง ทุรนทุราย พอตีไปถึงพบนกกระสาซึ่งกำลังเที่ยวหาอาหารอยู่ จึงขอร้องให้ช่วยเอากระจุกออกให้หน่อย “ท่านนกกระสา เราลำบากเหลือเกิน วันนี้ได้กินอาหารเข้าไปไม่ทันระวัง กระจุกเข้าไปติดอยู่ในลำคอ เอาออกไม่ได้ มาพบท่านอย่างนี้นับว่าโชคดีเหลือเกิน ขอให้ท่านช่วยข้าหน่อย แล้วข้าจะให้รางวัลอย่างงาม” นกกระสาเห็นโดยปกติแล้วไม่ค่อยจะชอบหน้าสุนัขจิ้งจอกเท่าไร เพราะความเจ้าเล่ห์เพทุบายและการเอาเปรียบของสุนัขจิ้งจอกนั้น นกกลัวเหลือเกิน แต่วันนั้นเห็นเพื่อนร่วมป่าเป็นทุกข์ทรมานแล้ว อดนึกสงสาร ไม่ได้ ตนเองก็อยู่ในฐานะที่จะช่วยเหลือได้ เพราะมีปากยาวสามารถล้วงลงไปในลำคอคีบเอากระจุก ออกมาได้แน่ๆ ประกอบกับอยากได้รางวัลที่จิ้งจอกเจ้าเล่ห์เสนอให้ด้วย ด้วยความคิดแต่ในแง่ดี จึงเอปาก ล้วงลงไปในลำคอของสุนัขจิ้งจอก แล้วคีบกระจุกออกมาอย่างง่ายดาย เสร็จแล้วจึงได้ทวงขอรางวัลว่า “จิ้งจอก ท่านได้สัญญากับเราว่าจะให้รางวัลอย่างงาม ถ้าข้าช่วยเอากระจุกออกจากคอของท่านได้ ตอนนี้ กระจุกก็ออกหมดแล้ว ไหนล่ะรางวัลที่ท่านจะให้” “เมื่อท่านเอปากเข้าไปในลำคอของเรา เราไม่จับเสียก็ บัญแล้ว ท่านช่วยเรา เราคืนชีวิตให้กับท่าน เจ้าก้นไป” จิ้งจอกเจ้าเล่ห์กลับทวงบุญคุณเอาอย่างหน้าด้านๆ

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ไม่ควรสร้างประโยชน์กับผู้ที่ไม่เป็นมิตร

5. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับคุณค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.1 เรื่องกบเลือกนาย

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

กบฝูงหนึ่งอาศัยอยู่อย่างอิสระในบึงใหญ่ แต่วันหนึ่งพวกมันกลับรู้สึกเบื่อที่ไม่มีผู้ปกครอง คอยให้คำแนะนำ สร้างกฎระเบียบ หรือตัดสินความถูกต้องผิด พวกมันจึงร้องขอให้เทวดาช่วยหานายให้ “นี่ไง นายของพวกเจ้า” เทวดาส่งขอนไม้ลงมาลงบึงเสียงดังสนั่น ฝูงกบรีบกระโดดหนีกันไปคนละทิศ ละทางและหลบซ่อนตัวอยู่ใต้โคลนตมด้วยความหวาดกลัว แต่เมื่อมีกบใจกล้าตัวหนึ่งโผล่ขึ้นมาจ้องแล้ว กระโดดขึ้นไปบนขอนไม้ท่อนนั้น พวกกบตัวอื่นๆ ก็เอาอย่างบ้าง และพูดจาดูหมิ่นว่า “นายที่ท่าน มอบให้นั้นอ่อนแอเกินไปขอได้โปรดส่งนายคนใหม่ที่มีอำนาจมากกว่ามาให้พวกข้าด้วยเถอะ” เทวดาส่งนก กระสาลงมาแทน คราวนี้ฝูงกบจ้องมองดูนายใหม่ที่มีคอยาวชะลูดอย่างประหลาดใจ แล้วนายตัวนั้นก็จับ

พวกมันกิน ผูกบที่เหลือจึงร้องขอให้เทวดาส่งนายคนใหม่ลงมาอีกครั้งเมื่อเทวดาได้ยินดังนั้น ก็ร้องทวาดอย่างเกรี้ยวกราดว่า “ถ้าเจ้าไม่พอใจในสภาพที่เป็นอยู่ ก็ขอให้ทนอยู่กับภาพที่ร้องขอต่อไปเถอะ...”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

จงพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ การร้องขอในสิ่งที่ตนต้องการไม่รู้จักจบสิ้น

อาจก่อให้เกิดผลร้ายตามมา

5.2 เรื่องตัวต่อกับโถน้ำผึ้ง

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง ผูกตัวต่อกบินเข้าไปในห้องเก็บอาหาร พบโถน้ำผึ้งโถหนึ่งหกออยู่บนพื้น พวกมันจึงบินตรงไปที่น้ำผึ้งอันหอมหวาน ผูกต่อจึงไม่ยอมบินไปที่อื่นเลย จนน้ำหวานที่ข้นเหนียวยัดเกาะขาของพวกมันมากขึ้น ในที่สุด พวกมันก็ติดอยู่จนไม่สามารถดึงออกมาได้ “พวกเราช่างโง่เขลาอะไรเช่นนี้” ตัวต่อกกล่าวขึ้นอย่างสำนึกผิด “เพราะความโลภเห็นแก่กินแท้ๆ ทำให้เราต้องมาพบจุดจบที่น่าอนาถ”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ผู้มีความโลภมักได้รับผลร้ายตอบแทนจากความโลภเสมอ

5.3 เรื่องเทวดากับอูฐผู้โง่เขลา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

อูฐตัวหนึ่งเดินทางไปพบเทวดา มันพูดขึ้นด้วยน้ำเสียงไม่พอใจว่า “เพราะเหตุใด ข้าจึงมีรูปร่างไม่เหมือนกับสัตว์ตัวอื่นๆ เลย ข้าไม่มีเขา ไม่มีฟัน หรืออู้งเล็บ และไม่มีอวัยวะอื่นใดที่จะสามารถใช้ปกป้องตัวเองจากศัตรูได้เลย ข้าขอให้ท่านได้โปรดมอบเครื่องป้องกันเหล่านั้นให้กับข้าบ้างเถอะ” เทวดาได้ฟังดังนั้น ก็รู้สึกโกรธในคำขออันโง่เขลาของอูฐ จึงบันดาลให้อูฐมีใบหูที่เล็กลงกว่าเดิม เพื่อเป็นการลงโทษต่อความไม่รู้จักพอของมัน

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

5.4 เรื่องม้ากับราชสีห์

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ราชสีห์ตัวหนึ่งแก่ชราจนไม่สามารถออกไล่ล่าสัตว์มาเป็นอาหารได้ มันจึงคิดอุบายที่จะให้สัตว์ตัวอื่นๆ เดินทางเข้ามาให้มันกินถึงที่อย่างง่ายดาย ราชสีห์เฒ่าเจ้าเล่ห์ป่าวประกาศไปทั่วป่าว่า มันได้เรียนรู้วิชาการรักษาโรคอาการเจ็บป่วยต่างๆ ม้าตัวหนึ่งเดินทางผ่านมา มันแกล้งทำเป็นเจ็บขา และขอให้ราชสีห์เฒ่าช่วยรักษา เพราะกลัวรู้ในอุบายอันชั่วร้ายนี้เป็นอย่างดี ม้าจึงหันหลังให้กับราชสีห์เพื่อตรวจอาการและในขณะที่ราชสีห์เฒ่าแกล้งทำเป็นตรวจโรคอยู่นั้น ม้าก็ดีดราชสีห์เฒ่าด้วยขาหลังทั้งสองข้างอย่างเต็มแรง ทำให้ราชสีห์เฒ่ากระเด็นหงายหลังล้มไปทันที เมื่อเห็นดังนั้น ม้าก็หัวเราะอย่างสามใจในความเจ้าเล่ห์ของราชสีห์เฒ่า แล้วเดินจากไป

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การคิดร้ายต่อผู้อื่นย่อมต้องได้รับผลตอบแทนเข้าสักวันหนึ่ง

5.5 เรื่องลาจอมโว

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ลาตัวหนึ่งได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีมากกว่าลาตัวอื่นมันจึงทะนงตนเที่ยวคุยอวดไปทั่วว่า “ข้านี้แหละที่สืบเชื้อสายมาจากม้าโดยตรง ดีเท่ากับม้าพันธุ์ดีที่สุดที่พวกเจ้าเคยรู้จักกัน พ่อของข้าเป็นม้าผู้สง่างาม” ในขณะที่ลาจอมวอกำลังพูดอยู่นั่นเอง เจ้านายของมันซึ่งกำลังจะเร่งรีบไปทำธุระสำคัญก็กระโดดขึ้นขี่หลัง พร้อมกับลงส้ำมันอย่างแรงเพื่อให้มันวิ่งไปได้เร็วที่สุด ลาได้รับความเจ็บปวดจากแรงสั่นที่หวดลงไป มันจึงกระโดดไปข้างหน้าท่ามกลางฝูงลาที่มองดูอยู่พ่อของมันเห็นดังนั้น ก็ร้องตกใจออกมาเสียงดัง เมื่อฝูงลาเห็นว่าพ่อของเจ้าลาจอมวอนั้นเป็นสัตว์ในตระกูลเดียวกับตน ไม่ได้เป็นม้ายิ่งที่คุยเอาไว้แต่อย่างใด ก็ดูหมิ่นว่า “นี่นะรี พ่อผู้เป็นม้าที่งามสง่าเกินใครของเจ้า ก็เสียงที่พ่อของเจ้าร้องออกมานั้นไม่ได้เป็นเสียงของลาอย่างพวกข้ารี”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนฉลาดมักไม่นำเอาชาติกำเนิดของตนมาโอ้อวด มากไปกว่าความดีที่ตนมีอยู่จริง